

55
FINNAIR

TILINPÄÄTÖS 1.1.-31.12.2015

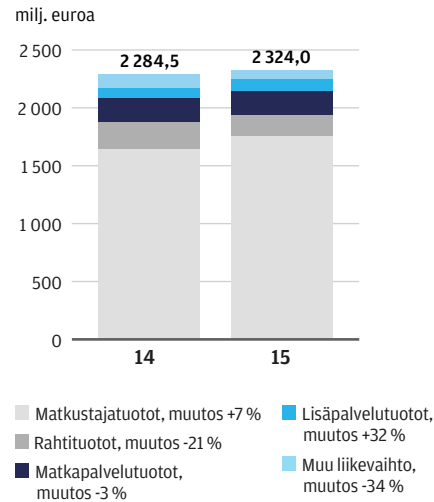

Avainlukuja

Liikevaihto

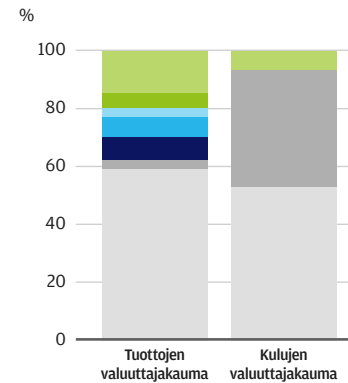

Liikevaihto tuotteittain

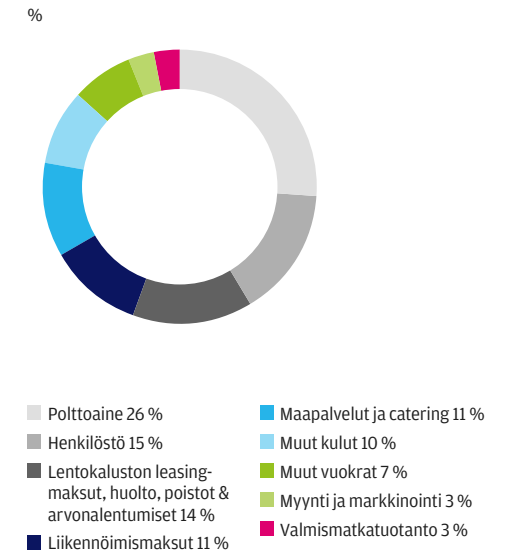

* Vertailutiedot vuodelta 2013 on oikaistu huoltokulujen käsittelyyn liittyvän laskentaperiaatteen muutoksen vuoksi.

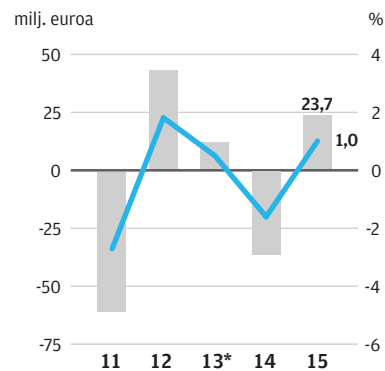
Tuottojen ja kulujen valuuttajakauma vuonna 2015

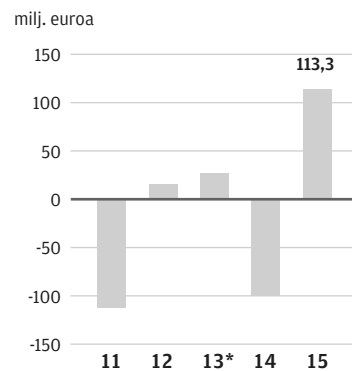
Toiminnallisten kulujen 2 316,0 milj. euroa jakautuminen

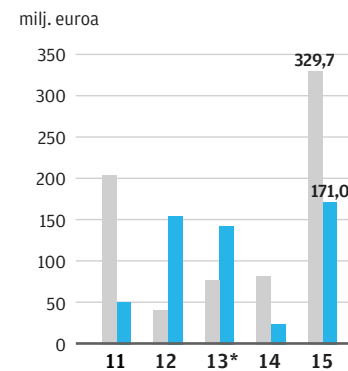
Toiminnallinen liiketulos**

Tulos ennen veroja

Bruttoinvestoinnit ja liiketoiminnan nettorahavirta

■ % liikevaihdosta

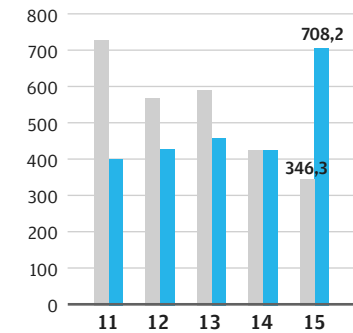
** Konsernin toiminnallinen liiketulos eli liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutosta.

■ Bruttoinvestoinnit

■ Liiketoiminnan nettorahavirta

Korolliset velat ja likvidit varat

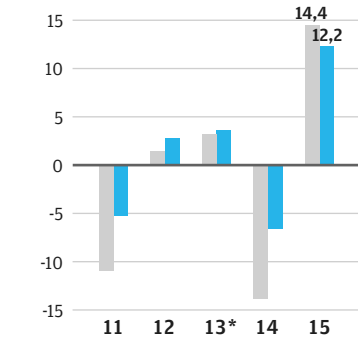
milj. euroa

■ Korolliset velat
■ Likvidit varat

Oman pääoman tuotto (ROE) ja sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)

%

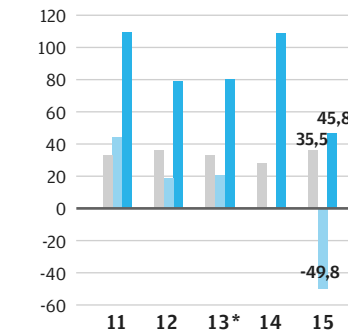

■ Oman pääoman tuotto (ROE)
■ Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)

* Vertailutiedot vuodelta 2013 on oikaistu huoltokulujen käsittelyyn liittyvän laskentaperiaatteen muutoksen vuoksi.

Omavaraisuusaste, nettovelkaantumisaste ja oikaistu nettovelkaantumisaste

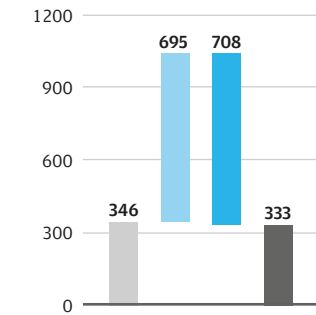
%

■ Omavaraisuusaste
■ Nettovelkaantumisaste
■ Oikaistu nettovelkaantumisaste

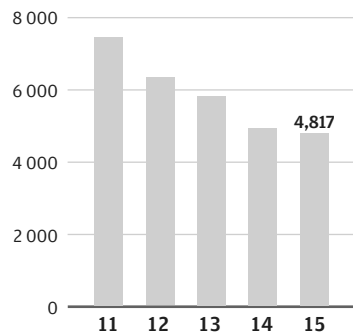
Oikaistun nettovelan koostumus**

milj. euroa

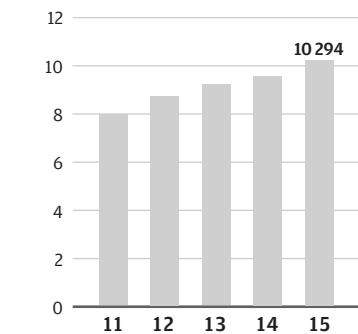
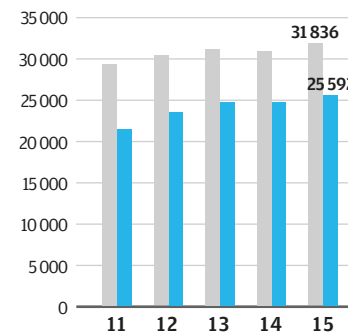

■ Velka
■ Kassa
■ Lentokaluston leasingmaksut
■ Oikaistu nettovelka

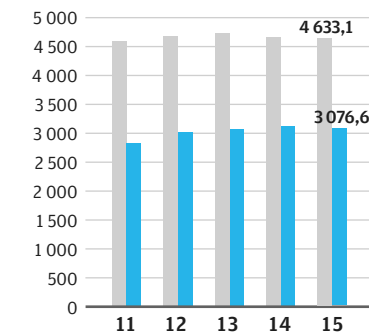
** Sis. lyhyt- ja pitkäaikaiset velat + leasingvastuut (vuoden leasingkulut 7x) - (rahavarat)

Työsuhteessa olevan henkilöstön määrä vuoden lopussa**Matkustajamäärä**

miljoonaa

Tarjotut henkilökilometrit (ASK) ja myydyt henkilökilometrit (RPK)

■ Tarjotut henkilökilometrit (ASK)
■ Myydyt henkilökilometrit (RPK)

Tarjotut tonnikilometrit (ATK) ja myydyt tonnikilometrit (RTK)

■ Tarjotut tonnikilometrit (ATK)
■ Myydyt tonnikilometrit (RTK)

Hallituksen toimintakertomus 2015

Markkinaympäristö

Liikenteen kasvu Finnairin päämarkkina-alueilla jatkui vuonna 2015. Finnairin Euroopan-kohteiden ja Helsingin välinen reittilentomarkkina kasvoi noin 4,7 prosenttia ja Finnairin Aasian- ja Euroopan-kohteiden välinen suorien reittien markkina kasvoi 2,5 prosenttia edellisvuotisesta.* Finnairin markkinaosuus Euroopan-liikenteessä oli 57,9 prosenttia (52,4) ja Eurooppa–Aasia-liikenteessä 4,5 prosenttia (4,8).**

Matkustajakysyntä kasvoi kapasiteetin kasvun mukaisesti, ja Finnairin matkustajaliikenteen yksikkötuotot kasvoivat suurimmilla liiketoiminta-alueillamme Euroopassa ja Aasiassa. Samaan aikaan yksikkötuottokehitys jäi vaimeammaksi Pohjois-Amerikassa, jossa kapasiteettimme kasvu on ollut nopeampaa.* Kuluttaja- ja liikematkakysynnän piristymisestä oli nähtävissä merkkejä kaikilla alueilla. Suomessa toimivien matkanjärjestäjien vuoden 2015 sopeutettu valmismatkatarjoanta vastasi hyvin kysyntää.

Rahtiliikenne Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä kärsi koko vuoden rakenteellisesta ylikapasiteetista, mikä heikensi entisestään keskituottoja ja täyttöasteita Finnairin rahtiliikenteen keskeisillä markkinoilla.

Dollarin vahvistuminen suhteessa euroon laimensi hyötyä, jota lentopetrolin syksyllä 2014 alkanut voimakas hinnan lasku tuo lentoyhtiöille. Samalla se nosti muita dollarimääräisiä kuluja merkittävästi. Toisaalta useat eri tulovaluat vahvistuivat euroon nähden, millä oli positiivinen vaikutus Finnairin euromääräisiin tuottoihin. Finnairin liiketoiminnassa Yhdysvaltain dollari on merkittävä kuluvaluutta ja Japanin jeni sekä Kiinan yuan merkittäviä tulovaluuttoja.

Strategian toteutus

Finnairin hallitus hyväksyi toukokuussa osana yhtiön vuosittaista strategiatyötä yhtiön uuden vision, päivitetyn mission sekä päivitetty strategiset ja taloudelliset tavoitteet. Finnairin uutena visiona on tarjota matkustajille ainutlaatuinen pohjoismainen kokemus, ja sen missiona on tarjota Helsingin kautta pohjoisen pallonpuoliskon sujuvimmat ja nopeimmat lentoyhteydet sekä kotimarkkinoidensa paras lentoverkosto maailmalle. Yhtiön päivitetty strategiset tavoitteet ovat kaksinkertaistaa Finnairin Aasian ja Euroopan välinen liikenne vuoteen 2020 mennessä vuoden 2010 tasosta, tarjota ainutlaatuinen asiakaskokemus, saavuttaa toiminnoissaan maailmanluokan laatu sekä tuottaa arvoa osakkeenomistajille.

Yhteishankkeet

Finnairin yhteishankkeista Euroopan ja Pohjois-Amerikan väliset lennot kattava Atlantic Joint Business onnistui nostamaan markkinaosuuttaan premium-segmentissä mutta kärsi turistiluokassa

kireästä kilpailusta ja ylikapasiteetista. Siberian Joint Businessin myynti pysyi ennallaan, kun Euroopan ja Japanin välinen kokonaisliikenne supistui hieman, mikä vahvisti Finnairin suhteellista markkina-asemaa. Finnairista tulee kesällä 2016 ainoa lentoyhtiö, joka tarjoaa suoria lentoja Euroopasta neljään Japanin metropoliin.

Merkittävät tapahtumat katsauskaudella

Norra-yrityskauppa saatiin päätökseen

Finnair solmi Staffpoint Holding Oy:n (StaffPoint) ja Oy G.W. Sohlberg Ab:n (GWS) kanssa 7.1.2015 aiesopimuksen yritysjärjestelystä, jossa Staffpoint ja GWS hankkisivat yhteensä 60 prosenttia Flybe Nordicista. Finnair osti 31.3.2015 Flybe Group plc -konsernilta (Flybe UK) 60 prosenttia Flybe Nordic AB:n osakkeista 1 euron kauppahintaan, ja Flybe Nordic siirtyi väliaikaisesti Finnairin omistukseen. Ostoliikennesopimusta Flybe Finlandin kanssa laajennettiin 1.5.2015 lähtien niin, että kaikki Flybe Finlandin omalla kaupallisella riskillään siihen saakka operoimat reitit siirtyivät Finnairin kaupalliselle riskille. Lisäksi Flybe Finlandin nimi vaihdettiin Nordic Regional Airlines Oy:ksi (Norra) ja sen emoyhtiön Flybe Nordicin nimi vaihdettiin Nordic Regional Airlines AB:ksi.

Marraskuun alussa Finnair, Staffpoint ja Kilco Oy sopivat yritysjärjestelystä, jossa 60 prosenttia Nordic Regional Airlines AB:n osakkeista siirtyy Staffpointin ja Kilcon omistukseen 1 euron kauppahintaan. Neuvotteluissa aiemmin mukana olleen Oy G.W. Sohlberg Ab:n (GWS) asemasta osakkaaksi tuli Kilco Oy. Kauppa saatiin päätökseen marraskuun lopussa. Järjestelyillä ei ollut merkittävää taloudellista vaikutusta Finnairille vuonna 2015.

Rahtiyhtiö NGA:n toiminnan lopettaminen

Finnairin osakkuusyhtiö Nordic Global Airlines Ltd (NGA) päätti yhtiön toiminnan alasajosta 31.5.2015 mennessä taloudellisin perustein. Finnair Cargo Oy omisti NGA:sta 40 prosenttia, ja yhtiön muut omistajat olivat Neff Capital Management LLC, Daken Capital Partners LLC sekä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Toiminnan lakkauttamisella ei ollut merkittävää vaikutusta Finnairin rahtiliiketoimintaan eikä Finnairin taloudelliseen asemaan.

Investointipäätökset uudesta rahtiterminaalista ja laivaston langattomasta verkkoyhteydestä

Finnair kertoi maaliskuussa noin 80 miljoonan euron investoinnista uuteen rahtiterminaalisiin ja noin 30 miljoonan euron investointiohjelmasta langattoman internetyhteyden asentamiseksi valtaosaan yhtiön nykyisistä laaja- ja kapearunkokoneista. Molemmat investoinnit jakautuvat lähivuosille.

* Vertailukelpoisuussyistä luvut eivät sisällä Finnairin kausireittejä lomakohteisiin, jotka on muutettu vuonna 2014 and 2015 reittilennoiksi.
** Luvut Finnairin arvioita. Arviot perustuvat matkatoimistojen myyntimääräistä kerättyyn MIDT-dataan sekä Finnairin arvioon lentoyhtiöiden lippumyynnistä omien kanavien, kuten internetin, kautta. Laskentapohjana ovat kohdekaupungit, eivät lentokentät.

Lentokoneiden myynti- ja takaisinvuokraussopimukset

Maaliskuun lopussa toteutui Finnairin joulukuussa 2014 solmima aiesopimus sen omistamien ja Norran operoimien kolmen Embraer 190 -lentokoneen myynnistä ja takaisinvuokrauksesta GOAL German Operating Aircraft Leasing GmbH & Co:n kanssa. Lisäksi maaliskuussa toteutui joulukuussa 2014 solmittu aiesopimus kuuden Finnairin omistaman ja Norran operoiman ATR 72 -lentokoneen myynnistä ja takaisinvuokrauksesta Doric Asset Finance GmbH & Co. KG:lle. Myynti- ja takaisinvuokraussopimusten toteuduttua Finnair jatkoi lentokoneiden edelleenvuokraamista Norralle. Järjestelyjen kertaluonteinen vaikutus Finnairin vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen liiketuloon oli noin 40 miljoonaa euroa.

Finnair myi ja vuokrasi takaisin vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä kaksi ensimmäistä Airbus A350 XWB -lentokonetta niiden toimituspäivinä 6.10. ja 16.12.2015. Finnair arvioi syyskuussa, että laajarunkolaivaston uudistukseen liittyvien kertaluonteisten erien tulosvaikutus vuoden 2015 jälkimmäisellä puoliskolla olisi yhteensä noin 70 miljoonaa euroa positiivinen. Nämä kertaluonteiset erät liittyvät kahden A350-koneen myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyihin sekä A340-koneiden poistumiseen yhtiön omistamasta ja hallinnoimasta laivastosta. Tuotto toteutui noin 10 miljoonaa euroa arvioitua suurempana dollarin vahvistumisen vuoksi.

Lisäksi Finnair solmi joulukuussa GECASin kanssa aiesopimuksen kahden muun vuosina 2016 ja 2017 toimitettavan A350-lentokoneen myynnistä ja takaisinvuokrauksesta. Vuodenvaihteen valuuttakursseilla laskettuna järjestelyillä arvioitiin olevan Finnairin liiketuloon noin 90 miljoonan euron nettomääräinen kertaluonteinen positiivinen vaikutus, joka käsittää myyntivoiton lisäksi valuuttasuojauksista ja ennakkomaksuista muodostuvan valuuttakurssivoiton. Lopullinen taloudellinen vaikutus riippuu euron dollarikurssista kunkin koneen toimitushetkellä. Tulo kirjataan kunkin koneen toimitushetkellä eli tämänhetkisen odotetun toimitusaikataulun mukaan ensimmäinen arviolta vuoden 2016 kolmannella ja jälkimmäinen vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä.

Syöttöliikennelaivaston uudistus

Finnair kertoi marraskuussa lisäävänsä Euroopan syöttöliikenteen kapasiteettia korvaamalla pieniä kapearunkokoneitaan suuremmilla. Ensimmäisessä Finnair vuokraa kaksi A321-kapearunkokonetta osittain miehistöineen vuodeksi toukokuusta 2016 alkaen.

Joulukuussa Finnair kertoi lisäävänsä vuoden 2017 aikana istuimia nykyisiin Airbus-kapearunkokoneisiin tehostamalla säilytys- ja teknisiä tiloja koneiden etu- ja takaosassa. Investoinnin arvo on yhteensä noin 40 miljoonaa euroa, ja se koskee 22 Airbus-kapearunkokonetta Finnairin laivastossa.

Myöhemmin joulukuussa Finnair kertoi vuokraavansa neljä uutta Airbus A321-200-kapearunkokonetta BOC Aviationilta vuoden 2017 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana vähintään kahdeksan vuoden ajaksi. Samalla Finnair kertoi sopineensa yhden ATR-potkurikoneen ja kahden Embraer E170-suihkukoneen myynnistä. Kaupat ovat toteutuneet ja koneet poistuneet Finnairin ja Norran liikenteestä tammi–helmikuun 2016 aikana.

Hybridilainan liikkeeseenlasku

Finnair laski 13.10.2015 liikkeeseen 200 miljoonan euron hybridilainan, jonka kuponkikorko on kiinteä 7,875 prosenttia vuodessa ja jota käsitellään IFRS-konsernitilinpäätöksessä omana

pääomana. Laina ylimerkittiin selvästi ja myytiin yli 100 sijoittajalle. Samalla Finnair lunasti ja mitätöi kaikkiaan 81,7 miljoonan euron osuuden vuonna 2012 liikkeeseen laskemastaan 120 miljoonan euron hybridilainasta.

Helsinki-Vantaan toimitilojen myynti Finavialle

Finnair myi joulukuussa Helsinki-Vantaan lentoasema-alueella sijaitsevia toimitilojaan Finavialle osana Helsinki-Vantaan lentoaseman infrastruktuurikehitystä. Kaupat koskevat Finnairin nykyistä, vuonna 2017 käytöstä poistuvaa rahtiterminaalia sekä toimistorakennusta, joka oli Finnairin ja Finavian yhteisomistuksessa. Lisäksi yhden lentokonehallin maanvuokrausopimuksen päättymistä aikaistettiin, jotta Finavia voi toteuttaa investointinsa Helsinki-Vantaan terminaalin laajentamiseksi. Sen korvaajaksi Finnair osti Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elolta toisen lentokonehallin. Toimitilakaupat mahdollistavat Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittämisen Finnairin ja Finavian kasvusuunnitelmien mukaisesti. Kauppojen kertaluonteinen positiivinen vaikutus Finnairin liiketuloon vuonna 2015 oli yhteensä noin 15 miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys vuonna 2015

Vuoden 2015 liikevaihto kasvoi 1,7 prosenttia vertailukaudesta ja oli 2 324,0 miljoonaa euroa (2 284,5). Liikevaihtoa nosti matkustajaliikenteen tuottojen kasvu, ja sitä laskivat rahtiliikenteen ja -tuottojen väheneminen sekä vertailukaudella myytyjen liiketoimintojen liikevaihdon poistuminen. Kapasiteetti tarjotuilla henkilökilometreillä (ASK) mitattuna kasvoi 3,1 prosenttia vertailukaudesta.

Toiminnalliset kulut ilman polttoainetta kasvoivat 2,5 prosenttia vertailukaudesta 1 720,5 miljoonaan euroon (1 678,8). Polttoainekulut, mukaan lukien suojaukset ja päästökaupasta aiheutuneet kulut, laskivat 9,8 prosenttia vertailukaudesta 595,5 miljoonaan euroon (660,4). Polttoainekustannuksia laski lentopetrolin dollarihinnan noin 42 prosentin lasku vertailukaudesta, mutta hyötyä vaimensi samalla jaksolla tapahtunut dollarin noin 17 prosentin vahvistuminen suhteessa euroon. Muutokset lentopetrolin hinnassa näkyvät suojauspolitiikan vuoksi yhtiön kuluissa viiveellä.

Liikennöimismaksut nousivat 258,5 miljoonaan euroon (230,9) pääasiassa dollarin vahvistumisen vuoksi. Henkilöstökulut kasvoivat 2,5 prosenttia 353,2 miljoonaan euroon (344,5). Kokonaisuuksena euromääräiset toiminnalliset kulut laskivat 1,0 prosenttia vertailukaudesta ja olivat 2 316,0 miljoonaa euroa (2 339,2). Yhtiön EBITDAR oli 231,2 miljoonaa euroa (176,6). Toiminnallinen liike-tulos eli liike-tulos ilman kertaluonteisia eräiä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannaisien käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutosta, oli 23,7 miljoonaa euroa (-36,5).

Johdannaisien käyvän arvon ja lentokaluston huoltovarausten valuuttamääräisen arvon muutos oli -12,3 miljoonaa euroa (-43,7). Tammi–joulukuun kertaluonteiset erät olivat yhteensä 110,2 miljoonaa euroa (7,7), ja niihin sisältyi pääasiassa A350-, ATR- ja Embraer-koneiden myynti- ja takaisinvuokraussopimuksiin liittyviä tuottoja sekä käytöstä poistettaviin A340-koneisiin liittyviä kuluja. Liike-tulos oli 121,7 miljoonaa euroa (-72,5), tulos ennen veroja 113,3 miljoonaa euroa (-99,1) ja tulos verojen jälkeen 89,7 miljoonaa euroa (-82,5).

Lentoliikenteen yksikkötuotto (RASK) kiintein valuuttakurssein laski 1,0 prosenttia vertailukaudesta ja oli 6,17 eurosenttiä (6,23). Matkustajaliikenteen lipputuotot tarjottua henkilökilometriä

kohden kasvoivat 3,2 prosenttia vertailukaudesta ja olivat 5,50 eurosenttiä (5,33). Yksikkökustannus (CASK) ilman polttoainetta kiintein valuuttakurssein kasvoi 0,6 prosenttia ja oli 4,52 eurosenttiä (4,49).

Tase 31.12.2015

Konsernin taseen loppusumma oli katsauskauden lopussa 2 050,3 miljoonaa euroa (1 885,1 miljoonaa euroa 31.12.2014). Oma pääoma kasvoi 727,5 miljoonaan euroon (514,3) eli 5,69 euroon osakkeelta (4,02). Oma pääoma kasvoi vertailukaudesta pääasiassa yhtiön voitollisen laajan tuloksen sekä hybridilainan noston vuoksi.

Omaan pääomaan sisältyy käyvän arvon rahasto, jonka arvoon vaikuttavat suojauslaskennassa mukana olevat öljy- ja valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset sekä IAS 19:n mukaiset, lentäjien etuuspohjaisiin eläkkeisiin liittyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot. Joulukuun 2015 lopussa erän suuruus oli laskennallisten verojen jälkeen -67,9 miljoonaa euroa (-87,4), ja siihen vaikuttivat erityisesti muutokset etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen vakuutusmatemaattisissa voitoissa ja tappioissa.

Kassavirta ja rahoitusasema

Finnairilla on vahva rahoitusasema, mikä tukee liiketoiminnan kehitystä ja tulevia investointeja. Tammi–joulukuussa 2015 yhtiön liiketoiminnan nettorahavirta oli 171,0 miljoonaa euroa (24,2). Muutos johtuu pääasiassa voiton kasvusta vertailukauteen nähden sekä käyttöpääoman muutoksesta. Investointien nettorahavirta oli 78,6 miljoonaa euroa (14,4), ja siihen vaikutti yhdeksän lentokoneen myynti- ja takaisinvuokraussopimusten toteutuminen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä sekä erityisesti kahden uuden A350-koneen myynti- ja takaisinvuokraussopimusten toteutuminen vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vertailukaudella toteutuivat puolestaan neljän A330 lentokoneen myynti- ja takaisinvuokraussopimukset. Katsauskauden jälkeen Finnair toteutti noin 135 miljoonan euron velkaraohitusjärjestelyn uusimmalle A350-koneelleen. Valmisteilla on kaksi vastaavaa järjestelyä.

Omavaraisuusaste oli 35,5 prosenttia (27,3) ja nettovelkaantumisaste (gearing) negatiivinen -49,8 prosenttia (0,3). Oikaistu nettovelkaantumisaste (adjusted gearing) oli 45,8 prosenttia (107,5). Joulukuun lopussa korollinen velka oli 346,3 miljoonaa euroa (427,6) ja korollinen nettovelka negatiivinen -362,0 miljoonaa euroa (1,4).

Yhtiön maksuvalmius säilyi katsauskaudella vahvana. Konsernin rahavarat olivat joulukuun lopussa 708,2 miljoonaa euroa (426,1). Taseen rahavarojen lisäksi yhtiöllä on työeläkeyhtiöltään noin 430 miljoonan euron rahastoitujen eläkevarojen takaisinlainausmahdollisuus, jonka käyttäminen edellyttää pankkitakausta. Finnairilla on reservirahoitukseksi tarkoitettu, kokonaan käyttämätön 180 miljoonan euron syndikoitu luottolimiitti, joka raukeaa heinäkuun 2016 lopussa.

Käyttöomaisuusinvestointeihin liittyvät ennakkomaksut olivat 77,5 miljoonaa euroa (66,4).

Finnairilla on 200 miljoonan euron lyhytaikainen yritystodistusohjelma, joka oli vuoden lopussa käyttämätön. Rahoituksen nettorahavirta oli 18,1 miljoonaa euroa (-180,3). Rahoituskulut olivat 9,7 miljoonaa euroa (26,9) ja rahoitustuotot 1,3 miljoonaa euroa (3,5).

Investoinnit

Vuonna 2015 kokonaisinvestoinnit ilman ennakkomaksuja olivat 329,7 miljoonaa euroa (82,4), ja ne kohdistuivat pääasiassa laivastoon ja moottorien perusparannuksiin. Summa sisältää myös kaksi A350-konetta, jotka myytiin ja vuokrattiin takaisin vuoden 2015 aikana. Vuoden 2016 sitovien investointien – ennakkomaksut mukaan lukien – arvioidaan olevan noin 420 miljoonaa euroa, ja ne kohdistuvat pääosin laivastoon. Nettoinvestoinnit ovat noin 220 miljoonaa euroa valuuttasuojaukset huomioiden ja edellyttäen, että kaikki tähän mennessä ilmoitetut lentokoneiden myynti- sekä myynti ja takaisinvuokraussopimukset toteutuvat suunnitellusti.

Vuoden 2017 sitovien investointien rahavirran arvioidaan olevan noin 325 miljoonaa euroa ja nettomääräisesti noin 60 miljoonaa euroa valuuttasuojaukset huomioiden ja edellyttäen, että kaikki tähän mennessä ilmoitetut lentokoneiden myynti- sekä myynti ja takaisinvuokraussopimukset toteutuvat suunnitellusti.

Finnair lisää vuoden 2017 aikana istuimia nykyisiin Airbus-kapearunkokoneisiinsa tehostamalla säilytys- ja teknisiä tiloja koneiden etu- ja takaosassa. Investoinnin arvo on yhteensä noin 40 miljoonaa euroa, ja se koskee 22 Airbus-kapearunkokonetta Finnairin laivastossa.

Laivastoinvestointien lisäksi Finnair kertoi maaliskuussa noin 80 miljoonan euron investoinnista uuteen rahtiterminaaliin ja noin 30 miljoonaan euron investointiohjelmasta langattoman internetyhteyden asentamiseksi valtaosaan yhtiön nykyisistä laaja- ja kapearunkokoneista. Molemmat investoinnit jakautuvat lähivuosille.

Luottomarkkinoiden tämänhetkinen hyvä tilanne ja Finnairin hyvä velkakapasiteetti mahdollistavat tulevien käyttöomaisuusinvestointien rahoituksen kilpailukyysisin ehdoin. Yhtiöllä on 30 kiinnittämätöntä lentokonetta, jotka vastaavat noin 66 prosenttia koko laivaston 0,7 miljardin euron tasearvosta. Tasearvoon sisältyy kolme rahoitusleasing-konetta.

Laivasto

Finnairin operoima laivasto

Finnairin laivastoa hallinnoi yhtiön kokonaan omistama tytäryhtiö Finnair Aircraft Finance Oy. Vuoden 2015 lopussa Finnair operoi itse 46 lentokonetta, joista 16 on laajarunkokoneita ja 30 kapearunkokoneita. Koneista 23 oli Finnairin itse omistamia, 20 vuokrattu ja 3 hankittu rahoitusleasingopimuksella.

Vuonna 2015 Finnair luopui kahdesta A340-laajarunkokoneesta ja otti vastaan kolme uutta A350-900 XWB -laajarunkokonetta. Niistä kaksi myytiin välittömästi GECASille myynti- ja takaisinvuokraussopimuksella ja kolmas rahoitettiin aluksi kassavaroin, kunnes sille hankittiin tammi-kuussa 2016 JOLCO-rahoitus (Japanese Operating Lease with Call Option), jossa rahoitus käsitellään Finnairin IFRS-tilinpäätöksessä lainana ja kone omistettuna.

Vuoden 2015 lopussa Finnairin operoiman laivaston keski-ikä oli 10,1 vuotta.

Finnairin operoima laivasto 31.12.2015*

	Istuimia	Kpl	Vuokratut				Keski-ikä 31.12.2015	Tilaukset
			Muutos 31.12.2014 verrattuna	Omat	(käyttö- leasing)	(rahoitus- leasing)		
Kapearunkolaivasto								
Airbus A319	138	9	7	2		14,4		
Airbus A320	165	10	6	4		13,4		
Airbus A321	209/196	11	4	7		9,1		
Laajarunkolaivasto								
Airbus A330	289/263	8	0	5	3	6,2		
Airbus A340	263/257	5	-2	5		10,7		
Airbus A350	297	3	3	1	2	0,1	16	
Yhteensä		46	1	23	20	3	10,1	16

* Finnairin lentotoimintalupa eli AOC (Air Operator Certificate).

Kaukoliikennelaivastouudistus

Finnair on tilannut yhteensä 19 Airbus A350 XWB -lentokonetta Airbusilta. Niistä kolme toimitettiin vuonna 2015. Koneiden käyttöönottoon liittyy lentoyhtiökohtaisia valmisteluja ja perusteellisia tarkastuksia, mistä syystä alustavasti ilmoitetut toimituspäivät saattavat vaihdella jonkin verran. Tällä hetkellä todennäköisen toimitusaikataulun mukaan A350-koneita on yhteensä viisi vuoden 2016 ensimmäisen puoliskon aikana ja seitsemän vuoden 2016 loppuun, 11 vuoden 2017 loppuun ja 19 vuoden 2023 loppuun mennessä. Finnairin investointisitoumukset käyttömajapaikkayödykkeisiin, yhteensä 1 818 miljoonaa euroa, sisältävät tulevat kaukoliikennelaivastoinvestoinnit.

Finnair luopuu kaikista operoimistaan A340-koneista vuoden 2017 loppuun mennessä, kun niitä korvaavat A350-koneet on toimitettu ja otettu käyttöön Finnairin reittiliikenteessä. Finnair on sopinut myyvänsä vanhimman omistamansa A340-300-koneen purettavaksi vuoden 2016 ensimmäisen puoliskon aikana sekä myyvänsä vuosina 2016 ja 2017 loput neljä Airbus A340-300 lentokonettaan takaisin Airbusille. Finnairin ja Airbusin sopimus mahdollistaa sujuvan siirtymisen A340-laivastosta A350-laivastoon ja lieventää mahdollisia laivastouudistuksesta johtuvia operatiivisia riskejä sekä A340-lentokoneisiin liittyvää jäännösarvoriskiä. Finnairilla on mahdollisuus sopeuttaa joustavasti laivastonsa kokoa kysyntätilanteen ja näkymien mukaisesti myös eripituisten vuokrasopimusten avulla.

Norran operoima laivasto (ostoliikennelaivasto)

Nordic Regional Airlines Oy (Norra) operoi 26 lentokoneen laivastoa Finnairin ostoliikenteenä. Norran operoimista lentokoneista 13 oli Finnairin omistamia ja 13 vuokrattuja. Alla mainituista yksi ATR-potkurikone ja kaksi Embraer E170-suihkukonetta on myyty vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen aikana. Taulukossa esitettyjen lentokoneiden lisäksi Finnair on edelleenvuokrannut neljä E170 -konetta AS Estonian Airille. Näiden suunniteltu palautus vuokranantajille loppuvuonna 2015 on viivästynyt Estonian Airin ajaututtua selvitystilaan syksyllä 2015 ja konkurssiin 29.12.2015.

Norran operoima laivasto 31.12.2015*

	Istuimia	Kpl	Muutos 31.12.2014 verrattuna	Finnairin omistamat lentokoneet	Vuokratut** (käyttö- leasing)	Keski-ikä 31.12.2015	Tilaukset
ATR 72	68-72	12		6	6	6,4	
Embraer 170	76	2		2		9,8	
Embraer 190	100	12		5	7	7,5	
Yhteensä		26	0	13	13	7,2	0

* Nordic Regional Airlines Oy:n lentotoimintalupa eli AOC (Air Operator Certificate).

** Finnair on vuokrannut lentokoneet ja edelleenvuokrannut ne Nordic Regional Airlinesille.

Liiketoiminta-alueiden kehitys vuonna 2015

Finnairin tilinpäätöksen segmenttiraportointi perustuu liiketoiminta-alueisiin. Raportoitavat liiketoiminta-alueet ovat Lentoliikenne ja Matkapalvelut.

Lentoliikenne

Liiketoiminta-alue vastaa reitti- ja tilauslentoliikenteen sekä rahdin myynnistä, asiakaspalvelusta ja palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta sekä lentokaluston hankintaan ja rahoittamiseen liittyvistä toiminnoista. Lentoliikenne-segmenttiin kuuluvat yksiköt ovat Kaupalliset toiminnot, Operatiiviset toiminnot ja Resurssienhallinta sekä tytäryhtiöt Finnair Cargo Oy, Finnair Flight Academy Oy ja Finnair Aircraft Finance Oy. Segmenttiin sisältyvät myös lentokonehuolto, Finnair Travel Retail Oy ja Finnairin kiinteistöomaisuuteen sekä operatiiviseen toimintaan liittyvien kiinteistöjen hallinnointi, ylläpito ja toimitilapalvelut.

Avainluvut	2015	2014	Muutos, %
Liikevaihto ja tulos			
Liikevaihto, milj. euroa	2 205,7	2 167,7	1,8
Toiminnallinen liiketulos, milj. euroa	17,1	-43,5	> 200 %
Liiketulos, EBIT, milj. euroa	113,4	-78,4	> 200 %
Liiketulos liikevaihdosta, %	5,1	-3,6	> 200 %
Henkilöstö			
Henkilöstö, keskimäärin	4 002	4 232	-5,4

Liikennetiedot	2015	2014	2013	2012	2011
Matkustajat, tuhatta	10 294	9 630	9 269	8 774	8 013
Tarjotut henkilökilometrit, miljoonaa	31 836	30 889	31 162	30 366	29 345
Myydyt henkilökilometrit, miljoonaa	25 592	24 772	24 776	23 563	21 498
Matkustajaliikenteen käyttöaste, %	80,4	80,2	79,5	77,6	73,3
Kuljetetun rahdin ja postin määrä, tonnia	130 697	149 141	146 654	148 132	145 883
Tarjotut tonnikilometrit, miljoonaa	4 633	4 644	4 709	4 647	4 571
Myydyt tonnikilometrit, miljoonaa	3 077	3 130	3 107	3 029	2 824
Kokonaiskäyttöaste	66,5	67,4	66,0	65,2	61,8

Lentoliikenteen liikevaihto vuonna 2015 kasvoi 1,8 prosenttia vuotta aiemmasta ja oli 2 205,7 miljoonaa euroa (2 167,7). Liikevaihtoa kasvattivat parantunut lippu- ja lisäpalvelumyynti, ja sitä pienensivät erityisesti NGA:n rahtikoneliikenteen alasajo sekä rahtiliikenteen tuottojen yleinen lasku. Liikevaihto jakautui seuraavasti: matkustajaliikenteen tuotot muodostivat noin 82 prosenttia, lisämyyntituotot (ancillary revenue) reilut 5 prosenttia, rahtiliikenteen tuotot noin 9 prosenttia ja muut tuotot vajaat 4 prosenttia segmentin liikevaihdosta. Segmentin toiminnallinen liiketulos oli 17,1 miljoonaa euroa (-43,5).

Matkustajaliikenteen tuotot kasvoivat vuonna 2015 vertailukaudesta ja kannattavuus parani muun muassa lisämyyntituottojen kasvun sekä tulovaluuttojen positiivisen valuuttakurssikehityksen ansiosta. Matkustajaliikenteen lipputuotot tarjottua henkilökilometriä kohden kasvoivat kaikkiaan 3,2 prosenttia. Lisäpalveluiden matkustajakohtainen myynti kasvoi 23,7 prosenttia vertailukaudesta 10,16 euroon matkustajaa kohti.

Aasian-liikenteen kapasiteetti tarjotuilla matkustajakilometreillä mitattuna supistui 2,0 prosenttia vertailukaudesta muun muassa istuinmäärää vähentäneiden matkustusmukavuutta parantavien laajarunkokoneiden matkustamomuutosten vuoksi. Samaan aikaan Pohjois-Amerikan-liikenteen kapasiteetti kasvoi peräti 26,2 prosenttia, kun viime vuodesta poiketen Finnair lensi loppuvuonna New Yorkin lisäksi Chicagoon, Torontoon ja Miamiin.

Uusien reittiavausten lisäksi Euroopan-liikenteen kapasiteetin 5,3 prosentin kasvua voimisti aiemmin lomalentoina operoitujen kohteiden siirtyminen reittilennoiksi sekä Norran omalla riskillään lentämien reittien siirtyminen Finnairille toisella neljänneksellä. Samoin kotimaan-liikenteen kapasiteetti kasvoi 10,6 prosenttia, kun Norran aiemmin omalla riskillään lentämät Suomen reitit muutettiin Finnairin reiteiksi.

Koko matkustajaliikenteen kapasiteetti kasvoi 3,1 prosenttia ja myydyt henkilökilometrit 3,3 prosenttia. Myydyt henkilökilometrit kasvoivat kaikilla liikennealueilla paitsi Aasiassa, jossa ne supistuivat hieman. Matkustajakäyttöaste kokonaisuutena nousi 0,2 prosenttiyksikköä ja oli 80,4 prosenttia.

Rahtiliikenteen tuotot laskivat selvästi vertailukaudesta mutta tulos pysyi jokseenkin vuodentakaisella tasolla. Rahtiliikenne muodostui katsauskaudella pääasiassa reittilennoilla mukana kuljettavasta rahdista (niin sanotusta belly-rahdistä) Finnairin luovuttua omista rahtikoneliennoista Aasiaan vuoden 2014 lopussa. Lisäksi Finnair Cargo myy ja hallinnoi JAL Cargon kapasiteettia

Helsinki-Tokio (Narita) -reitillä ja vuokraa rahtilentokonekapasiteettia Helsingin ja Brysselin sekä Helsingin ja Lontoon hubiensä välisille lennoille yhteistyössä IAG Cargon kanssa.

Tarjotut rahtitonnikilometrit supistuivat 2,8 prosenttia vuonna 2015. Belly-rahtikapasiteetti kasvoi kaikilla liikennealueilla, mutta kokonaiskapasiteetti supistui siksi, että erillinen rahtikoneliikennöinti väheni merkittävästi vuodesta 2014, jolloin Finnairilla oli omaa rahtikoneliikennettä Aasiaan. Kapasiteettia supisti Hongkongin rahtikonelentojen lopettaminen joulukuussa 2014 ja samaan aikaan sitä kasvatti laajarunkoliikenteen kasvu sekä lomareittien muuttaminen reittiliikenteeksi, jolloin reitti lasketaan mukaan rahtikapasiteettiin. Myydyt rahtitonnikilometrit Finnairin reittiliikenteessä vähenivät kapasiteetin 11,2 prosentin kasvusta huolimatta 0,1 prosenttia vertailukaudesta. Yli 70 prosenttia kuljetuista rahtikiloista lennetään Aasian liikenteessä; seuraavaksi suurimmat markkinat ovat Eurooppa (19 prosenttia), Pohjois-Amerikka (7 prosenttia) ja kotimaa (2 prosenttia).

Lentoliikenteen palvelut ja tuotteet

Reittiverkosto ja allianssit

Finnair tarjoaa yhteydet Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä yli 200 reittiparilla ja lentää lisäksi Helsingistä viikoittain yli 800 lentoa kotimaan kohteisiin ja muualle Eurooppaan. Kesäkaudella 2015 lentoja Aasiaan oli enimmillään 75 viikossa, ja talvikaudella 2015/2016 niitä on 78.

Finnair on osa **oneworld**-allianssia ja se tekee myös syvempää yhteistyötä tiettyjen **oneworld**-kumppaniensa kanssa osallistumalla Siberian Joint Business- ja Atlantic Joint Business -yhteishankkeisiin, jotka ovat sopimuksia mm. lentojen tuottojen jakamisesta ja hintojen koordinoinnista kyseisillä reittialueilla.

Norran aiemmin omalla kaupallisella riskillään operoimat lennot ovat olleet vuoden 2015 toisesta neljänneksestä alkaen Finnairin lentoja. Tämä kasvatti Finnairin lentokohteiden määrää kahdeksalla. Finnair avasi uudet reitit myös Gdanskiin, Luulajaan ja Uumajaan. Myös näitä reittejä operoi Norra. Finnair avasi kesäkaudella 2015 uudet kausireitit Ateenaan, Dubliniin, Maltalle ja Splitiin sekä Chicagoon.

Lisäksi Finnair laajensi codeshare-yhteistyötä Euroopassa **oneworld**-kumppaninsa Airberlinin kanssa toukokuun alusta alkaen sekä Aasiassa ja Australiassa Japan Airlinesin ja Qantasin kanssa.

Finnair julkisti elokuussa kesäkauden 2016 uudet reittikohteet Helsingistä (Edinburgh, Billund, Svalbard, Pula, Zakynthos, Skiathos, Santorini, Mytilene, Preveza, Rimini, Verona ja Varna) sekä kerran viikossa Oulusta Haniaan ja Alanyaan. Kaukoliikenteeseen Finnair ilmoitti avaavansa Miamiin ympärivuotiseksi kohteeksi ja lisäävänsä yhteyksiä Chicagoon kesäksi. Aasiassa Finnair avaa kesäksi kolme viikkovuoroa Fukuokaan ja neljä Guangzhouhun.

Finnairin lentorahtiyhtiö Finnair Cargo laajensi syyskuussa reittiverkostoaan yhteistyösopimuksella IAG Cargon kanssa. Yhtiöt jakavat kahdesti viikossa Lontoon ja Helsingin välillä operoivan rahtilentokoneen kapasiteetin, ja Lontoosta tuli näin Helsingin ja Brysselin lisäksi Finnair Cargon kolmas rahtikeskus Euroopassa. Uusi rahtiyhteys yhdisti Finnairin ja IAG Cargon lentorahtiverkostot, ja sen myötä Finnair sai kymmeniä uusia rahtikohteita Pohjois-Amerikkaan. Rahtikone operoi Helsingin ja Lontoon välillä keskiviikkoisin ja lauantaisin, ja Finnair lentää Lontoon reitillä laajarunkokoneella maanantaisin, perjantaisin ja sunnuntaisin.

Tunnustukset ja palkinnot

FlightStats nimesi tammikuussa Finnair täsmällisimmäksi eurooppalaiseksi lentoyhtiöksi vuonna 2014. oneworld-allianssi oli samassa tutkimuksessa täsmällisin lentoyhtiöallianssi.

World Airline Awards nimesi kesäkuussa Finnairin Pohjois-Euroopan parhaaksi lentoyhtiöksi jo kuudetta kertaa peräkkäin. Palkinto myönnetään Skytraxin puolueettoman kyselyn perusteella, ja kyselyyn vastasi noin 18 miljoonaa matkustajaa yli 160 maasta. Samassa kyselyssä oneworld-allianssi palkittiin maailman parhaana lentoyhtiöallianssina kolmantena peräkkäisenä vuonna.

Finnairin Airbus A350 XWB -koneiden sisustus palkittiin toukokuussa parhaana International Yacht & Aviation Awards 2015 -kilpailussa kategoriassa Commercial Aviation - Economy/Business Class.

Ympäristöraportointia edistävä CDP-järjestö nimesi Finnairin marraskuussa yhdeksi Pohjois-maiden johtavista yrityksistä ilmastonmuutokseen liittyvän tiedon raportoinnissa sijoittajille sekä muille sidosryhmille ja listasi Finnairin Nordic Disclosure Leadership -indeksiin. Finnairin tulos vuonna 2015 oli 99/100.

Matkapalvelut (matkanjärjestäjät ja matkatoimistot)

Liiketoiminta-alueen muodostavat Aurinkomatkat ja sen Virossa toimiva tytäryritys, liikematkatoimisto SMT (29.12.2015 saakka myös sen virolainen tytäryhtiö Estravel) sekä Amadeus Finland, joka tuottaa matkailualan tietojärjestelmiä ja ratkaisuja. Aurinkomatkat palvelee vapaa-ajan matkustajia tarjoamalla erilaisiin matkustusmotiveihin ja eri asiakassegmenteille suunniteltuja valmismatkoja.

Avainluvut	2015	2014	Muutos, %
Liikevaihto ja tulos			
Liikevaihto, milj. euroa	208,1	216,7	-4,0
Toiminnallinen liiketulos, milj. euroa	6,7	7,0	-5,0
Liiketulos, EBIT, milj. euroa	8,3	5,9	39,8
Liiketulos liikevaihdosta, %	4,0	2,7	45,6
Henkilöstö			
Henkilöstö, keskimäärin	567	645	-12,1

Matkapalveluiden liikevaihto vuonna 2015 supistui 4,0 prosenttia vertailukaudesta ja oli 208,1 miljoonaa euroa (216,7). Samaan aikaan segmentin toiminnallinen tulos parani muun muassa SMT:n myynnin kasvun ja erinomaisen kannattavuuden ansiosta, joskin segmentin liiketulos supistui hieman 6,7 miljoonaan euroon (7,0). SMT myi 29.12.2015 osuutensa (71,3 prosenttia) Baltiassa toimivasta tytäryhtiöstään Estravelista virolaiselle yhtiökumppanilleen. Kaupasta muodostui konsernille 2 miljoonan euron myyntivoitto. Estravelin palveluksessa oli 168 työntekijää.

Aurinkomatkojen tulosparannusohjelma eteni alkuperäistä suunnitelmaa nopeammin. Aikaisemmin tehdyt muutokset myynninohjauksessa ja tuoteuudistuksessa johtivat erityisesti loppuvuonna korkeaan valmismatkojen täyttöasteeseen (97 prosenttia) sekä vertailukautta korkeampiin keskihintoihin.

Muutokset yhtiön johdossa

Finnairin talousjohtaja ja johtoryhmän jäsen KTM, eMBA Pekka Vähähyyppä aloitti yhtiön palveluksessa 17.8.2015. Toukokuun alusta siihen saakka talousjohtajan tehtävää hoiti tilapäisesti yhtiön rahoitusjohtaja Mika Stirkinen.

Henkilöstö

Finnairin palveluksessa oli vuonna 2015 keskimäärin 4 906 (5 172) henkilöä eli 5,1 prosenttia vähemmän kuin vertailukaudesta. Lentoliikenne-segmentissä työskenteli keskimäärin 4 002 (4 232) henkilöä. Matkapalveluissa työskenteli keskimäärin 567 (645) henkilöä ja muissa toiminnoissa 337 (295) henkilöä. Työsuhteessa olevien määrä 31.12.2015 oli 4 817 (4 981).

Suomalaisen työeläkelainsäädännön muutokset

Eduskunta hyväksyi marraskuussa 2015 työeläkelainsäädännön muutoksen, joka muun muassa nostaa työntekijöiden lakisääteistä eläkeikää. Finnair tiedotti lainmuutoksen mahdollisista taloudellisista vaikutuksista pörssitiedotteella 24.9.2015 hybridilainan liikkeeseenlaskun yhteydessä.

Finnairin eläkesäätiön hallitus on tehnyt periaatepäätöksen, jonka mukaisesti eläkelainsäädännön muutokset viedään säätiön sääntöihin siten, etteivät säätiön vastuut työeläkelainsäädännön muutoksen johdosta muutu tai kasva.

Finnairin lentäjien lakisääteiset eläkkeet ylittävistä eläke-eduista on sovittu heidän työehtosopimuksessaan. Finnairin näkemyksen mukaan lentäjien lisäeläke-etuihin liittyvät vastuut eivät työeläkelainsäädännön muutoksen seurauksena kasva tai muutu. Finnair on hankkinut asiasta oikeudellisen kannanoton.

Finnair ei ole kirjannut tilinpäätökseensä lisävastuuta työeläkelainsäädännön muutoksen vuoksi.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja osakepääoma

Finnairin kauppakasteriin 31.12.2015 merkitty osakemäärä oli 128 136 115 osaketta ja rekisteröity osakepääoma 75 442 904,30 euroa. Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ Helsingissä. Yhtiökokouksessa kullakin osakkeella on yksi ääni.

Valtion omistus

Vuoden 2015 lopussa Suomen valtio omisti 55,8 prosenttia Finnairin osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Eduskunnan 20.6.1994 tekemän päätöksen mukaan valtion tulee omistaa Finnair Oyj:n osakkeista yli puolet, ja omistuksen laskeminen tämän osuuden alle edellyttää eduskunnan päätöstä.

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet eivät omistaneet lainkaan Finnairin osakkeita ja toimitusjohtaja omisti 64 675 osaketta 31.12.2015. Yhtiön johtoryhmän jäsenet, toimitusjohtaja mukaan lukien, omistivat yhteensä 223 859 osaketta, mikä edustaa 0,17 prosenttia osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Omat osakkeet

Finnair ei hankkinut omia osakkeita vuonna 2015. Yhtiölle palautui vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 14 893 osaketta Finnairin vuosien 2010–2012 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Viimeisellä neljänneksellä omia osakkeita luovutettiin 1 780 kappaletta Finnairin henkilöstön osakesäästöohjelman FlySharen kannustinpalkkioina. Hallitus päätti luovutuksesta henkilöstön osakesäästöohjelman mukaisesti ja Finnairin vuoden 2015 varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla. Finnairin hallussa oli 31.12.2015 yhteensä 325 205 yhtiön osaketta (312 092), mikä vastaa 0,25 prosenttia yhtiön koko osakepääomasta.

Liputusilmoitukset

Vuonna 2015 ei annettu liputusilmoituksia.

Finnair Oyj:n omien osakkeiden hankinta, luovutus sekä osakepalautukset

Aika	Osakemäärä	Hinta euroa	Keskihinta euroa
2004	422 800	2 275 666,49	5,38
2005	-37 800	-209 838,54	5,55
2005	150 000	1 516 680,00	10,11
2006	-383 097	-2 056 847,88	5,37
2007	0	0,00	0,00
2008	235 526	1 538 956,35	6,53
2009	0	0,00	0,00
2010	22 758	114 719,52	5,04
2011	0	0,00	0,00
2012	0	0,00	0,00
2013	600 000	1 684 650,10	2,81
2013	-731 019	-4 055 744,86	5,55
2014	33 864	85 801,22	2,53
2014	-940	-2 334,40	2,48
2015	14 893	37 734,40	2,53
2015	-1 780	-6 764,00	3,80
31.12.2015	325 205	922 678,40	2,84

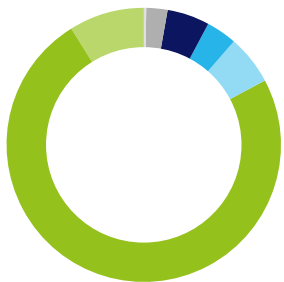
Finnair Oyj:n suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2015	Osakkeet kpl	%	Muutokset 2015
1 Suomen valtio / Valtioneuvoston kanslia	71 515 426	55,8	0
2 KEVA	6 200 875	4,8	50 000
3 Ilmarinen Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	3 675 564	2,9	0
4 Varma Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö	3 354 002	2,6	935 000
5 Kyöstillä Heikki	2 870 000	2,2	1 540 000
6 Tiiviste-Group Oy	2 450 000	1,9	0
7 Valtion Eläkerahasto	2 100 000	1,6	0
8 Nordea -sijoitusrahastot	1 584 784	1,2	-1 560 133
9 OP -sijoitusrahastot	1 431 600	1,1	204 631
10 Veritas Eläkevakuutusosakeyhtiö	1 250 000	1,0	0
11 Etra Invest Oy	1 000 000	0,8	0
12 Finnair Oyj:n henkilöstörahas	759 000	0,6	-151 000
13 Etola Erkki	750 000	0,6	750 000
14 Taaleritehdas Arvo Markka Osake sijoitusrahasto	600 000	0,5	-300 000
15 Norvestia Oyj	423 394	0,3	-26 357
Hallintarekisteröidyt	11 177 265	8,7	1 753 828
Muut	16 994 205	13,3	
Yhteensä	128 136 115	100,0	

Osakeomistuksen jakautuminen 31.12.2015	Osakemäärä, kpl	%	Omistajia, kpl	%
1-200	663 418	0,5	7 276	47,1
201-1 000	2 950 724	2,3	5 504	35,6
1 001-10 000	6 659 516	5,2	2 435	15,8
10 001-100 000	4 632 874	3,6	186	1,2
100 001-1 000 000	7 243 692	5,7	19	0,1
1 000 001-	94 789 970	74,0	9	0,1
Hallintarekisteröidyt	11 177 265	8,7	12	0,1
Yhteistilillä	18 656	0	-	-
Yhteensä	128 136 115	100,0	15 441	100,0

Osakkeenomistajaryhmät 31.12.2015	Osakkeita, kpl	%	Omistajia, kpl	%
Julkisyhteisöt	88 640 706	69,2	12	0,1
Kotitaloudet	16 979 790	13,3	14 862	96,3
Yritykset	6 156 498	4,8	452	2,9
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 037 782	3,2	19	0,1
Yhteisöt	905 602	0,7	35	0,2
Kotimaiset osakkeenomistajat, yhteensä	116 720 378	91,1	15 380	99,6
Hallintarekisteröidyt	11 177 265	8,7	12	0,1
Ulkomaiset	219 816	0,2	49	0,3
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset, yhteensä	11 397 081	8,9	61	0,4
Arvo-osuuksiksi vaihtamatta	18 656	0,0	-	-
Yhteensä	128 136 115	100	15 441	100,0

Omistuksen jakaantuminen omistumäärittäin

%

1-200 osaketta 0,5 %
201-1 000 osaketta 2,3 %
1 001-10 000 osaketta 5,2 %
10 001-100 000 osaketta 3,6 %
100 001-1 000 000 osaketta 5,7 %
1 000 001- osaketta 74,0 %
Hallintarekisteröidyt osakkeet 8,7 %
Yhteistilillä 0 %

Omistuksen jakaantuminen omistajaryhmittäin

%

Julkisyhteisöt 69,2 %	Yhteisöt 0,7 %
Kotitaloudet 13,3 %	Hallintarekisteröidyt 8,7 %
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 3,2 %	Ulkomaiset 0,2 %
Yritykset 4,8 %	Arvo-osuuksiksi vaihtamatta 0,0 %

Osakassopimukset

Finnairin tiedossa ei ole yhtiön omistukseen tai äänivallan käyttöön liittyviä osakassopimuksia.

Määräysvallan vaihtumiseen liittyvät ehdot merkittävässä sopimuksissa

Joihinkin Finnairin rahoitussopimuksiin sisältyy ehto, jonka mukaan rahoittajalla on oikeus vaatia lainan ennenaikaista takaisinmaksua tai peruuttaa lainalupaus, mikäli joku muu kuin Suomen valtio hankkii osakkeiden enemmistön tai määräysvallan Finnairissa.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

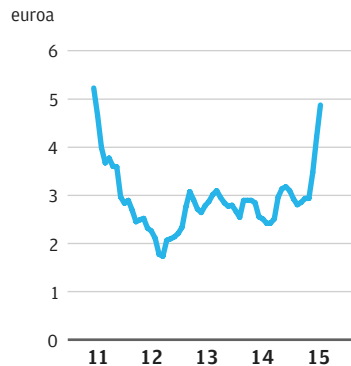
Henkilöstön osakesäästöohjelma FlyShare

Finnairin hallitus päätti helmikuussa henkilöstön FlyShare-osakeohjelman uudesta säästökaudesta. Vuonna 2013 perustetun ohjelman tarkoituksena on kannustaa henkilöstöä yhtiön osakkeenomistajiksi ja palkita heitä pitkällä aikavälillä osakkeen mahdollisen arvonnousun kautta, mikä vahvistaa henkilöstön sitoutumista yhtiön omistaja-arvon kehitykseen. Vuonna 2015 ohjelman kolmanteen vaiheeseen osallistui noin 700 finnairilaista eli 16 prosenttia kutsutuista. Osakesäästöohjelmaa on kuvattu tarkemmin yhtiön palkka- ja palkkioselvityksessä ja yhtiön internet-sivuilla. Aikaisemmin päätettyjä osakepohjaisia ohjelmia on kuvattu yhtiön palkka- ja palkkioselvityksessä ja yhtiön internet-sivuilla.

Osakkeen kurssikehitys ja vaihto

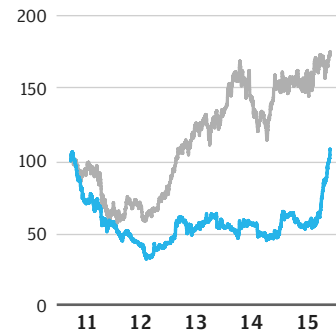
Finnairin markkina-arvo oli joulukuun 2015 lopussa 694,5 miljoonaa euroa (317,8) ja päätöskurssi 5,42 euroa (2,48). Vuonna 2015 Finnairin osakkeen ylin kurssi Nasdaq Helsingin pörssissä oli 5,50 euroa (3,01), alin kurssi 2,49 euroa (2,30) ja keskipurssi 3,54 euroa (2,32). Osakkeita vaihdettiin 25,5 miljoonaa kappaletta (10,8) yhteensä 90,1 miljoonalla eurolla (25,0). Finnairin kaupparekisteriin merkitty osakemäärä oli katsauskauden lopussa 128 136 115 osaketta. Suomen valtio omisti Finnairin osakkeista 55,8 prosenttia (55,8). Suorien ulkomaisten ja hallintarekisteröityjen omistusten osuus oli 8,9 prosenttia (7,6).

Finnairin osake 2011–2015

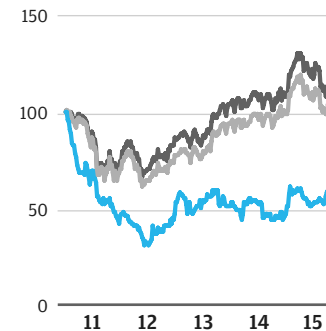

■ Keskihinta

Vertailu eurooppalaiset lentoyhtiöt

■ Finnair
■ Eurooppalaiset lentoyhtiöt

Vertailu Nasdaq Helsinki

■ Finnair
■ OMX Helsinki
■ OMX Helsinki benchmark

Osakemäärät ja pörssikehitys		2015	2014	2013	2012	2011	2010
Osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin (ns. laimennusvaikutuksella)	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa (ns. laimennusvaikutuksella)	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Ylin kaupantekokurssi	euroa	5,50	3,01	3,25	2,64	5,37	5,72
Alin kaupantekokurssi	euroa	2,49	2,3	2,40	1,67	2,30	3,61
Osakemäärän markkina-arvo 31.12.	milj. euroa	695	318	355	305	295	646
Osakkeiden vaihto	kpl	25 456 779	10 750 318	26 024 070	19 668 495	21 422 076	27 299 521
Vaihto keskimääräisestä osakemäärästä	%	19,87 %	8,39 %	20,31	15,35	16,72	21,31

Osinkopolitiikka ja hallituksen esitys voitonjaosta

Finnairin osinkopolitiikan tavoitteena on maksaa suhdannesyklin aikana keskimäärin vähintään kolmasosa osakekohtaisesta tuloksesta osinkoina. Yhtiön kulloinenkin tuloskehitys ja näkymät sekä rahoitustilanne ja pääomatärpeet pyritään ottamaan huomioon osingonjaossa. Vuonna 2015 kauden

tulos osakkeelta (ennen hybridilainan korkoja) oli 0,70 (-0,65) euroa ja osakekohtainen tulos oli 0,57 (-0,71) euroa.

Finnair Oyj:n jakokelpoiset varat olivat 181 101 862,30 euroa 31.12.2015. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2015 ei jaeta osinkoa.

Yhteiskuntavastuu

Taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristövastuu ovat olennainen osa Finnairin strategiaa ja liiketoimintaa. Finnair haluaa olla vastuullinen maailmankansalainen sekä vastata sidosryhmiensä tarpeisiin myös vastuullisuuden näkökulmasta. Finnair tekee yhteistyötä alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa muun muassa lentämisen ilmastovaikutusten vähentämiseksi.

Yhtiön tavoitteena on vähentää CO₂-päästöjään 20 prosenttia myytyä tonnikipometriä kohden vuoden 2009 tasosta vuoteen 2017 mennessä. Alan yhteisenä tavoitteena on hiilineutraali kasvu vuodesta 2020. Syksyllä Finnairin liikenteessä aloittaneet uudet A350 XWB -laajarakokoneet vievät matkustusmukavuuden lisäksi energiatehokkuuden uudelle tasolle, sillä niiden polttoaineenkulutus ja hiilidioksidipäästöt ovat korvattaviin A340-laajarakokoneisiin verrattuna istuinta kohti neljänneksen pienemmät. Siten ne vähentävät merkittävästi liikennöinnistä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä.

Finnairin henkilöstön työtyytyväisyyttä arvioitiin vuonna 2015 uudistetulla We Together @ Finnair -henkilöstötutkimuksella. Henkilöstökokemus eli kaikkien kyselyn väittämiä vastausten keskiarvo oli 3,63/5 ja henkilöstön sitoutuneisuus 3,85/5. Tulokset on käsitelty sekä yhtiötasolla että eri yksiköissä ja tiimeissä. Yhtiötasolla Finnair panostaa vuonna 2016 muun muassa työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittämiseen.

Finnairin omaan toimintaan ei liity välittömiä, merkittäviä ihmisoikeusriskejä tai -vaikutuksia. Välillisesti tällaisia vaikutuksia voi kuitenkin liittyä etenkin toimitusketjuun tai ulkoistettuihin toimintoihin. Tehostaakseen oman toimintansa sekä toimitusketjun valvontaa, Finnair aloitti vuonna 2015 kehitystyön sosiaalisen vastuun ja ihmisoikeuksien toteutumisen ja riskien arvioimiseksi. Samalla Finnair liittyi osana **oneworld**-allianssia hankintaketjun auditointityökaluja koskevaan SEDEX-yhteistyösopimukseen. Finnair osallistuu myös vuosien 2015–16 aikana matkailualan toimijoiden ja UNICEFin hankkeeseen, jossa tarkastellaan erityisesti lastenoikeuksien tilaa matkaketuissa. Hankkeen pilottivaihe toteutettiin Vietnamin, ja tarkoitus on jatkossa hyödyntää tuloksia myös muissa kohteissa.

Eettisen toimintaohjeen kokonaisuudistus on tarkoitettu saada valmiiksi vuoden 2016 alkupuoliskolla. Osana uudistusta syksyllä 2015 lanseerattiin niin sanottu sisäinen whistleblowing-kanava.

Vastuullisuuden tunnuslukuja on kuvattu edellä sivulla 21.

Raportointi

Finnair on raportoinut ympäristövastuusta vuodesta 1997 lähtien, ja vuonna 2008 Finnair oli yksi ensimmäisistä lentoyhtiöistä, joka alkoi raportoida GRI-ohjeistuksen mukaisesti. YK:n ympäristöohjelman tuella muodostettu Global Reporting Initiative on laajimmin tunnustettu kansainvälinen kestävä kehityksen raportointiohjeistus. Finnairin vuoden 2015 vuosikertomus käsittää helmikuun 2016 lopussa julkaistavan GRI-osion, ja siinä raportoidaan GRI:n uuden G4 -kehikon mukaisesti yhtiön taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset sekä kerrotaan niiden strategisesta merkityksestä yhtiön liiketoiminnalle. Osana ilmestyvää raporttia Finnair raportoi myös YK:n Global Compactin mukaisista tavoitteistaan.

Merkittävät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Lentoliikenne on globaalisti suhdanneherkkä toimiala, joka reagoi nopeasti ulkoisiin häiriöihin, kausivaihteluihin ja taloustilanteen muutoksiin. Strategian toteuttamisessa Finnairiin ja sen toimintaan kohdistuu monenlaisia riskejä ja mahdollisuuksia. Finnairilla on käytössä kokonaisvaltainen riskienhallinnanprosessi sen varmistamiseksi, että riskit tunnistetaan ja niitä vähennetään mahdollisuuksien mukaan, vaikka monet riskeistä jäävätkin yhtiön täyden kontrollin ulkopuolelle. Hyödyn-tääkseen arvon luomisen mahdollisuuksia Finnair on valmis ottamaan myös hallittuja riskejä riskin-kantokykynsä rajoissa.

Alla kuvatuilla riskeillä ja epävarmuustekijöillä katsotaan mahdollisesti olevan merkittävää vaikutusta Finnairin liiketoimintaan, taloudelliseen tulokseen ja tulevaisuuden näkyymiin seuraavan 12 kuukauden aikana. Tämän luettelon ei ole tarkoitus olla tyhjentävä.

Polttoaineen hinnan poikkeukselliset vaihtelut ja viimeaikaisen hinnanlaskun mahdollinen siirtyminen lentolippujen hintoihin tai johtaminen kapasiteetin kasvuun Finnairin päämarkkina-alueilla muodostavat riskin Finnairin tuottokehitykselle samoin kuin valuuttakurssien äkilliset, epäedulliset muutokset. Hidastuvasta tai olemattomasta talouskasvusta johtuva lentomatkojen tai rahtikysynnän heikkeneminen Finnairin päämarkkina-alueilla muodostaa myös riskin Finnairin tuottokehitykselle.

Nykyisten tai uusien kilpailijoiden mahdolliset kapasiteetin lisäykset ja tuoteparannukset voivat

vaikuttaa Finnairin palveluiden kysyntään. Lisäksi lentoyhtiöalliansseja tiiviimpien yhteenliittymien ja yhteishankkeiden arvioidaan edelleen kehittyvän.

Finnairin kumppanuus- ja ulkoistushankkeilla tavoiteltujen strategisten hyötyjen ja säästöjen saavuttamiseen liittyy riskejä. Esimerkiksi laatu- ja saatavuusongelmilla ja/tai kumppanuuksien ja toimittajien odottamattomilla lisäkustannuksilla voi olla haitallinen vaikutus Finnairin tuotteeseen, maineeseen ja kannattavuuteen.

Seuraavan sukupolven Airbus A350 XWB -lentokoneiden käyttöön liittyy uuden teknologian ja käyttöönottoprosessien tuomia riskejä. Lisäksi Finnairin strategian toteutukseen liittyy merkittävien toimintamallien ja sisäisten muutosten toteutusriskejä.

Lentoliikennetoimialaan kohdistuu useita EU- ja kansainvälisen tason sääntelyhankkeita, joiden vaikutuksia lentoyhtiöiden operatiiviseen toimintaan ja/tai kustannuksiin on etukäteen vaikea arvioida. Esimerkkejä näistä sääntelyhankkeista ovat hiilidioksidipäästökauppaan liittyvä kansainvälinen sääntely, melumääräykset sekä muu ympäristöperustainen sääntely, EU:n yksityisyyden suoja koskeva sääntely sekä EU-tuomioistuimen antamat päätökset lentomatrustajien oikeuksista. Lisäksi ei-taloudellisen tiedon (vastuullisuus) raportoinnin sääntely ja muut sidosryhmävaatimukset ovat selvästi lisääntyneet.

Geopoliittisella epävarmuudella ja mahdollisilla muilla ulkoisilla häiriötekijöillä saattaa niiden toteutuessa olla merkittävä vaikutus yhtiön liiketoimintaan.

Finnairin riskienhallintaa ja toimintaan liittyviä riskejä kuvataan tarkemmin yhtiön internet-sivuilla www.finnairgroup.com.

Liiketoiminnan kausiluonteisuus ja herkyydet

Lentoliiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi yhtiön liikevaihto ja liikevoitto ovat yleensä selvästi pienimmät vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja suurimmat vuoden kolmannella neljänneksellä. Aasian-liikenteen kasvava suhteellinen osuus lisää kausivaihtelua myös Aasian vapaa-ajan ja liike-matkustuksen kohdekohtaisten sesonkien mukaisesti.

Finnairin tulokseen vaikuttaa operatiivisen toiminnan lisäksi keskeisesti polttoaineen hinnan kehitys, sillä polttoainekustannukset ovat yhtiön suurin kuluerä. Yhtiön valuuttariski syntyy lähinnä polttoaine- ja lentokoneostoista, lentokoneiden leasing-maksuista sekä valuuttamääräisistä myyntituotoista. Merkittäviä dollarikulueriä ovat lentokoneiden leasing-maksut ja polttoainekulut sekä liikennöimismaksut. Myös suurimmat investoinnit eli lentokoneiden ja niiden varaosien hankinta tapahtuvat pääosin Yhdysvaltain dollareissa. Euron jälkeen yhtiön suurimpia tulovaluuttoja ovat Japanin jeni, Kiinan yuan ja Ruotsin kruunu.

Yhtiö suojautuu valuutta-, korko- ja lentopetrolipositioiden riskeiltä käyttämällä eri johdannaisinstrumentteja, kuten termiinejä, koronvaihtosopimuksia ja optioita hallituksen vahvistaman riskien-hallintapolitiikan mukaisesti. Polttoainehankintoja suojataan 24 kuukautta eteenpäin rullavasti, ja suojausaste laskee suojausjakson loppua kohden. Suojausasteen ylä- ja alarajat ovat seuraaville kuudelle kuukaudelle 90 ja 60 prosenttia.

Operatiivisen toiminnan herkkyydet (rullaavasti seuraavat 12 kk tilinpäätöspäivästä)	1 %-yksikön muutos
Matkustajakäyttöaste (PLF)	21 milj. euroa
Matkustajaliikenteen keskituotto (yield)	19 milj. euroa
Matkustajaliikenteen yksikkökustannus (CASK ilman polttoainetta)	16 milj. euroa

Polttoaineherkkydet (rullaavasti seuraavat 12 kk tilinpäätöspäivästä)	Suojausasteet			
	10 %:n muutos ilman suojauksia	10 %:n muutos suojaukset huomioon ottaen	H1 2016	H2 2016
Polttoaine	32 milj. euroa	14 milj. euroa	68 %	53 %

Valuuttajakauma %			Valuuttaherkkydet USD ja JPY (rullaavasti seur. 12 kk tilinpäätöspäivästä)		Suojausaste (rullaavasti seur. 12 kk tilinpäätöspäivästä)
	2015	2014	10 %:n muutos ilman suojauksia	10 %:n muutos suojaukset huomioon ottaen	
Myyntivaluutat					
EUR	59	58	-	-	
USD*	3	3	ks. alla	ks. alla	ks. alla
JPY	8	9	18 milj. euroa	9 milj. euroa	67 %
CNY	7	7	-	-	
KRW	3	3	-	-	
SEK	5	5	-	-	
Muut	15	15	-	-	
Ostovaluutat					
EUR	53	52	-	-	
USD*	40	41	56 milj. euroa	10 milj. euroa	81 %
Muut	7	7			

* Herkkyyyslaskelmassa oletetaan Kiinan yuanin ja Hongkongin dollarin korreloivan edelleen vahvasti Yhdysvaltojen dollarin kurssikehityksen kanssa.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Finnair järjesti rahoituksen kolmannelle A350-lentokoneelleen

Finnair järjesti tammikuussa BNP Paribasin kanssa kolmannelle A350-900 XWB -koneelleen, jonka se otti vastaan 30.12.2015, täyden markkina-arvon rahoituksen. Noin 135 miljoonan euron suuruinen rahoitus toteutettiin ns. JOLCO-rakenteella, jossa rahoitus käsitellään Finnairin IFRS-tilinpäätöksessä lainana ja kone omistettuna.

Tulevaisuuden näkymät

Vaikka matkustaja- ja rahtiliikenteen kysyntänäkymiin Finnairin päämarkkina-alueilla liittyy jälleen epävarmuutta, Finnair arvioi, että sen kapasiteetti ja liikevaihto kasvavat vuonna 2016.

Lentopetrolin alentunut hinta tukee Finnairin taloudellista kehitystä vuonna 2016. Tiedonantopoliittikkansa mukaisesti Finnair antaa koko vuoden toiminnallisen tuloksen kehitystä kuvaavan ennusteen tammi–kesäkuulta annettavan osavuosisikatsauksen yhteydessä.

FINNAIR OYJ

Hallitus

Taloudellinen kehitys 2011–2015

TULOSLASKELMA		2015	2014	2013	2012	2011
Liikevaihto	milj. euroa	2 324	2 284	2 400	2 449	2 258
muutos	%	1,7	-4,8	-2,0	8,5	11,6
Toiminnallinen liike-tulos	milj. euroa	24	-36	12	43	-61
suhteessa liikevaihtoon	%	1,0	-1,6	0,5	1,8	-2,7
Liiketulos	milj. euroa	122	-72	8	34	-88
suhteessa liikevaihtoon	%	5,2	-3,2	0,3	1,4	-3,9
Nettokorkokulut	milj. euroa	-2	-9	-10	-13	-14
suhteessa liikevaihtoon	%	-0,1	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6
Tulos ennen veroja	milj. euroa	113	-99	27	15	-111
suhteessa liikevaihtoon	%	4,9	-4,3	1,1	0,6	-4,9

TASE		2015	2014	2013	2012	2011
Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus	milj. euroa	727	514	678	775	753
Oma pääoma ja velat yhteensä	milj. euroa	2 050	1 885	2 118	2 231	2 357
Bruttoinvestoinnit ilman ennakkoja	milj. euroa	330	82	77	41	204
suhteessa liikevaihtoon	%	14,2	3,6	3,2	1,7	9,0
Sijoitettu pääoma keskimäärin	milj. euroa	1 008	1 106	1 295	1 413	1 550
Osingot tilikaudelta*	milj. euroa	0	0	0	13	0
Korolliset velat	milj. euroa	346	428	593	569	729
Likvidit varat	milj. euroa	708	426	459	430	403
Korollinen nettovelka	milj. euroa	-362	1	134	138	326
suhteessa liikevaihtoon	%	-15,6	0,1	5,6	5,6	14,4

TUNNUSLUVUT		2015	2014	2013	2012	2011
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos (EPS)	euroa	0,57	-0,71	0,11	0,01	-0,75
Oma pääoma/osake	euroa	5,69	4,02	5,30	6,06	5,89
Osinko/osake*	euroa	0,00	0,00	0,00	0,10	0,00
Osinko tuloksesta*	%	0,0	0,0	0,0	121,2	0,0
Efektiiivinen osinkotuotto*	%	0,0	0,0	0,0	4,2	0,0
Liiketoiminnan rahavirta/osake	euroa	1,34	0,19	1,12	1,21	0,40
Hinta/voitto-suhde, P/E		9,46	-3,47	25,02	174,96	-3,07
Omavaraisuusaste**	%	35,5	27,3	32,0	34,7	31,9
Nettovelkaantumisaste	%	-49,8	0,3	19,9	18,0	43,5
Oikaistu nettovelkaantumisaste	%	45,8	107,5	79,2	77,8	108,4
Oman pääoman tuotto	%	14,4	-13,8	3,2	1,4	-10,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,2	-6,5	3,6	2,8	-5,2

RAHAVIRTA		2015	2014	2013	2012	2011
Liiketoiminnan nettorahavirta	milj. euroa	171	24	142	155	51
suhteessa liikevaihtoon	%	7,4	1,1	5,9	6,3	2,2

HENKILÖSTÖ		2015	2014	2013	2012	2011
Henkilöstö, keskimäärin		4 906	5 172	5 859	6 784	7 467

* Tilikauden 2015 osinko on hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

** Omavaraisuusaste on oikaistu laskentakaavan muutoksen vuoksi. Katso lisätietoja liitteestä 5.4 Tunnuslukujen laskentakaavojen muutos.

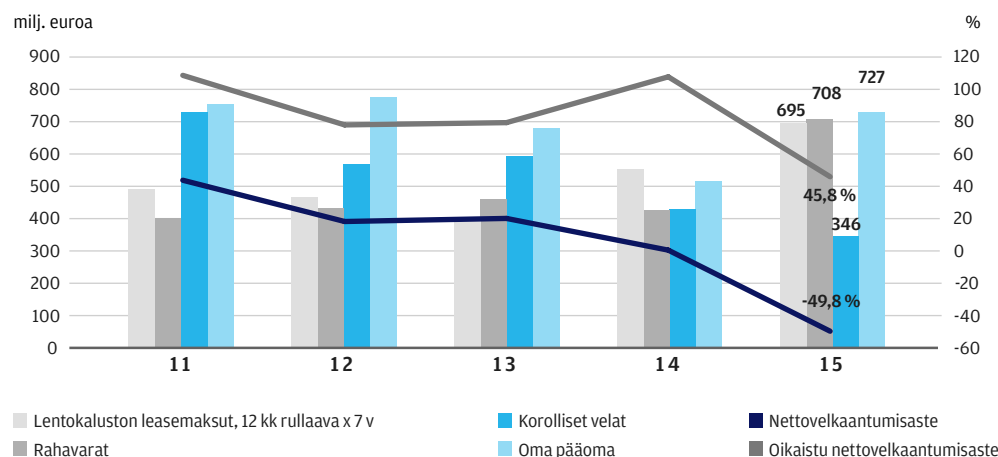
★ Finnair on nettovelaton – myös oikaistu nettovelkaantumisaste laski 45,8 prosenttiin

Finnairin korollinen nettovelka -362 miljoonaa euroa laski negatiiviseksi rahavarojen kasvaessa 708 miljoonaa euroon, erityisesti positiivisen liiketoiminnan rahavirran, lentokoneiden myynti- ja takaisinvuokraussopimusten ja hybridilaina-annin ansiosta.

Myös oikaistu nettovelkaantumisaste, joka huomioi korollisten velkojen lisäksi myös lentokoneiden tulevat käyttöleasingmaksut, las-ki hieman yli 60 prosenttiyksikköä viime vuodesta 45,8 prosenttiin oman pääoman vahvistuessa ja rahavarojen kasvaessa. Tämä alitti reilusti myös hallituksen tunnusluvulle määrittelemän 175 prosentin enimmäistason.

Positiivisen tuloskehityksen ansiosta sijoitetun pääoman tuotto nousi lähes 19 prosenttiyksikköä viime vuodesta 12,2 prosenttiin.

Nettovelkaantumisaste

★ = Kohokohdat

Tilinpäätös 1.1.-31.12.2015

Miten lukea Finnairin tilinpäätöstä?

Finnair on pyrkinyt helpottamaan tilinpäätöksen lukemista ja parantamaan tilinpäätöksestä saatavaa kokonaiskuvausta. Liitetiedot on yhdistelty liiketoimintalähtöisiksi asiakokonaisuuksiksi ja laadintaperiaatteista sekä kriittisistä tilinpäätösarvioista ja epävarmuustekijöistä on kerrottu niitä koskevan liitetiedon yhteydessä. Lisäksi kiinnostavia lukuja on korostettu ympyröimällä, ja näitä ja muita kohokohtia on selostettu tähdellä merkityssä kehyksessä. Tilinpäätöksen eri osioihin on myös lisätty havainnollistavia kuvaajia lukujen hahmottamisen helpottamiseksi.

I Liitetiedot on yhdistelty asiakokonaisuuksien mukaisiksi osioiksi, jotta tilinpäätös antaisi paremman kokonaiskuvan Finnair-konsernista ja sen liiketoiminnasta. Jokaisen osion sisällön alussa on kuvattu ja selitetty osion sisältöä. Selitykset tunnistaa **I**-merkistä.

L Laadintaperiaatteet on pyritty kuvaamaan sen liitetiedon yhteydessä, jota periaate lähinnä koskee. Laadintaperiaatteet on merkitty **L**:llä.

K Kriittiset tilinpäätösarvot ja epävarmuustekijät on esitetty niitä koskevan liitetiedon yhteydessä, ja erotettu merkillä **K**.

***** Aihepiiriin liittyvistä kohokohdista on kerrottu tähdellä merkityissä kehyksissä olennaisten asioiden esiin nostamiseksi.

O Kiinnostavia lukuja on korostettu ympyröimällä, ja niitä on selostettu yllämainituissa kohokohdat -kehyksissä.

Sisältö

Konsernin tuloslaskelma 17

Konsernin laaja tuloslaskelma 17

Konsernin tase 18

Konsernin rahavirtalaskelma 19

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista 20

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 21

1 Segmentit ja liiketulos 22

1.1 Segmentti-informaatio 22

1.2 Liiketoiminnan tuotot 23

1.2.1 Liikevaihto tuotteittain 24

1.2.2 Liikevaihto valuutoissa 24

1.2.3 Myynti- ja muut saamiset 24

1.2.4 Myynnin siirtovelat ja myynnistä saadut ennakot 25

1.3 Liiketoiminnan kulut 25

1.3.1 Toiminnalliset kulut valuutoissa 25

1.3.2 Vuokratulot 25

1.3.3 Muut kulut 25

1.3.4 Muihin kuluihin liittyvät siirto- ja muut velat 26

1.3.5 Varaukset 26

1.3.6 Toiminnallisesta tuloksesta oikaistut erät 26

1.3.7 Palkitseminen 26

1.3.7.1 Henkilöstökulut ja osakeperusteiset maksut 26

1.3.7.2 Eläkkeet 30

2 Lentokalusto ja muut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä leasingjärjestelyt 32

2.1 Aineelliset hyödykkeet 32

2.2 Vuokrasopimukset 33

2.3 Aineettomat hyödykkeet 34

3 Pääomarakenne ja rahoituskulut 35

3.1 Rahoitustuotot ja -kulut 35

3.2 Rahoitusvarat 35

3.2.1 Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat 36

3.2.2 Rahavarat 36

3.3 Rahoitusvelat 36

3.4 Vastuositoumukset 38

3.5 Rahoitusriskien hallinta 38

3.6 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu 39

3.7 Rahoitusvarojen ja -velkojen netotus 41

3.8 Johdannaiset 41

3.9 Omaa pääomaa koskevat tiedot 43

4 Konsolidointi 44

4.1 Yleiset konsolidointiperiaatteet 44

4.2 Tytäryhtiöt 44

4.3 Hankitut ja myydyt liiketoiminnot 45

4.4 Myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja velat 45

4.5 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä 45

4.6 Lähipiiritapahtumat 47

4.7 Konsernin soveltat ja sovellettavaksi tulevat uudet ja muutetut standardit 47

5 Muut liitetiedot 48

5.1 Tuloverot 48

5.2 Riidat ja oikeudenkäynnit 49

5.3 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat 49

5.4 Tunnuslukujen laskentakaavojen muutos 49

6 Emoyhtiön tilinpäätös 50

Tunnukslukujen laskentakaavat 58

Hallituksen esitys osingonjaosta 58

Tilintarkastuskertomus 59

Luettelo käytetyistä kirjanpito- ja tosittelajista 60

Konsernin tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	2015	2014
Liikevaihto	1.1, 1.2	2 324,0	2 284,5
Liiketoiminnan muut tuotot		15,7	18,3
Liiketoiminnan kulut			
Henkilöstökulut	1.3.7	-353,2	-344,5
Polttoainekulut		-595,5	-660,4
Muut vuokrat	1.3.2	-159,4	-159,7
Lentokaluston huoltokulut		-118,9	-119,4
Liikennöimismaksut		-258,5	-230,9
Maaselvitys- ja cateringkulut		-250,3	-251,8
Valmismatkatuotannon kulut		-79,6	-76,7
Myynti- ja markkinointikulut		-74,0	-65,3
Muut kulut	1.3.3	-219,3	-217,4
Toiminnallinen EBITDAR		231,2	176,6
Lentokaluston leasemaksut	1.3.2	-99,3	-78,8
Poistot ja arvonalentumiset	2.1, 2.3	-108,1	-134,3
Toiminnallinen liiketulos		23,7	-36,5
Johdannaisten käyvän arvon muutokset ja lentokaluston huoltojen valuuttakurssimuutokset	1.3.6	-12,3	-43,7
Kertaluonteiset erät	1.3.6	110,2	7,7
Liiketulos		121,7	-72,5
Rahoitustuotot	3.1	1,3	3,5
Rahoituskulut	3.1	-9,7	-26,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	4.5	0,1	-3,2
Tulos ennen veroja		113,3	-99,1
Tuloverot	5.1	-23,6	16,5
Tilikauden tulos		89,7	-82,5
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		89,4	-82,7
Määräysvallattomille omistajille		0,3	0,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva osakekohtainen tulos			
Osakekohtainen tulos, euroa (laimentamaton ja laimennettu)		0,57	-0,71
Tilikauden tulos/osake, euroa		0,70	-0,65

★ Toiminnallinen tulos kääntyi voitolliseksi +23,7 (-36,5)

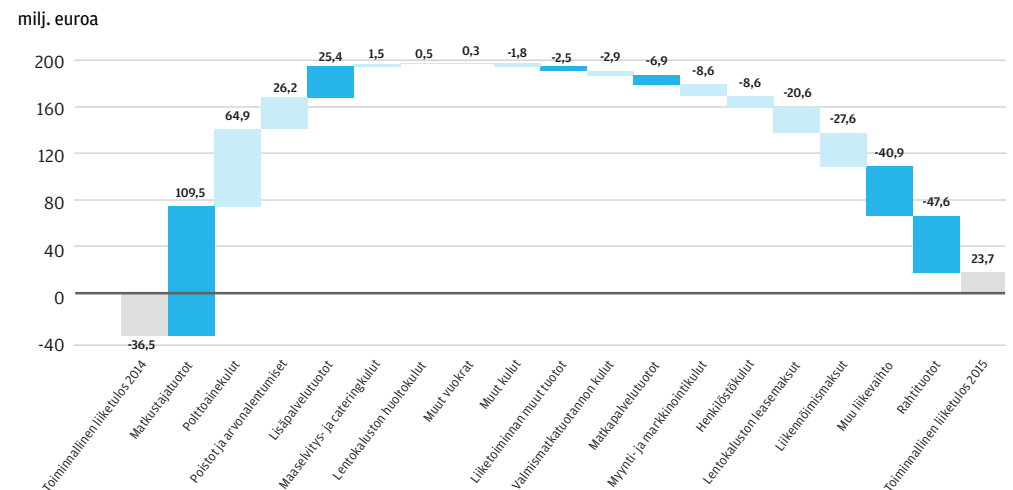
Rohkaisevan tuloskehityksen taustalla ovat lentolipputuottojen ja lisämyyntipalveluiden kasvu. Myös matkustajaliikenteen käyttäestaste kasvoi hieman. Polttoaineen hinnan lasku alensi toiminnallisia kustannuksia.

Liikevoittoa kasvattivat erityisesti lentokoneiden myynti- ja takaisinvuokrasopimuksista saadut myyntivoitot.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	2015	2014
Tilikauden tulos		89,7	-82,5
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos	3.9	-14,1	-87,0
Muuntoerot		0,6	0,4
Verovaikutus		2,8	17,4
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohtajien järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio	1.3.7.2	37,7	-4,1
Verovaikutus		-7,5	0,8
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		19,5	-72,4
Tilikauden laaja tulos		109,2	-154,9
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		108,9	-155,1
Määräysvallattomille omistajille		0,3	0,2

Toiminnallisen liiketuloksen muutokset 2015

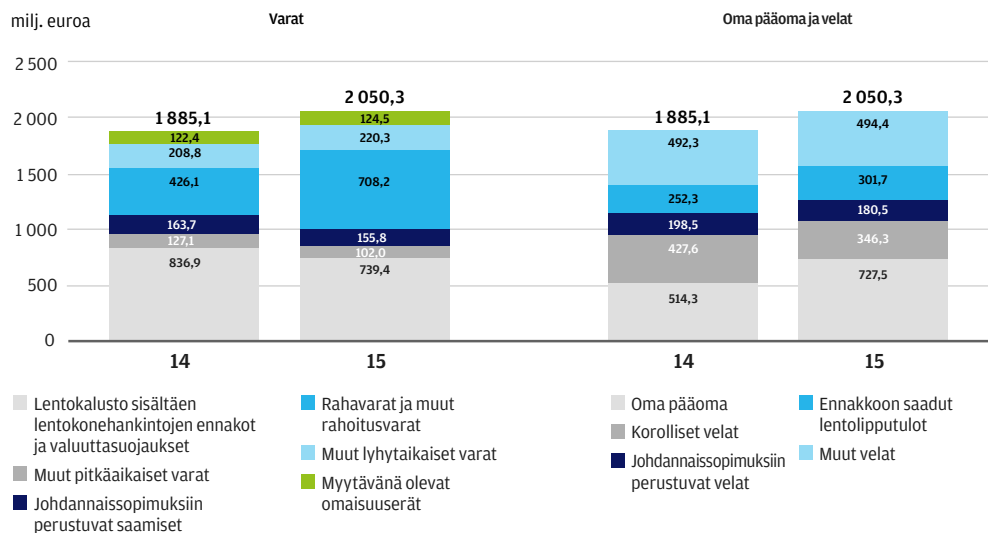

★ = Kohokohdat

Konsernin tase

Milj. euroa	Liite	31.12.2015	31.12.2014
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	2.3	9,5	18,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2.1	811,6	897,8
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4.5	2,6	4,9
Laina- ja muut saamiset		8,7	9,2
Laskennalliset verosaamiset	5.1	9,1	33,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		841,5	964,1
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	2.1	11,8	14,7
Myynti- ja muut saamiset	1.2.3	208,5	194,0
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	3.8	155,8	163,7
Muut rahoitusvarat	3.2.1	427,7	332,8
Rahavarat	3.2.2	280,5	93,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä		1 084,3	798,6
Myyttävänä olevat omaisuuserät	4.4	124,5	122,4
Varat yhteensä		2 050,3	1 885,1

Tase

Milj. euroa	Liite	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	3.9	75,4	75,4
Muu oma pääoma	3.9	652,0	438,3
Yhteensä		727,5	513,7
Määräysvallattomien omistajien osuus		0,0	0,6
Oma pääoma yhteensä		727,5	514,3
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	3.3	271,0	337,7
Eläkevelvoitteet	1.3.7.2	4,4	25,3
Varaukset	1.3.5	55,7	52,1
Muut velat	3.3	15,8	22,1
Pitkäaikaiset velat yhteensä		346,9	437,3
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	1.3.5	38,3	44,2
Korolliset velat	3.3	75,2	89,9
Ostovelat		67,5	56,2
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	3.8	180,5	198,5
Myynnin siirtovelat ja myynnistä saadut ennakot	1.2.4	374,8	327,9
Työsuhde-etuuksiin liittyvät siirto- ja muut velat	1.3.7.1	91,0	79,7
Muihin kuluihin liittyvät siirto- ja muut velat	1.3.4	148,7	137,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä		976,0	933,4
Velat yhteensä		1 322,9	1 370,7
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 050,3	1 885,1

★ Vahva rahoitusasema, vahva oma pääoma

Finnairin oma pääoma ja rahoitusasema vahvistuivat positiivisen toiminnallisen tuloksen, A350-koneiden myynti- ja takaisinvuokrasopimusten ja uuden hybridilainan nostamisen johdosta.

Omaravaruusaste nousi 35,5 prosenttiin (27,3).

Laivastouudistus eteni ja Finnair sai laivastoonsa ensimmäisenä eurooppalaisena lentoyhtiönä kolme uutta A350-lentokonetta. Näistä kaksi myytiin ja vuokrattiin takaisin käyttövuokrasopimuksilla heti hankinnan jälkeen ja kolmas ostettiin Finnairin omaan taseeseen.

★ = Kohokohdat

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	89,7	-82,5
Poistot ja arvonalentumiset	148,5	135,7
Muut oikaisut tilikauden tuloksesta		
Rahoitustuotot	-1,3	-3,5
Rahoituskulut	9,7	26,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-0,1	3,2
Tuloverot	23,6	-16,5
EBITDA	270,2	63,2
Liiketapahtumat, joihin ei sisälly maksua*	-137,5	6,2
Käyttöpääoman muutos	43,1	-33,2
Maksetut korkokulut	-5,3	-14,1
Maksetut muut rahoituskulut	-2,3	-4,5
Saadut korkotuotot	3,0	6,7
Maksetut tuloverot	-0,2	-0,2
Liiketoiminnan nettorahavirta	171,0	24,2
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-4,3	-4,3
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-352,5	-142,1
Käyttöomaisuushyödykkeiden ja tytäryhtiöosakkeiden myynti	448,1	267,6
Yli 3 kk:n päästä erääntyvien korkosijoitusten nettomuutos	-14,4	-109,5
Pitkäaikaisten saamisten muutos	1,7	2,6
Investointien nettorahavirta	78,6	14,4
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen takaisinmaksut ja muutokset	-82,5	-169,4
Oman pääoman ehtoisen lainan takaisinmaksut	-81,7	0,0
Oman pääoman ehtoisen lainan nostot	200,0	0,0
Oman pääoman ehtoisen lainan korot ja kulut	-17,6	-10,7
Maksetut osingot	-0,2	-0,2
Rahoituksen nettorahavirta	18,1	-180,3
Rahavirtojen muutos	267,7	-141,8
Rahavarat tilikauden alussa	190,1	331,8
Rahavirtojen muutos	267,7	-141,8
Rahavarat kauden lopussa**	457,7	190,1

* = Kohokohdat

Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot

* Liiketapahtumat, joihin ei sisälly maksua

Milj. euroa	2015	2014
Työsuhde-etuuudet	15,6	11,4
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	2,1	34,9
Muut oikaisut	-155,2	-40,1
Yhteensä	-137,5	6,2

Muut oikaisut sisältävät lähinnä lentokoneiden ja muun omaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä huolto- ja muiden varustusten muutokset.

** Rahavarat

Milj. euroa	2015	2014
Muut rahoitusvarat	427,7	332,8
Rahavarat	280,5	93,4
Lyhytaikaiset rahavarat taseessa	708,2	426,1
Yli kolmen kuukauden päästä erääntyvät	-250,5	-236,0
Yhteensä	457,7	190,1

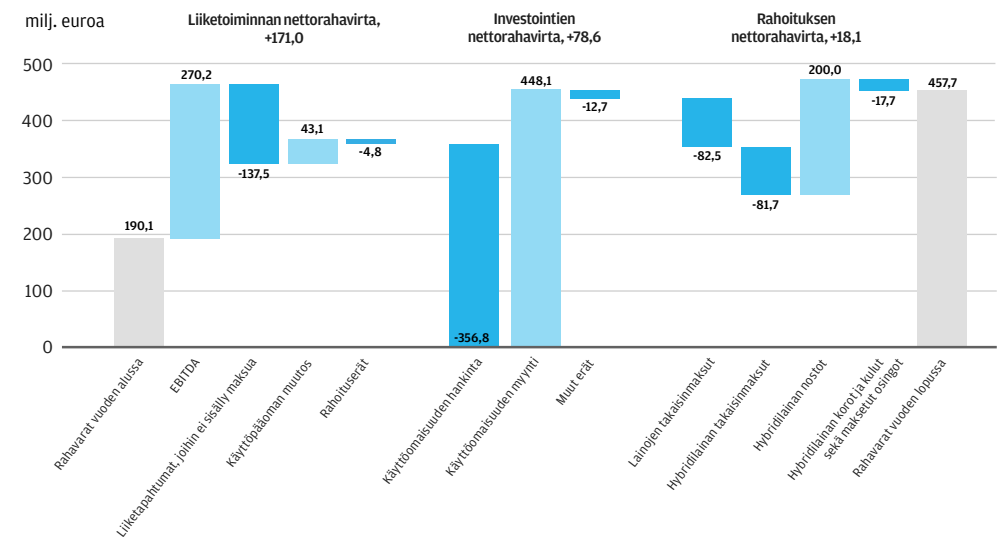
* Vahva rahoitusasema tukee liiketoiminnan kehitystä ja laivastouudistuksen rahoitusta

Liiketoiminnan rahavirta vahvistui tilikauden tulosparannuksen ja käyttöpääoman muutosten, kuten lentoliipusta saatujen ennakkomaksujen ja valuuttamääräisten (USD) lyhytaikaisten osto- ja muiden velkojen kasvun ansiosta.

Finnair investoi uuteen laajarunkolaivastoon ja vastaanotti kolme uutta A350-lentokonetta vuoden 2015 aikana. Useat operatiiviset myynti- ja takaisinvuokrasopimukset (2 x A350, 3 x E190 ja 6 x ATR72) käänsivät investointien rahavirran positiiviseksi.

Rahavarojen nettokasvusta 118,3 miljoonaa euroa aiheutuu uuden hybridilainan liikkeellelaskusta ja vanhan hybridilainan takaisinmaksusta.

Rahavirta 2015, +267,7 milj. euroa

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Osakepääoma	Muut sidotun oman pääoman rahastot	Käyvän arvon rahasto ja muut laajan tuloksen erät	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellisten tilikausien voitto	Oman pääoman ehtoinen laina	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	75,4	168,1	-87,4	247,4	-8,8	118,9	513,7	0,6	514,3
Tilikauden tulos					89,4		89,4	0,3	89,7
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos			-11,3				-11,3		-11,3
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio			30,2		-0,1		30,1		30,1
Muuntoerot			0,6				0,6		0,6
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	19,5	0,0	89,3	0,0	108,8	0,3	109,1
Oman pääoman ehtoisen lainan nostot						198,2	198,2		198,2
Oman pääoman ehtoisen lainan takaisinmaksut						-81,7	-81,7		-81,7
Oman pääoman ehtoisen lainan korot ja kulut					-13,0	0,7	-12,2		-12,2
Osingot					0,0		0,0	-0,2	-0,2
Osakeperusteiset maksut				0,6			0,6		0,6
Muutokset määräysvallattomien omistajien osuudessa							0,0	-0,7	-0,7
Oma pääoma 31.12.2015	75,4	168,1	-67,9	248,1	67,6	236,2	727,5	0,0	727,5

Milj. euroa	Osakepääoma	Muut sidotun oman pääoman rahastot	Käyvän arvon rahasto ja muut laajan tuloksen erät	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellisten tilikausien voitto	Oman pääoman ehtoinen laina	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014	75,4	168,1	-15,0	247,3	82,5	118,9	677,3	0,7	678,0
Tilikauden tulos					-82,7		-82,7	0,2	-82,5
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos			-69,6				-69,6		-69,6
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio			-3,3				-3,3		-3,3
Muuntoerot			0,4				0,4		0,4
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	-72,4	0,0	-82,7	0,0	-155,1	0,2	-154,9
Osingot							0,0	-0,2	-0,2
Osakeperusteiset maksut				0,1			0,1		0,1
Oman pääoman ehtoisen lainan korot ja kulut					-8,6		-8,6		-8,6
Oma pääoma 31.12.2014	75,4	168,1	-87,4	247,4	-8,8	118,9	513,7	0,6	514,3

Finnair laski liikkeelle uuden 200 miljoonan euron hybridilainan, joka kasvatti kulujen jälkeen omaa pääomaa 198,2 miljoonaa euroa. Samalla Finnair maksoi takaisin vuonna 2012 nostettua hybridilainaa 81,7 miljoonaa euroa. Finnairin tytäryhtiö Estravel AS myytiin tilikauden aikana, minkä johdosta määräysvallattomien omistajien osuus poistui.

★ **Oma pääoma kasvoi tuloksen ja hybridiannin vuoksi (kasvu +213,1) - mahdollistaa joustavan rahoituksen kasvun tukemiseksi**

Finnairin oma pääoma vahvistui tilikauden aikana 514,3 miljoonasta eurosta 727,5 miljoonaan euroon (kasvu 213,1 miljoonaa euroa) lähinnä tilikauden tuloksen (89,4), laajan tuloksen (19,5) ja hybridilaina-annin ansiosta. Vahva oma pääoma mahdollistaa kasvun joustavan rahoittamisen.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Miten Finnairin laadintaperiaatteita tulisi lukea?

Laskentaperiaatteiden paremman ymmärryksen saavuttamiseksi Finnair kuvaa laadintaperiaatteet siihen liittyvän liitetiedon yhteydessä. Yleinen laadintaperusta on kerrottu osana tätä tilinpäätöksen laadintaperiaatteita koskevaa liitetietoa, kun taas sellaiset laadintaperiaatteet, jotka liittyvät läheisesti johonkin tiettyyn liitetietoon, on esitetty osana tätä kyseistä liitetietoa. Laadintaperiaateissa keskitytään kuvaamaan konsernin vallitsevasta laadintaperustasta muodostamat ja soveltamat laadintaperiaatteet, eikä standardin tekstiä ei ole toistettu ellei Finnair ole katsonut sitä liitetiedon sisällön ymmärtämisen kannalta tärkeäksi. Alla olevassa taulukossa on esitetty, minkä liitetiedon yhteydessä mikäkin laadintaperiaate on esitetty, ja mihin IFRS-standardiin periaate ensisijaisesti perustuu.

Laadintaperiaate	Liitetieto	Nro	IFRS
Segmenttiraportointi	Segmentti-informaatio	1.1	IFRS 8
Tuloutus, liiketoiminnan muut tuotot ja myyntisaamiset	Liiketoiminnan tuotot	1.2	IAS 18, IAS 39, IFRS 7
Varaukset ja ehdolliset velat	Varaukset	1.3.5	IAS 37
Työsuhde-etuudet ja osakeperusteiset maksut	Palkitseminen	1.3.7	IAS 19, IFRS 2
Eläkkeet	Eläkkeet	1.3.7.2	IAS 19
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet	2.1	IAS 16, IAS 36
Rahoitusleasing- ja muut vuokrasopimukset	Vuokrasopimukset	2.2	IAS 17
Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet	2.3	IAS 38
Korko- ja osinkotuotot	Rahoitustuotot ja -kulut	3.1	IAS 18, IAS 32
Rahoitusvarat ja rahoitusvarojen arvonalentuminen	Rahoitusvarat	3.2	IAS 39, IFRS 7
Rahavarat	Rahoitusvarat	3.2	IAS 39, IFRS 7
Rahoitusvelat	Rahoitusvelat	3.3	IAS 39, IFRS 7
Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta	Johdannaiset	3.8	IAS 39, IFRS 7
Oma pääoma, osinko ja omat osakkeet	Omaa pääomaa koskevat tiedot	3.9	IAS 32, IAS 33
Tytäryhtiöiden yhdistelyperiaatteet	Tytäryhtiöt	4.2	IFRS 10
Määräysvallattomien omistajien osuus ja liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa	Tytäryhtiöt	4.2	IFRS 10
Myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja velat	Myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja velat	4.4	IFRS 5
Osakkuus- ja yhteisyritykset	Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4.5	IFRS 11
Tuloverot ja laskennalliset verot	Tuloverot	5.1	IAS 12

Liiketoiminnan kuvaus

Finnair-konserni harjoittaa maailmanlaajuisesti lentoliikennettä ja sitä tukevia palveluja. Konsernin liiketoiminnot jakautuvat lentoliikenteeseen ja matkapalveluihin. Konsernin emoyritys on Finnair Oyj, jonka kotipaikka on Helsinki ja pääkonttorin rekisteröity osoite on Tietotie 9, Vantaa. Emoyritys on listattuna NASDAQ OMX Helsingin pörssissä. Finnair Oyj:n hallitus on kokouksessaan 9.2.2016 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka pidetään tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Laatimisperusta

Finnair Oyj:n konsernitilinpäätös vuodelta 2015 on laadittu 31.12.2015 voimassaolevien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) ja IFRIC-tulkintojen mukaisesti. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset. Tilikaudella ja tulevilla kausilla käyttöön otettujen standardien vaikutuksia on kuvattu liitetiedossa 4.7 Konsernin soveltamat ja sovellettavaksi tulevat uudet ja muutetut standardit.

Vuoden 2015 konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia rahoitusvaroja ja johdannaissopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina pyöristettynä lähimpään sataantuhanteen euroon. Tästä johtuen yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa ei välttämättä vastaa esitettyä summalukua.

Tuloslaskelman ja taseen esittäminen

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liiketuloksen käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liiketulos on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot ja vähennetään liiketoiminnasta aiheutuvat kulut, kuten huoltokulut, materiaalikulutus, lentokaluston vuokratulot ja muut vuokratulot, palkat ja muut työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liiketulokseen, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muutoin ne on kirjattu rahoituseriin. Liiketulokseen ei sisällytetä rahoituseriin liittyviä tuottoja ja kuluja, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja tuloveroihin liittyviä eriä.

Tuloslaskelmassa esitetään liiketuloksen ohella toiminnallinen EBITDAR ja liiketulos, joiden katsotaan antavan vertailukelpoisen kuvan liiketoiminnan tuloksesta verrattuna aikaisempiin kausiin. Toiminnalliseen liiketulokseen ei laskea mukaan omaisuuden myyntivoittoja tai -tappioita, huoltovaruksen valuuttakurssimuutoksista johtuvia vaikutuksia, johdannaisten realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eräiä. Toiminnallinen EBITDAR on lentoliiketoiminnassa yleisesti käytetty tunnusluku. Sen tavoitteena on kuvata toiminnallisen liiketuloksen kehitystä ilman pääomakuluja riippumatta siitä, ovatko lentokoneet omistettuja vai vuokrattuja, eikä siihen tämän vuoksi sisällytetä poistoja ja lentokaluston leasemaksuja.

Taseen varat ja velat luokitellaan lyhytaikaisiksi, mikäli niiden odotetaan realisoituvan 12 kuukauden kuluessa tai mikäli ne luokitellaan likvideiksi varoiksi tai käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattaviksi eriksi. Muut varat ja velat luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi tai veloiksi.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laadintaperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin loudattamia tilinpäätöksen laadintaperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty seuraavassa kohdassa Kriittiset tilinpäätösarvot ja epävarmuustekijät.

Kriittiset tilinpäätösarviot ja epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden ja oletamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita tai oletuksia korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

i Tunnistetut kriittiset tilinpäätösarviot ja epävarmuustekijät on esitetty sen liitetiedon ja erän yhteydessä, johon se lähinnä liittyy. Alla olevassa taulukossa on esitetty, minkä liitetiedon yhteydessä mikäkin epävarmuustekijä on esitetty. **i**

Kriittiset tilinpäätösarviot ja epävarmuustekijät	Liitetiedon numero	Liitetiedon nimi
Finnair Plus -kanta-asiakasjärjestelmä	1.2	Liiketoiminnan tuotot
Eläkevelvoitteet	1.3.7.2	Eläkkeet
Arvon alentumistestaus	2.1	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
Vuokrasopimusten luokittelu	2.2	Vuokrasopimukset
Laskennalliset verot	5.1	Tuloverot

1 Segmentit ja liike-tulos

i Segmentit ja liike-tulos -liitetietoon on koottu segmentti-informaatiota ja liike-tulokseen liittyviä liitetietoja sekä tuloksen että taseen näkökulmasta. **i**

1.1 Segmentti-informaatio

i Segmenttiraportointi

Segmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty konsernin hallitus. Raportoivat segmentit perustuvat konsernin liiketoiminnalliseen segmenttijakoon. **i**

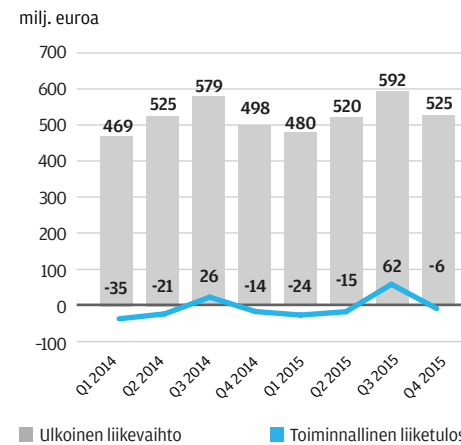
Liiketoimintasegmentit perustuvat Finnairin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja johdon taloudelliseen raportointiin. Raportoivat segmentit ovat Lentoliikenne ja Matkapalvelut, ja niihin kuuluvat yksiköt on eritelty liitteessä 4.2 Tytäryhtiöt.

Lentoliikenne vastaa reitti- ja tilauslentoliikenteen sekä rahdin myynnistä, asiakaspalvelusta ja palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta ja lentokaluston hankintaan, huoltoon ja rahoittamiseen liittyvistä toiminnoista. Segmentti vastaa myös Finnairin omistamien kiinteistöjen hallinnoinnista. LSG Lufthansa Service Europa/Afrika GmbH:lle myyty Finnacatering Oy sisältyy segmentin lukuun 28.2.2014 asti ja World Duty Free Helsinki Oy:lle myyty Finnair Travel Retailin myymälätoiminnot 1.10.2014 asti.

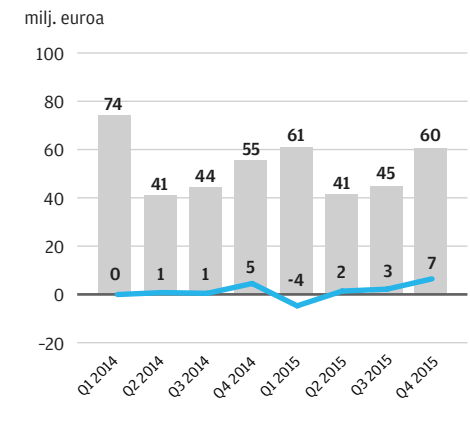
Matkapalvelut koostuu konsernin matkatoimistojen toiminnasta ja valmismatkatoiminnasta sekä matkailualan ohjelmistoliiketoiminnasta. Tilikauden 2015 lopussa myyty Estravel AS ja sen tytäryhtiö Estravel Vilnius UAB sisältyvät segmentin lukuun 29.12.2015 asti.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Liikevoittoon sisältyttäviä eräiä ei kohdisteta segmenteille. Konsernihallinnon henkilöstömäärä on esitetty erikseen, mutta sen kustannukset on kohdistettu segmenteille.

Lentoliikenne (tilintarkastamaton)

Matkapalvelut (tilintarkastamaton)

- i** = Kriittiset tilinpäätösarviot
- i** = Osion sisältö
- i** = Laadintaperiaatteet
- *** = Kohokohdat

***** Lentoliikenteen tilikauden 2015 jokainen vuosineljännes on toteutunut sekä liikevaihdon että toiminnallisen tuloksen suhteen vertailukauttaan parempana.

Liiketoimintasegmenttikohtaiset tiedot 2015

Milj. euroa	Lento- liikenne	Matka- palvelut	Elimi- noinnit	Muut toiminnot	Konserni yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	2 117,1	206,9			2 324,0
Sisäinen liikevaihto	88,6	1,2	-89,8		0,0
Liikevaihto	2 205,7	208,1	-89,8		2 324,0
Toiminnallinen liiketulos	17,1	6,7			23,7
Liiketulos	113,4	8,3			121,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista					0,1
Rahoitustuotot					1,3
Rahoituskulut					-9,7
Tuloverot					-23,6
Määräysvallattomien omistajien osuus					-0,3
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos					89,4
Poistot ja arvonalentumiset	106,9	1,2			108,1
Henkilöstö keskimäärin	4 002	567		337	4 906
Henkilöstö vuoden lopussa	4 083	397		337	4 817

Liiketoimintasegmenttikohtaiset tiedot 2014

Milj. euroa	Lento- liikenne	Matka- palvelut	Elimi- noinnit	Muut toiminnot	Konserni yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	2 070,7	213,8			2 284,5
Sisäinen liikevaihto	97,0	3,0	-100,0		0,0
Liikevaihto	2 167,7	216,7	-100,0		2 284,5
Toiminnallinen liiketulos	-43,5	7,0			-36,5
Liiketulos	-78,4	5,9			-72,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista					-3,2
Rahoitustuotot					3,5
Rahoituskulut					-26,9
Tuloverot					16,5
Määräysvallattomien omistajien osuus					-0,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos					-82,7
Poistot ja arvonalentumiset	132,9	1,4			134,3
Henkilöstö keskimäärin	4 232	645		295	5 172
Henkilöstö vuoden lopussa	4 050	600		331	4 981

1.2 Liiketoiminnan tuotot

i Liiketoiminnan tuottojen liitetietoon on koottu liikevaihtoon liittyvien tulos- ja tase-erien liitetiedot, jotta tuottojen kokonaiskuva sekä niiden vaikutus Finnairin tulokseen ja taseeseen olisivat paremmin hahmotettavissa. Myyntisaamiset, lentolipuista ja matkapaketeista saadut ennakot sekä myyntiin liittyvät siirtovelat on esitetty tuottojen yhteydessä, sillä ne ovat olennainen osa myynnin tuloutukseen liittyvää kokonaisuutta. **i**

i Tuloutus

Liikevaihtona esitetään myytyjen tuotteiden tai palveluiden saadun tai saatavan vastikkeen perusteella määritetty käypä arvo, josta on vähennetty annetut alennukset ja välilliset verot.

Lentoliikenteen myynti tuloutetaan sillä hetkellä, kun lento liikenneohjelman mukaisesti lennetään. Käyttämättä jääneet lentoliput tuloutetaan, kun lippu on vanhentunut eikä Finnairilla ole velvollisuutta palauttaa lipusta saatua vastiketta asiakkaalle.

Finnairin kanta-asiakkaat voivat kerryttää Finnairilta ostetuista lennoista ja palveluista Finnair Plus -pisteitä, joilla asiakas voi ostaa Finnairin tai yhteistyökumppaneiden palveluja tai tuotteita. Asiakkaan kerryttämät pisteet arvostetaan IFRIC 13:n mukaisesti käypään arvoon, ja kirjataan liikevaihdon vähennykseksi ja velaksi pisteitä kerryttävän tapahtuman (esimerkiksi lento on lennetty) tuloutushetkellä. Käyvän arvon määrittämisessä otetaan huomioon pisteillä hankittavien palveluiden ja tuotteiden käypä arvo sekä pisteillä tehtyjen hankintojen kohdistuminen eri palvelu- ja tuoteryhmille. Lisäksi käyvän arvon määrittämisessä huomioidaan pisteiden vanhentuminen. Velkaa puretaan, kun pisteitä käytetään palvelun tai tuotteen ostamiseen.

Lentokoneissa tapahtuva tuotemyynti (Travel Retail) tuloutetaan, kun tuote on siirtynyt asiakkaalle. Huoltopalveluja myydään uudelleenjärjestelyjen vuoksi enää vähäisissä määrin konsernin ulkopuolelle, ja ne tuloutetaan silloin, kun palvelu on kokonaan suoritettu.

Matkapalveluihin liittyvä myynti tuloutetaan, kun palvelu on luovutettu. Matkapaketit tuloutetaan lähtöpäivän perusteella, ja välitysmyynti tuloutetaan myyntihetkellä. Välitysmyyntissä tuottoihin kirjataan ainoastaan komission osuus.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset arvostetaan käypään arvoon. Kun konsernilla on objektiivista näyttöä, että erääntyneitä myyntisaamia ei kaikkialta osin pystytä perimään, kirjataan luottotappiovaraus. Taloudelliset vaikeudet, jotka osoittavat asiakkaan olevan menossa konkurssiin, merkitsevät rahoitukselliset uudelleenjärjestelyt tai maksujen olennainen viivästyminen ovat esimerkkejä objektiivisesta näytöstä, jotka saattavat aiheuttaa myyntisaamisten arvonalentumisen. Myyntisaamisten arvonalentuminen kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. **L**

i Finnair Plus -kanta-asiakasjärjestelmä

Finnair Plus -velan arvostus ja tuloutusajankohta edellyttävät johdon arviota erityisesti pisteiden käyvän arvon ja pisteiden vanhenemisen määrittelyn osalta. Pisteiden markkina-arvo määritellään jakamalla piste ensin mahdollisille käyttökohteille historiallisen asiakaskäyttämisen mukaisesti eli samassa suhteessa kuin pisteitä on käytetty kuhunkin käyttökohteeseen. Kullekin käyttökohteelle on pyritty arvioimaan markkina-arvoa parhaiten vastaava hinta. Finnair Plus -velka muodostuu kanta-asiakkaiden jäsentileillä olevasta pistemäärästä vähennettynä pisteiden arvioidulla vanhenemisolettamalla. Näin saatu kokonaispistemäärä kerrotaan yllä kuvatun mukaisesti lasketulla pisteikohtaisella arvolla, jolloin saadaan tilinpäätöksessä esitettävä Finnair Plus -velka. **i**

i = Osion sisältö

L = Laadintaperiaatteet

i = Kriittiset tilinpäätösarvot

1.2.1 Liikevaihto tuotteittain

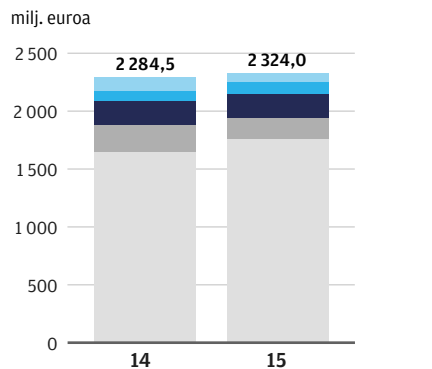
Milj. euroa	2015	2014
Lentoliikenne	2 117,1	2 070,7
Matkustajatuotot	1 749,7	1 640,2
Lisäpalvelutuotot	104,6	79,1
Rahtituotot	183,7	231,3
Muu liikevaihto	79,1	120,0
Matkapalvelutuotot	206,9	213,8
Yhteensä	2 324,0	2 284,5

1.2.2 Liikevaihto valuutoissa

Milj. euroa	2015	2014
EUR	1 372,8	1 313,2
JPY	191,4	211,6
CNY	163,0	152,1
SEK	110,3	106,2
KRW	70,4	63,3
USD	57,6	64,1
Muut valuutat	358,6	373,9
Yhteensä	2 324,0	2 284,5

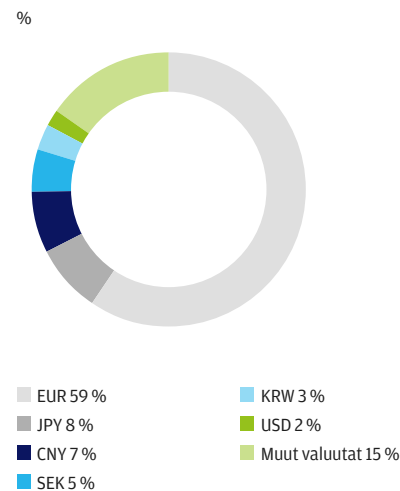
Valuuttoihin liittyvä suojauspolitiikka on kuvattu liitetiedossa 3.5 Rahoitusriskien hallinta.

Liikevaihto tuotteittain

Matkustajatuotot, muutos +7 %
 Rahtituotot, muutos -21 %
 Matkapalvelutuotot, muutos -3 %
 Lisäpalvelutuotot, muutos +32 %
 Muu liikevaihto, muutos -34 %

Liikevaihto valuutoissa

1.2.3 Myynti- ja muut saamiset

Milj. euroa	2015	2014
Myyntisaamiset	113,0	108,6
Siirto- ja muut saamiset yhteensä	95,5	85,4
Myynnin siirto- ja muut saamiset	51,6	33,0
Arvonlisäverosaamiset	8,1	6,1
Työsuhde-etuuksiin liittyvät saamiset	7,6	2,8
Ennakkoon maksetut käyttöleasingvuokrat	7,4	7,2
Korot ja muut rahoituserät	3,2	3,0
Muut erät	17,7	33,3
Yhteensä	208,5	194,0

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo ei poikkea olennaisesti tasearvosta.

Myyntisaamisten ikäjakauma	2015	2014
Erääntymättömät	98,4	96,2
Erääntynyt alle 60 pv	1,9	3,5
Erääntynyt yli 60 pv	12,7	8,9
Yhteensä	113,0	108,6

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista yhteensä 2,4 miljoonaa euroa (12,3). Tilikauden 2014 lopussa Finnair kirjasi alas 11,3 miljoonaa euroa saamia Flybe Finland Oy:ltä (nykyinen Nordic Regional Airlines Oy) yhtiön uudelleenjärjestelytarpeen vuoksi, lisätietoa löytyy liitteessä 4.5 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä. Myyntisaamiin ei sisälly merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska asiakaskanta on hajautunut. Tilinpäätöspäivänä luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä vastaa myyntisaamisten kokonaismäärää. Konserni ei ole vastaanottanut myyntisaamiin kohdistuvia vakuuksia.

Myyntisaamiset valuutoittain

Milj. euroa	2015	2014
EUR	69,9	72,1
USD	6,2	3,2
CNY	6,0	5,8
JPY	5,4	4,0
SEK	4,3	3,2
KRW	3,1	3,2
Muut valuutat	18,0	17,2
Yhteensä	113,0	108,6

1.2.4 Myynnin siirtovelat ja myynnistä saadut ennakot

Milj. euroa	2015	2014
Ennakkoon saadut lentolipputulot	301,7	252,3
Kanta-asiakasohjelma Finnair Plus	31,9	29,6
Saadut ennakot valmismatkatuotannosta	30,8	27,1
Muut erät	10,4	18,9
Yhteensä	374,8	327,9

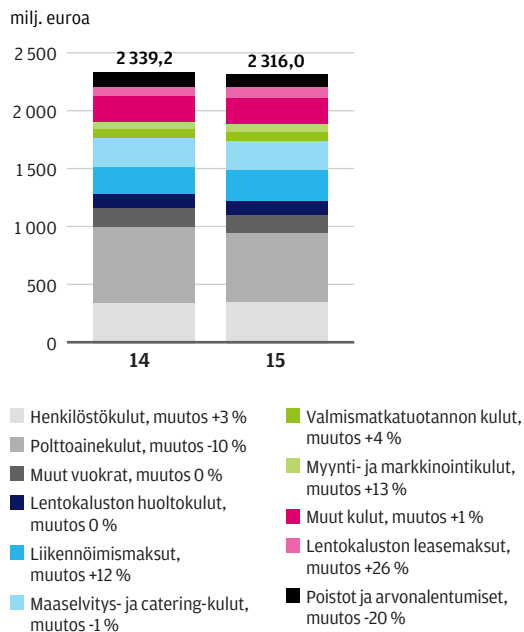
Myynnistä saatuihin ennakkomaksuihin sisältyy ennakkoon maksettuja lentolippuja ja valmismatkoja, joiden lähtöpäivä on tulevaisuudessa. Näiden kasvu viime tilikaudesta selittyy lähinnä myynnin kasvulla.

Finnair Plus -velka liittyy Finnairin kanta-asiakasohjelmaan, ja vastaa kerrytettyjen käyttämättömien Finnair Plus -pisteiden käypää arvoa.

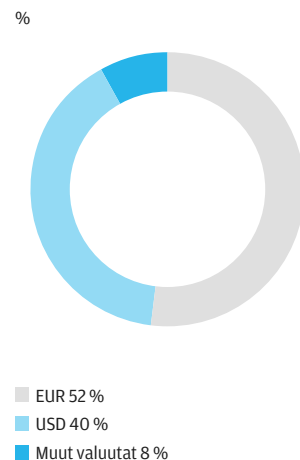
1.3 Liiketoiminnan kulut

i Liiketoiminnan kuluja käsittelevään liitetietoon on koottu liiketoiminnan kuluihin liittyvien tulos- ja tase-erien liitetiedot, jotta sekä liiketoiminnan luonne että kulujen kokonaiskuva olisi paremmin hahmotettavissa. Huoltokuluihin liittyvät leasingkaluston huoltovaroukset on esitetty liiketoiminnan kulujen yhteydessä. Samoin olennaisesti kuluihin liittyvät siirtovelat, kuten polttoainehankintoihin ja liikennöimismaksuihin liittyvät velat, on esitetty tämän liitetiedon yhteydessä. Palkitseminen on käsitelty omana kokonaisuutenaan liitteen lopussa. Sen yhteydessä on käsitelty palkitsemisen erilaiset muodot, kuten osakeperusteiset maksut ja eläkkeet sekä näiden tasevaikutukset, samoin kuin johdon palkitseminen. **i**

Toiminnalliset kulut

Toiminnalliset kulut valuutoissa

1.3.1 Toiminnalliset kulut valuutoissa

Milj. euroa	2015	2014
EUR	1 211,3	1 219,2
USD	919,2	954,7
Muut valuutat	185,4	165,3
Yhteensä	2 316,0	2 339,2

Valuuttoihin liittyvä suojauspolitiikka on kuvattu liitetiedossa 3.5 Rahoitusriskien hallinta.

1.3.2 Vuokratulot

Milj. euroa	2015	2014
Rahtikapasiteetin vuokrat	11,1	25,2
Ostoliikenteen kulut ja lentokonevuokrat miehistöineen	116,3	96,7
Toimitila- ja muut vuokrat	32,0	37,8
Muut vuokrat yhteensä (sisältyy toiminnalliseen EBITDAR:iin)	159,4	159,7
Lentokaluston leasemaksut	99,3	78,8
Yhteensä	258,7	238,4

Lentokaluston leasemaksujen kasvu johtuu pääosin Embraer E190, ATR 72 ja Airbus A350 -lentokoneiden myynnistä ja takaisinvuokrauksesta. Lentokapasiteetin muut vuokrat sisältävät Nordic Regional Airlines Oy:n ostoliikenteen kustannuksia.

1.3.3 Muut kulut

Milj. euroa	2015	2014
IT-kulut ja paikanvarausmaksut	93,2	82,1
Muut erät	126,1	135,3
Yhteensä	219,3	217,4

Tilintarkastuspalkkiot muissa kuluissa

Milj. euroa	2015	2014
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	0,2	0,2
Veroneuvonta	0,1	0,1
Muut palkkiot	0,2	0,2
Yhteensä	0,5	0,4

i = Osion sisältö

1.3.4 Muihin kuluihin liittyvät siirto- ja muut velat

Milj. euroa	2015	2014
Lentopolttoaineet ja liikennöimismaksut	67,2	79,1
Valmismatkatuotannon kulut	9,8	6,6
Lentokaluston huoltokulut	5,4	6,8
Korot ja muut rahoituserät	5,0	5,6
Muut erät	61,4	39,0
Yhteensä	148,7	137,1

Muut siirtovelat koostuvat useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

1.3.5 Varaukset

L Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman vuoksi olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä, ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskeva suunnitelma sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liiketoiminta, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, joille tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpano-aika.

Konsernilla on velvollisuus luovuttaa vuokratut lentokoneet ja moottorit tietyn huoltotason mukaisessa kunnossa. Näiden huoltovelvoitteiden täyttämiseksi konserni on kirjannut rungon raskashuoltoon, moottoreiden performanssihuoltoihin ja moottoreiden käyntiaikarajoitteisiin osiin liittyviä varauksia. Varauksen perusteena on huoltojakson lennetyt lentotunnit. L

Milj. euroa	Lentokaluston huoltovaraus	Muut varaukset	2015	Lentokaluston huoltovaraus	Muut varaukset	2014
Varaus kauden alussa	82,5	13,8	96,3	92,4	17,4	109,8
Uudet varaukset	30,6	4,4	35,0	25,5	20,3	45,8
Käytetyt varaukset	-36,5	-11,1	-47,5	-44,2	-23,9	-68,1
Kurssierot	10,1		10,1	8,8		8,8
Yhteensä	86,8	7,1	94,0	82,5	13,8	96,3
Joista pitkäaikaista	52,0	3,7	55,7	52,1		52,1
Joista lyhytaikaista	34,8	3,5	38,3	30,4	13,8	44,2
Yhteensä	86,8	7,1	94,0	82,5	13,8	96,3

Lentokaluston pitkäaikaisen huoltovarauksen odotetaan purkautuvan vuoteen 2027 mennessä.

Muut varaukset sisältää rakennejärjestelyihin liittyviä eriä.

1.3.6 Toiminnallisesta tuloksesta oikaistut erät

Toiminnalliseen tulokseen ei sisälly kertaluonteisia eriä eikä muita vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Kertaluonteiset erät sisältävät käyttöomaisuuden, liiketoimintojen ja tytäryritysten myyntivoitot ja -tappiot sekä uudelleenjärjestelyihin liittyviä henkilö- ja muita kuluja. Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi katsotaan Finnair-konsernissa suojauslaskennan ulkopuolisten tulosvaikutteisesti käsiteltävien johdannaisten käyvän arvon muutokset sekä valuuttamääraisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutokset.

Milj. euroa	2015	2014
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	-2,1	-34,9
Valuuttamääraisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutokset	-10,1	-8,8
Kertaluonteiset erät	110,2	7,7
Yhteensä	98,0	-36,0

1.3.7 Palkitseminen

1.3.7.1 Henkilöstökulut ja osakeperusteiset maksut

L Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on useita osakkeen arvona maksettavaksi luokiteltavia osakeperusteisia palkitsemisjärjestelmiä, joiden perusteella työntekijät suorittavat työtä konsernin osakkeita tai siitä johdettua palkkiota vastaan. Avainhenkilöille ja lentäjille suunnatuista osakeperusteisista järjestelmistä aiheutuu kustannuksia vain, mikäli hallituksen palkkioiden maksamiselle asetamat tavoitteet saavutetaan. Työntekijöille suunnatussa osakesäästöjärjestelmässä palkkioiden maksamisen edellytyksenä on ainoastaan työsuhteen voimassaolo määrättyä aikana.

Ansaitut, tavoitteiden täyttymistä ja voimassaolevaa työsuhdetta edellyttävät osakeperusteiset palkkiot, jotka sitouttavat työntekijän useammaksi vuodeksi konserniin, jaksotetaan koko oikeuden syntymisjaksolle. Se osuus etuudesta, jonka osallistuja saa osakkeina, kirjataan osakkeina maksettavaksi. Osuus, joka maksetaan rahana tai jolla osallistujat maksavat etuuteen liittyvät verot ja muut maksut, kirjataan rahana maksettavana järjestelyinä. Osakkeina maksettavat palkkiot perustuvat Finnairin osakkeen markkinahintaan niiden myöntämispäivänä ja kirjataan henkilöstökulukuksi vaadituille palvelusvuosille ja vastaavasti omaan pääomaan. Rahana maksettavan palkkion arvostus perustuu Finnairin osakkeen markkinahintaan tilinpäätöshetkellä, ja siitä aiheutuva kulu kirjataan henkilöstökulukuksi vaadituille palvelusvuosille ja velaksi maksuhetken saakka.

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Irtisanomisetuksia maksetaan, kun konserni lopettaa henkilön työsuhteen ennen normaalia eläkkeelle jäämisaikaa tai kun henkilö irtisanoutuu vapaaehtoisesti näitä etuuksia vastaan. Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet kirjataan, kun konserni on todistetavasti sitoutunut lopettamaan työntekijän työsuhteen yksityiskohtaisen, asianmukaisen suunnitelman mukaisesti ilman peräytymismahdollisuutta. Jos kyseessä on vapaaehtoisen irtisanoutumisen edistämiseksi tehty tarjous, irtisanomisetuus määritetään perustuen niiden henkilöiden lukumäärään, joiden odotetaan hyväksyvän tarjouksen.

Eläkkeisiin liittyvät laadintaperiaatteet on esitetty tarkemmin liitetiedossa 1.3.7.2 Eläkkeet L

Henkilöstökulut

Milj. euroa	2015	2014
Palkat ja palkkiot	277,1	275,3
Eläkekulut	57,0	54,6
Maksupohjaiset järjestelyt	42,6	44,3
Etuuspohjaiset järjestelyt	14,4	10,3
Muut henkilöstökulut	19,0	14,6
Yhteensä	353,2	344,5
Henkilöstökuluihin liittyvät kertaluonteiset erät	2,9	7,0
Tuloslaskelman henkilöstökulut yhteensä	356,1	351,5

Finnairin henkilöstölleen maksamat kokonaispalkkiot muodostuvat kiinteästä peruspalkasta, lisistä, lyhyen ja pitkän aikavälin kannustimista sekä luontais- ja muista työsuhde-eduista. Konsernin lyhyen aikavälin kannustimista kirjattujen palkkioiden yhteismäärä vuonna 2015 oli 6,3 miljoonaa euroa (4,6). Henkilöstökulujen lisäksi tuloslaskelman kertaluonteisiin eriin sisältyi henkilöstöön liittyviä uudelleenjärjestelykuluja yhteensä 2,9 miljoonaa euroa (7,0), jotka liittyvät konsernin YT-neuvotteluissa sovittujen ratkaisujen toteuttamiseen. Tuloslaskelman henkilöstökulut kertaluonteiset erät mukaan lukien olivat yhteensä 356,1 miljoonaa euroa (351,5).

Henkilöstörahasiirto

Finnairilla on käytössä henkilöstön omistama ja hallitsema henkilöstörahasiirto, johon ohjataan osa Finnairin voitosta. Voittopalkkioerä määrytyy hallituksen asettamien tavoitteiden mukaan. Finnairin avainhenkilöstön pitkän aikavälin kannustinohjelman piiriin (LTI) kuuluvat henkilöt eivät kuulu henkilöstörahasiirtoon. Henkilöstörahasiirto on sitoutunut sijoittamaan osan voittopalkkiosta Finnair Oyj:n osakkeisiin. Tilikausilta 2015 ja 2014 ei ole kirjattu voittopalkkiota, koska tavoitteet eivät täyttyneet.

Työsuhde-etuuksiin liittyvät siirto- ja muut velat

Milj. euroa	2015	2014
Lomapalkat	62,0	61,5
Muut työsuhde-etuuksista aiheutuvat velat	29,0	18,2
Työsuhde-etuuksiin liittyvät siirto- ja muut velat yhteensä	91,0	79,7

Muut työsuhde-etuuksista aiheutuvat siirto- ja muut velat sisältävät lähinnä ennakonpidätysvelat sekä lakisääteisiin henkilösivukuluihin liittyviä velkoja. Lisäksi tilinpäätöksen varauksien ryhmään sisältyy henkilöstön uudelleenjärjestelyihin liittyviä varauksia yhteensä 5,5 miljoonaa euroa (8,7).

Johdon palkat ja palkkiot**Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten suoriteperusteiset palkat ja palkkiot**

Tuhatta euroa	Toimitusjohtaja Pekka Vauramo	Johtoryhmä	Yhteensä 2015	Toimitusjohtaja Pekka Vauramo	Johtoryhmä	Yhteensä 2014
Kiinteä palkka	649	1 196	1 845	639	1 614	2 253
Lyhyen aikavälin kannustinpalkkiot*	235	352	588	194	260	454
Luontaisedut	3	61	63	4	66	70
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet		369	369		392	392
Osakepalkkiot	115	182	297	46	120	166
Lakisääteinen eläke**	153	277	429	134	322	456
Maksupohjainen lisäeläke		69	69		122	122
Yhteensä	1 155	2 506	3 661	1 016	2 897	3 913

* Tilikauden 2015 lyhytaikaisten kannustimien määrät perustuvat arvioihin, sillä tavoitteiden lopullista toteumaa ei vielä tilinpäätöspäivänä ole vahvistettu. 2014 kannustimet toteutuivat noin 4 000 euroa arviota pienempinä.

** Lakisääteinen eläke sisältää Suomen lakisääteisen eläkejärjestelmään TyEL:iin liittyvät työnantajamaksut.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkkiot on esitetty suoriteperusteisina. Tilikauden 2015 osakepalkkioihin sisältyy kuluja sekä 2013–2015, 2014–2016 että 2015–2017 LTI-osakepalkkiojärjestelmistä ja FlyShare-osakesäästöohjelmasta. Johtoryhmän osakepalkkiot vuonna 2015 ja 2014 sisältävät lisäksi kuluja osakepalkkiojärjestelmästä 2010–2012. Kuluvaikeus jaksottuu IFRS 2:n mukaisesti oikeuden syntymisajanjaksolle 2010–2015, aina osakkeiden luovutuskiellon päättymiseen asti. Osakepalkkiojärjestelmän 2010–2012 mukaisesti ansaitut osakkeet luovutettiin tilikaudella 2013. Johdolle ei ole tarjottu muita pitkän aikavälin kannustimia kuin osakeperusteisia palkkioita.

Toimitusjohtajan eläköityminen määrytyy eläköitymishetkellä voimassa olevan lakisääteisen eläkeiän mukaan, joka on tällä hetkellä 63 vuotta. Johtoryhmän jäsenen maksupohjaiset lisäeläkejärjestelyt on hoidettu kotimaisessa eläkevakuutusyhtiössä ja eläkeikä on 63 vuotta. Kaikki nykyiset järjestelyt ovat maksupohjaisia, eikä 1.1.2013 jälkeen tehdyissä johtajasopimuksissa ole lainkaan oikeutta lisäeläkejärjestelyihin.

Konsernin osakeperusteisista palkkiojärjestelmistä on kerrottu tarkemmin myöhemmin tässä liitteessä ja erillisessä Palkka- ja palkkioselvityksessä, jossa on kerrottu myös johdon palkitsemisen perusteista sekä johdolle maksetuista palkkioista.

Hallituspalkkiot

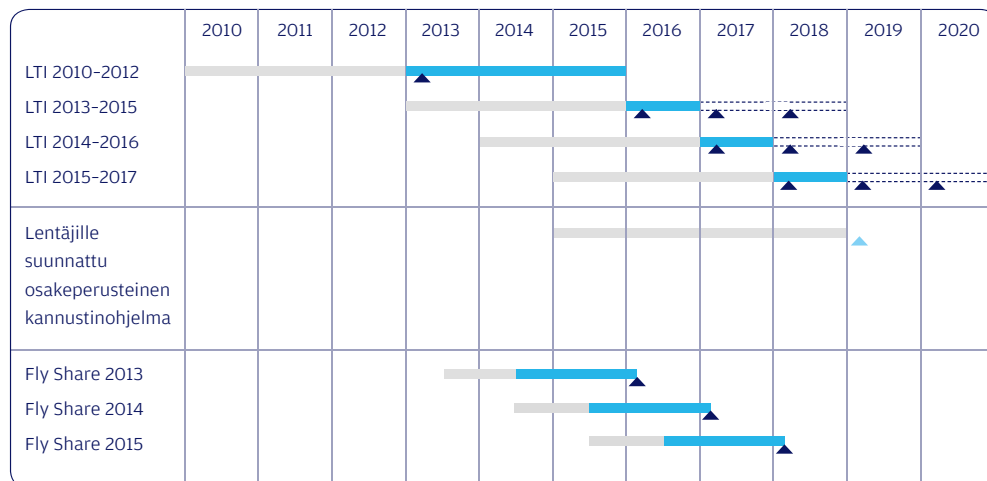
Hallitustyöskentelystä maksetut korvaukset, euroa	Yhteensä 2015	Vuosipalkkiot	Kokouspalkkiot	Luontaisedut	Yhteensä 2014
Hallitus yhteensä	383 015	247 200	118 200	17 615	358 227
Friman Maija-Liisa	49 980	31 800	10 800	7 380	
Heinemann Klaus	77 400	61 200	16 200	0	
Itävuori Jussi	63 153	31 800	29 400	1 953	
Kerminen Harri	44 400	32 400	12 000	0	
Kronman Gunvor	42 926	30 000	8 400	4 526	
Tuominen Jaana	42 309	30 000	9 600	2 709	
Turner Nigel	62 847	30 000	31 800	1 047	

Hallitukselle maksetaan vuosipalkkion lisäksi kokouspalkkioita. Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen Finnairin yleisen matkustussäännön mukaisesti. Lisäksi hallituksen jäsenillä ja heidän puolisoillaan on rajoitettu oikeus lentolippuetuun Finnairin henkilöstölippuohjesäännön hallituksen jäseniä koskevan ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistuksen mukaan hallituksen jäsenillä ja heidän puolisoillaan on kalenterivuoden aikana oikeus neljään edestakaiseen tai kahdeksaan yhdensuuntaiseen Economy- tai Business-luokan lentomatkaan Finnairilla. Lentolippujen hinta on nolla euroa, mutta hallituksen jäseniltä ja heidän puolisoiltaan veloitetaan niistä kaikki maakohtaiset verot ja matkustajamaksut. Lentoliput ovat hallituksen jäsenille Suomessa verotettavaa tuloa (ks. ylläolevasta taulukosta luontaisedut).

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on osakeperusteisia henkilöstön kannustinjärjestelmiä, joiden luonnetta ja vaikutuksia on kuvattu alla. Tarkeimmat kuvaukset järjestelmistä on annettu Palkka- ja palkkioselvityksessä.

Finnairin pitkän aikavälin osakeperusteiset kannustinohjelmat

■ Ansainta-/säätöjakso
 ■ Rajoitusajaksi
 □ Rajoitusajaksi johtoryhmälle
 ▲ Palkkion maksu rahana
 ▲ Osakkeiden luovutus

Finnair Oyj:n avainhenkilöiden pitkän aikavälin kannustinohjelma (LTI) 2013 alkaen

Finnairin osakepalkkiojärjestelmä (LTI) on suoritusperusteinen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmä jakautuu neljä–kuusivuotisiin osakeohjelmiin, jotka käynnistyvät vuosittain hallituksen niin päättäessä. Ensimmäinen ohjelma käynnistyi tilikaudella 2013, ja käynnissä on kolme ohjelmaa (2013–2015, 2014–2016 ja 2015–2017). Osakeohjelman tarkoituksena on kannustaa avainhenkilöitä työskentelemään pitkän aikavälin omistaja-arvon kasvattamiseksi. Ohjelma on valtion talouspoliittisen ministerivaliokunnan antaman, yritysjohtoon ja avainhenkilöiden palkitsemista koskevan kannanoton mukainen.

Jokainen ohjelma pitää sisällään kolmen vuoden ansaintajakson, jota seuraavana rajoitusajaksi osallistujia ei voi myydä tai siirtää kannustinpalkkiona saamia osakkeita. Rajoitusajaksi Finnairin johtoryhmän jäsenillä on kolme vuotta ja muilla osallistujilla yksi vuosi. Lisäksi toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten on kerrytettävä osakeohjelmasta saaduilla osakepalkkioilla – ja sen saavuttamisen jälkeen ylläpidettävä – yhtiössä kiinteän vuosipalkkansa määrää vastaava osakeomistus niin kauan kuin osakeohjelmaan kuuluva on johtoryhmän jäsen.

Mahdollinen kannustinpalkkio myönnetään Finnairin osakkeina. Ansaitut osakkeet maksetaan johtoryhmän jäsenille kolmessa erässä (50 %, 30 % ja 20 %) ansaintajaksoa seuraavien kolmen vuoden aikana. Muille osallistujille ansaitut osakkeet maksetaan kahdessa 50 prosenttiin erässä ansaintajaksoa seuraavien kahden vuoden aikana. Siirtyminen aiemmasta kiinteästä kolmen vuoden pituisesta ohjelmasta vuosittain alkavaan rullaavaan ohjelmakanteeseen aiheuttaa sen, että uusi järjestelmä toimii kokonaisuudessaan palkkio-osakkeiden osalta vasta vuonna 2018. Tästä syystä järjestelmässä on kertaluonteinen siirtymäkauden lisäohjelma, joka täydentää vuosien 2016 ja 2017 palkkio-osakkeita. Siirtymäkauden lisäohjelmalle asetettuja tavoitteita ei saavutettu.

Mikäli ohjelman suoritusavoitteet täyttyvät tavoitetason mukaisesti, ohjelmassa mukana olevan toimitusjohtajan tai johtoryhmän jäsenen osakkeina maksettava kannustinpalkkio on 30 prosenttia vuosittaisesta peruspalkasta. Vastaavasti, mikäli ohjelman suoritusavoitteet toteutuvat enimmäistasolla, osakkeina maksettava kannustinpalkkio on 60 prosenttia vuosittaisesta peruspalkasta. Muiden avainhenkilöiden kannustinpalkkioiden tavoitetaso vastaa 20–25 prosenttia ja maksimitaso vastaavasti 40–50 prosenttia henkilön vaativuusluokan mukaisesta vuosittaisesta keskimääräisestä peruspalkasta.

Ohjelman sääntöjen mukaan yksittäiselle osallistujalle tämän osakeohjelman perusteella myönnettävien osakkeiden arvo ei minään vuonna saa ylittää 60 prosenttia henkilön vuosittaisesta peruspalkasta. Kannustinpalkkiona maksettavien osakkeiden määrä on ilmaistu ennen veroja. Maksettavia osakkeita vähennetään määrällä, jonka arvo maksuhetkellä vastaa kannustinpalkkiosta maksettavaa ansiotuloveroa ja varainsiirtoveroa.

Osakeohjelman 2013–2015 suoritusmittarit ovat yhtiön liikelulosprosentin kasvu suhteessa vertailuryhmään ja yksikkökustannusten aleneminen Euroopan-liikenteessä. Näiden mittarien painoarvot ovat 60 % ja 40 %. Ohjelmaa täydentävän elementin suoritusmittarina on toiminnallinen liikelulosprosentti. Osakeohjelmien 2014–2016 ja 2015–2017 suoritusmittarit ovat Finnairin sijoitetun pääoman tuotto (ROCE, painoarvo 50 prosenttia) ja osakkeen kokonaistuotto (TSR). Mittareiden tavoitetasot ja maksimitasot perustuvat yhtiön hallituksen määrittämiin pitkän aikavälin strategiaan tavoitteisiin. Mittareita seurataan vuosineljänneksittäin.

Ohjelmasta aiheutuvat kulut jaksotetaan oikeuden syntymisjaksolle (4–6 vuotta). Ohjelmien palkkioiden määrä mitataan ansaintajakson aikana rahassa, ja ansaintajakson jälkeen myöntämispäivänä euromääräinen palkkio muunnetaan osakkeiksi. Sen vuoksi osakepalkkioista aiheutuva kulu kirjataan velaksi kokonaisuudessaan aina ansaintajakson päättymiseen eli osakkeiden myöntämispäivään asti, ja velka jaetaan myöntämispäivänä osakkeissa ja rahassa maksettaviin osuuksiin. Osakkeina maksettava osuus siirretään omaan pääomaan myöntämispäivänä. Tilikauden 2015 päätteeksi, ohjelman 2013–2015 myöntämispäivänä, siirrettiin veloista yhteensä 0,2 miljoonaa euroa omaan pääomaan. Kokonaisuutena ohjelmista kirjattiin tilikaudelle kuluja yhteensä 1,0 miljoonaa euroa (0,4).

	2013-2015 ohjelma	2014-2016 ohjelma	2015-2017 ohjelma	Yhteensä
Maksimiansainta, miljoonaa euroa	3,4	2,5	2,8	8,6
Maksimiansainta, miljoonaa osaketta (31.12.2015 kurssilla)	0,6	0,5	0,5	1,6
Tavoitetason ansainta, miljoonaa euroa	1,7	1,2	1,4	4,3
Tavoitetason ansainta, miljoonaa osaketta (31.12.2015 kurssilla)	0,3	0,2	0,3	0,8
Tilikauden kulut, osakeperusteiset maksut yhteensä (miljoonaa euroa)	0,1	0,6	0,3	1,0
josta osakkeina toteutettavat (kirjataan velaksi myöntämispäivään asti)	0,0	0,2	0,1	0,4
josta rahana toteutettavat	0,0	0,4	0,2	0,6
Osakeperusteisista maksuista aiheutuva velka yhteensä	0,4	0,7	0,3	1,4
Myönnetty osakkeet	0,0	0,0	0,0	0,0

FlyShare henkilöstön osakesäästöohjelma 2013 alkaen

Finnairin henkilöstölle tarkoitettu osakesäästöohjelma FlyShare käynnistyy vuosittain hallituksen niin päättyessä. Ensimmäinen ohjelma käynnistyi tilikaudella 2013, ja voimassa on tällä hetkellä kolme ohjelmaa. Ohjelman tarkoituksena on kannustaa työntekijöitä ryhtymään yhtiön osakkeenomistajiksi ja siten vahvistaa Finnairin työntekijöiden sitoutumista yhtiön omistaja-arvon kehitykseen sekä palkita heitä pitkällä aikavälillä.

Ohjelma koostuu rullaavista, vuoden mittaisista säästökausista ja niitä seuraavista noin kahden vuoden mittaisista omistusjaksoista. Ohjelmassa työntekijälle tarjotaan mahdollisuus säästää osuus palkastaan ja sijoittaa se Finnairin osakkeisiin. Enimmäissäästön määrä on kahdeksan prosenttia ja vähimmäissäästön kaksi prosenttia kunkin osallistujan kunkin kuukauden bruttopalkasta, kuitenkin enintään 8 000 euroa vuodessa per osallistuja. Osakkeita ostetaan kertyneillä säästöillä markkinahintaan neljännesvuosittain Finnairin osavuosikatsausten julkistamispäivien jälkeen.

Finnair antaa 20 bonusosaketta jokaiselle työntekijälle, joka osallistuu ohjelmaan ensimmäistä kertaa ja osallistuu säästämiseen vähintään sen ensimmäisen kolmen kuukauden aikana. Bonusosakkeet luovutetaan vuosittain lokakuussa, ja vaikutus kirjataan tilikauden kuluksi. Ohjelma kestää kolme vuotta, ja Finnair antaa ohjelmaan osallistuneille työntekijöille yhden osakkeen kutakin kahta säästökaudella ostettua ja pidettyä osaketta kohden ohjelman päättyttyä. Bonus- ja lisäosakkeet ovat saajalleen verotettavaa tuloa. Lisäosakkeiden vaikutus jaksotetaan kuluksi oikeuden syntymisjaksolle aina osakkeiden luovutukseen asti.

FlyShare-ohjelman vaikutus tilikauden tulokseen ja taloudelliseen asemaan, miljoonaa euroa

	2015	2014
Tilikauden kulut FlyShare-ohjelmasta, yhteensä	1,6	0,4
josta osakkeina toteutettavat	0,5	0,2
josta rahana toteutettavat	1,2	0,2
Osakeperusteisista maksuista aiheutuva velka yhteensä	1,3	0,2

Lentäjille suunnattu osakeperusteinen kannustinohjelma

Finnairin hallitus hyväksyi tilikaudella 2014 osana Suomen Lentäjäliton (SLL) kanssa solmittua säästösopimusta lentäjille suunnatun kannustinjärjestelmän. Ohjelma kattaa vuodet 2015–2018. Palkkion toteutumisen edellytyksenä on Finnairin ja SLL:n välisessä säästösopimuksessa määriteltyjen säästöjen toteutuminen sovittuun aikataulun mukaisesti vuosina 2015–2018. Lisäksi yhtiön osakekurssin tulee olla ohjelman päättyessä vähintään neljä euroa. Jos nämä edellytykset täyttyvät, lentäjillä on oikeus rahapalkkioon, joka perustuu osakkeen kurssiin. Palkkion arvo neljän euron osakekurssitasolla on yhteensä 12 miljoonaa euroa. Vastaavasti kahdeksan euron osakekurssia vastaava ansainta on 24 miljoonaa euroa, mikä on myös ohjelman maksimiansaintataso. Finnair on suojaunut neljän euron osakekurssitason ylittävältä kustannusvaikutukselta markkinaehtoisella osto-optiolla.

Ohjelma luokitellaan käteisvaroina maksettavaksi osakeperusteiseksi liiketoimeksi. Ohjelman kuluvaikutus jaksotetaan oikeuden syntymisjaksolle myöntämispäivästä lähtien (2014–2018), ja sitä vastaava velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena raportointipäivänä. Finnairin osakkeen päätöskurssi tilinpäätöshetkellä (5,42 euroa) ylitti minimitason (4 euroa) ja alustavien arvioiden perusteella myös säästötaavoitteet saavutettiin, minkä johdosta ohjelmasta kirjattiin yhteensä 4,5 miljoonan euron suuruinen velka. Koska Finnair on suojaunut 4 euron osakekurssitason ylittäviltä kustannusvaikutuksilta, rajoittui ohjelmasta tilikaudelle 2015 aiheutunut tulosvaikutus toiminnallisessa tuloksessa 3,2 miljoonaan euroon (0,0).

Finnair Oyj:n osakepalkkiojärjestelmä 2010–2012

Finnair Oyj:n hallitus hyväksyi 4.2.2010 osakepohjaisen palkkiojärjestelmän vuosille 2010–2012. Palkkiojärjestelmässä avainhenkilöillä oli mahdollisuus saada yhtiön osakkeita ja rahaa kolmelta vuoden pituiselta ansaintajaksolta sen mukaan kuin ansaintajaksolle asetetut taloudelliset tavoitteet saavutetaan.

Hallitus päätti vuosittain kullekin ansaintajaksolle asetettavat taloudelliset tavoitteet. Ansaintajaksolle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määräsi sen, kuinka suuri osa enimmäispalkkiosta ja Finnairin osakkeiden hankintaan perustuvasta ostokannustimesta maksettiin. Kolmivuotisella periodilla osakepalkkion tuotto yhteensä ei saanut ylittää kolmen vuoden bruttoansiota vastaavaa määrää.

Mikäli osakepalkkiojärjestelmään kuuluva avainhenkilö hankki vuosien 2010–2012 aikana Finnair Oyj:n osakkeita, hänelle maksettiin hankintoja seuraavan vuoden keväällä rahamääräinen ostokannustin. Kannustin vastasi tavoitteiden toteutumisprosentin mukaista osuutta avainhenkilön hankkimien osakkeiden arvosta. Summaan lisättiin määrä, joka useimmissa tapauksissa vastasi avainhenkilölle kannustimesta aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Ansaintavuonna huomioon otettavien osakehankintojen määrä sai olla korkeintaan puolet avainhenkilön osakepalkkioallokaatiosta eli siitä osakemäärästä, minkä avainhenkilö voi enintään saada osakepalkkiona kyseiseltä vuodelta. Palkkion suuruus määräytyi seuraavasti: avainhenkilön hankkimat osakkeet (kpl) x yhtiön osakekurssi maksuhetkellä x tavoitteiden toteutumaprosentti x 2,5.

Osakkeet ansaittiin vuosittain 2010–2012. Pitkän aikavälin kannustinpalkkio kolmen vuoden aikajaksolta toteutui keskimäärin 43 prosenttisesti. Osakkeet maksettiin 2013 keväällä, ja osakkeita luovutettiin yhteensä 708 679 kpl. Samalla maksettiin verojen maksuun tarkoitettu rahapalkkio, joka oli 1,5 kertaa osakkeiden arvo niiden maksuhetkellä. Osakkeiden maksun jälkeen ne olivat luovutuskielossa vuoden 2015 loppuun saakka. Kokonaisuutena ohjelmasta maksettu summa oli määrältään 5,3 miljoonaa euroa, josta 1,8 miljoonaa euroa vastaava summa maksettiin osakkeina, 2,7 miljoonaa euroa rahapalkkiona veroja varten, sekä 0,8 miljoonaa euroa osakkeiden hankintaan liittyvänä ostokannustimena.

Osakkeista aiheutunut kuluvaikutus on jaksotettu oikeuden syntymisjaksolle vuosille 2010-2015 osakepalkkioita koskevan standardin IFRS 2 mukaisesti. Tilikauden 2015 tuloksessa ohjelmasta kirjattu kuluvaikutus oli 0,2 miljoonaa euroa (0,2).

1.3.7.2 Eläkkeet

Etuus- ja maksupohjaiset eläkejärjestelyt

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee. Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään. Etuuden määrä riippuu muun muassa iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Työsuoritukseen perustuvana menona henkilöstökuluihin kirjataan tilikauden työsuorituksella ansaitun etuuspohjaisen eläkejärjestelyn nykyarvo. Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvan veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoitua etuuskoefisiikkoon perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja eräänntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite.

Kokemusperusteista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. **L**

L Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu lukuisista tekijöistä, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin oletuksiin. Mikä tahansa muutos näissä oletuksissa vaikuttaa eläkevelvoitteiden tasearvoon. Alla olevassa liitetiedossa on esitetty kuvaus olennaisimmista riskeistä ja herkkyyksanalyysi vakuutusmatemaattisten oletamien muutosten vaikutuksista. **L**

Kuvaus konsernin eläkejärjestelystä

Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu kotimaisessa eläkevakuutusyhtiössä. Lakisääteinen työeläketurva on maksupohjainen järjestely. Konsernin ulkomaisilla myyntitoimistoilla ja tytäryhtiöillä on erilaisia, lähinnä maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Kolmella johtoryhmän jäsenenellä on maksupohjainen vanhuuseläkettä koskeva lisäeläkejärjestely, joka on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä. Sopimusten eläkeikä on keskimäärin 63 vuotta. Konsernin kotimaisten yhtiöiden muu lisäeläketurva (vapaaehtoinen) on järjestetty pääsääntöisesti Finnair Oyj:n eläkesäätiössä, jossa eläkejärjestelmät ovat etuuspohjaisia. Lisäeläketurva kattaa sekä vanhuusajan lisäeläkkeen että työkyvyttömyyskorvaukset ja lesken eläkkeen. Eläkesäätiö on suomalaisen lainsäädännön mukaisesti täysin katettu. 700:lla Finnairin liikenneletäjällä on eläkesäätiössä järjestetyn lisäeläkkeen lisäksi erityinen, eläkevakuutusyhtiössä järjestetty etuusperusteinen lisäeläke, joka koskee ainoastaan yli 58-vuotiaiksi työskenteleviä liikenneletäjiä. Finnairiin vuonna 2015 tai sen jälkeen palkattujen liikenneletäjien lisäeläketurva on maksuperusteinen.

Kuvaus olennaisimmista riskeistä

Varojen volatiilisuus: Järjestelyyn kuuluvista varoista osa on sijoitettu osakemarkkinoille, joihin lyhyen aikavälin tarkastelussa liittyy tuotto- ja volatilitteeririski, mutta joiden odotetaan pitkällä aikavälillä tarjoavan yritysten liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjalainoja paremman tuoton. Eläkevelvoitteiden diskonttokorko perustuu kyseisten joukkovelkakirjalainojen korkoihin.

Muutokset joukkovelkakirjalainojen korooissa: Yritysten liikkeelle laskemien joukkovelkakirjalainojen korkojen lasku kasvattaa eläkevelvoitteen määrää sen vuoksi, että eläkevelvoitteet diskontataan nykyarvoonsa korolla, joka perustuu joukkovelkakirjalainojen korkoihin. Veloitteen nousua netottaa osittain joukkovelkakirjoihin tehtyjen sijoitusten arvonnousu eläkevaroissa.

Eliniän odote: Merkittävin osa tarjotusta lisäeläketurvasta liittyy vanhuusiän eläkkeisiin, mistä johtuen eliniän odotuksen nousu johtaa eläkevelvoitteen kasvuun.

Inflaatoriski: Eläkevelvoitteiden määrä on sidottu inflaatioon, minkä vuoksi korkeampi inflaatio johtaa veloitteen määrän kasvuun. Koska kaikkien järjestelyyn kuuluvien varojen arvo ei nouse inflaation myötä, inflaatio todennäköisesti alentaa järjestelyyn vakavaraisuutta.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

Milj. euroa	2015	2014
Tuloslaskelman etuuspohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti		
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	9,2	8,8
Aikaisempaan työsuoritukseen perustuvat menot	5,3	1,7
Järjestelyjen supistamiset	1,7	-0,2
Työsuoritukseen perustuvat menot yhteensä	16,2	10,3
Nettokorkomenot	0,5	0,3
Tuloslaskelman eläke- ja korkokulut yhteensä	16,7	10,7
Laaajan tuloksen erien kautta kirjatut vaikutukset etuuspohjaisista eläkkeistä		
Kokemusperäiset oikaisut	2,8	-24,4
Muutokset taloudellisissa vakuutusmatemaattisissa olettamissa	-28,9	50,5
Muutokset demografisissa vakuutusmatemaattisissa olettamissa	10,6	0,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen nettotuotto	-22,2	-22,0
Päättynneeseen järjestelyyn liittyvien vakuutusmatemaattisten erien siirto voittovaroihin	-0,1	
Laaajan tuloksen erien kautta kirjatut vaikutukset yhteensä	-37,7	4,1
Järjestelyn piiriin kuuluvan henkilöstön määrä, eläkesäätiö	4 797	4 502
Muut etuuspohjaiset järjestelyt	10	0

Taseessa esitetyt erät

Milj. euroa	2015	2014
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	426,3	436,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-422,0	-410,7
Nettovelka	4,4	25,3

Vuoden 2015 nettovelasta 2,6 miljoonaa euroa (25,3) liittyy eläkesäätiön tarjoamiin eläke-etuuksiin ja 1,7 miljoonaa euroa (0,1) muihin lisäeläkejärjestelyihin. Eläkevastuun lasku johtuu ennen kaikkea käytetyn inflaatio-olettaman muutoksesta. Tilikaudella 2015 Finnair siirtyi käyttämään markkinaperusteista inflaatiota. Tämän johdosta inflaatio-olettama laski 2,0 prosentista 1,2 prosenttiin ja eläkkeiden korotusolettama laski 2,1 prosentista 1,4 prosenttiin. Diskonttokorko 2,0 prosenttia pysyi lähes viime vuoden tasolla (2,1). Nämä vaikutukset sisältyvät taloudellisissa vakuutusmatemaattisissa olettamissa tapahtuneisiin muutoksiin. Etuuspohjaisen nettovelan laskua lievensi osittain kuolevuusperusteen muutos. Suomalaisessa kansallisessa työeläkejärjestelmässä käytettävää kuolevuusperustetta tullaan tarkentamaan 31.12.2016 alkaen. Tarkennetut perusteet on otettu huomioon IFRS:n mukaisessa eläkevastuun laskennassa jo 2015 tilinpäätöksessä. Kuolevuusperusteen muutoksesta aiheutunut eläkevastuun kasvu sisältyy demografisissa vakuutusmatemaattisissa olettamissa tapahtuneisiin muutoksiin.

L = Laadintaperiaatteet

I = Kriittiset tilinpäätösarvot

Suomalaisen työeläkelainsäädännön muutos

Eduskunta hyväksyi marraskuussa 2015 työeläkelainsäädännön muutoksen, joka muun muassa nostaa työntekijöiden lakisääteistä eläkeikää. Finnairin eläkesäätiön hallitus on tehnyt periaatepäätöksen, jonka mukaisesti eläkelainsäädännön muutokset viedään säätiön sääntöihin siten, etteivät säätiön vastuut työeläkelainsäädännön muutoksen johdosta muutu tai kasva. Finnairin lentäjien lakisääteiset eläkkeet ylittävistä eläke-eduista on sovittu heidän työehtosopimuksessaan. Finnairin näkemyksen mukaan lentäjien lisäeläke-etuihin liittyvät vastuut eivät työeläkelainsäädännön muutoksen seurauksena kasva tai muutu. Finnair on hankkinut asiasta oikeudellisen kannanoton. Finnair ei ole kirjannut tilinpäätökseensä lisävastuuta työeläkelainsäädännön muutoksen vuoksi.

Eläkevelvoitteiden muutokset

Milj. euroa	2015	2014
Järjestelyyn kuuluvat veloitteet tilikauden alussa	436,0	406,9
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	9,2	8,8
Aikaisempaan työsuorituksen perustuvat menot	5,3	1,7
Järjestelyjen supistamiset	1,7	0,3
Korkokulu	9,0	12,9
Tulosvaikutteisesti kirjatut vaikutukset yhteensä	25,1	23,7
Muutokset vakuutusmatemaattisissa olettamissa	-18,3	50,5
Kokemusperäiset tarkistukset	2,8	-24,4
Laajan tuloksen erien kautta kirjatut uudelleenarvostukset yhteensä	-15,5	26,1
Maksetut etuudet	-19,3	-20,7
Järjestelyyn kuuluvien velvoitteiden nykyarvo	426,3	436,0

Järjestelyyn kuuluvien varojen muutokset

Milj. euroa	2015	2014
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	410,7	396,3
Korkotuotto	8,4	12,6
Järjestelyjen supistamiset	0,0	0,5
Tulosvaikutteisesti kirjatut vaikutukset yhteensä	8,4	13,1
Varojen tuotto	22,2	22,0
Laajan tuloksen erien kautta kirjatut vaikutukset yhteensä	22,2	22,0
Kannatusmaksut	0,0	0,0
Maksetut etuudet	-19,3	-20,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen arvo tilikauden lopussa	422,0	410,7

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin

%	2015	2014
Pörsiosakkeet	21,4	19,5
Velkakirjat	53,6	53,4
Kiinteistöt	17,5	18,8
Muut	7,5	8,3
Yhteensä	100,0	100,0

Eläkejärjestelyn varoihin sisältyy Finnair Oyj:n osakkeita käyvältään arvolta 0,6 miljoonaa euroa (0,3) sekä konsernin käytössä olevat rakennukset käyvältä arvoltaan 2,0 miljoonaa euroa (3,3).

Etusopijaiset järjestelyt: tärkeimmät vakuutusmatemaattiset oletukset

	2015	2014
Diskonttokorko	2,0 %	2,1 %
Inflaatio	1,2 %	2,0 %
Vuotuinen palkankorotusolettama	2,1 %	2,1 %
Tulevat työeläkkeiden korotukset	1,4 %	2,1 %
Arvioitu jäljellä oleva työaika vuosina	11	11

Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysi kuvaa, kuinka paljon muutos vakuutusmatemaattisissa oletuksissa vaikuttaisi nettovelkaan. Herkkyysanalyysi kuvaa tietyn oletaman muutoksen vaikutusta silloin, kun muissa olettamissa ei tapahdu muutosta. Vaikutukset on laskettu käyttäen samoja laskentametoiteita kuin taseen nettomääräisen eläkevastuun laskennassa on käytetty.

Herkkyysanalyysi tärkeimpien vakuutusmatemaattisten oletusten muutosten vaikutuksista

Vakuutusmatemaattinen oletus	Muutos olettamassa	Vaikutuksen määrä oletaman kasvaessa, Milj. euroa	%	Vaikutuksen määrä oletaman pienentyessä, Milj. euroa	%
Diskonttokorko	0,3 %	-14,9	-3,5 %	15,8	3,7 %
Vuotuinen palkankorotusolettama	0,3 %	4,6	1,1 %	-4,5	-1,1 %
Tulevat eläkkeiden korotukset	0,3 %	11,1	2,6 %	-10,8	-2,5 %
Elinikäoletaman muutos	1 vuosi	12,1	2,9 %	-11,8	-2,8 %

Eläkesäätiön tulee olla suomalaisen lainsäädännön mukaisesti täysin katettu. Ennustetut maksut ohjelmasta seuraaville viidelle vuodelle ovat noin 45 miljoonaa euroa. Tulevien maksujen määrään ennustamista vaikeuttaa se, että ne riippuvat voimakkaasti sijoitustoiminnan tuottojen kehityksestä.

Eläkevelvoitteen duraatio on 14,93 vuotta. Duraatio on laskettu käyttämällä diskonttokorkokantaa 2,0 %.

2 Lentokalusto ja muut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä leasingjärjestelyt

i Lentokalusto ja muut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä leasingjärjestelyt -ryhmään on koottu erityisesti lentokalustoon liittyvät liitetiedot. Konsernin operoimaan lentokalustoon liittyvät liitetiedot koskien omistettuja sekä erilaisin vuokrajärjestelyin vuokrattuja koneita on yhdistetty samaan ryhmään, jotta kokonaiskuva lentokalustosta olisi paremmin hahmotettavissa. **i**

Finnairin omistamat ja vuokratut hyödykkeet koostuvat pääosin Finnairin ja Norran operoimista lentokoneista. Finnairin laivastosta noin puolet on omassa omistuksessa. Liitetiedossa 2.1 on esitetty tarkemmat tiedot Finnairin omistamien ja liitetiedossa 2.2 Finnairin vuokraamien koneiden osalta.

Laivasto

	Omistettut, 36	Rahoitus-lease, 3	Operatiivinen lease, 33
Kapearunko, 56			
Laajarunko, 16			

■ Finnairin operoima, 46

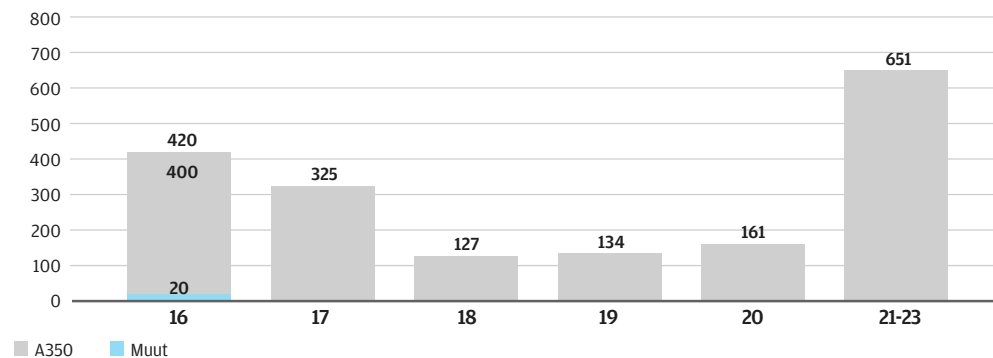
■ Norran operoima, 26

Investointisitoumukset

Tilikauden lopussa investointisitoumukset olivat yhteensä 1 818 miljoonaa euroa (1 950) sisältäen sitovat lentokonetilaukukset ja uuden rahtiterminaalin rakennusprojektiin liittyvät tilaukset. Kokonaisvastuun määrä vaihtelee lentokoneen tilaamisen ja toimittamisen välisenä aikana pääasiassa EUR/USD-valuuttakurssin ja lentokoneiden ostosopimuksiin sisältyvien eskalaatioehtojen takia. Yhtiön lopullinen vastuu määräytyy jokaisen lentokoneen suhteen vasta toimitushetkellä.

Investointisitoumukset

milj. euroa

2.1 Aineelliset hyödykkeet

i Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsa poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettynä. Aineelliset hyödykkeet sisältävät pääasiallisesti lentokoneita. Lentokoneiden hankintameno kohdistetaan koneen ja moottoreiden rungolle ja huoltokomponenteille. Huoltokomponenteina käsitellään rungon raskashuollot, moottorin performanssihuollot ja moottorin käyttöaika rajoitteiset osat. Lentokoneen ja moottorin runko poistetaan niille määritellyn taloudellisen vaikutusajan aikana. Huoltokomponentit poistetaan huoltojakson aikana. Sekä omille että vuokratuille koneille tehdyt merkittävät uudistus- ja perusparannusinvestoinnit (modifikaatiot) kirjataan taseeseen erillisenä omaisuuseränä ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan aikana, joka vuokratuneilla voi korkeintaan olla vuokratukauden loppuun. Korvattujen osien kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Lentokoneen korjauskiertoiset varaosat aktivoidaan ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Lentokoneiden ennakkomaksut kirjataan aineellisiin hyödykkeisiin. Ennakkomaksuihin liittyvät korkomenot aktivoidaan osaksi hankintameno siltä ajalta, kun Finnair rahoittaa niillä lentokoneen valmistusta. Lentokoneiden sitovien, valuuttamääräisten ostosopimusten valuuttakurssiriskiä suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan ennakkomaksuihin. Ennakkomaksut, realisoituneet valuuttasuojaajat ja aktivoidut korot siirretään osaksi lentokoneen hankintahintaa, kun lentokone toimitetaan ja se otetaan kaupalliseen käyttöön.

Aineellisten hyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusajoihin:

• Lentokoneet ja moottorit (lentokalusto) sekä lentokonesimulaattorit (muu kalusto) tasapoistoina seuraavasti:

- Airbus A350-laivasto 20 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Airbus A320 ja Embraer-laivasto 20 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Airbus A330-laivasto 18 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Airbus A340-laivasto 15 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Potkuriturbiinikoneet (ATR-laivasto) 12 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon

- Lentokoneiden raskashuollot, moottoreiden performanssihuollot ja käyttöaika rajoitteiset osat tasapoistoina huoltojakson aikana
- Lentokaluston korjauskiertoiset varaosat 15-20 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Rakennukset 50 vuodessa hankintahetkestä 10 %:n jäännösarvoon tai 3-7 %:n menojäännösarvoon
- Muut aineelliset hyödykkeet 3-15 vuodessa tai 23 %:n menojäännösarvoon

Hyödykkeiden jäännösarvot ja arvioidut taloudelliset pitoajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikojen ja jäännösarvojen muutetaan vastaavasti.

Aineellisten hyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät kertaluonteisiin eriiin.

Arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti siltä osin, kuin omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Kerrytettävissä oleva määrä lasketaan rahavirtaa tuottaville yksiköille, ja arvonalentumistappio tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvo perustuu kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa oleviin arvioituihin tuleviin diskontattuihin nettorahavirtoihin. **i**

i Arvonalentumistestaus

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina tai myyntihintoina myynnin kuluilla vähennettynä. Käyttöarvolaskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Arviot perustuvat budjetteihin ja ennusteisiin, joiden toteutumiseen saattaa liittyä epävarmuutta. Keskeiset epävarmuustekijät laskelmissa ovat USD/Euro sekä JPY/Euro -valuuttakurssit, yksikkötulo, ennakoidut myyntivolyymit ja lentopetrolin hinta. **i**

i = Osion sisältö

i = Laadintaperiaatteet

i = Kriittiset tilinpäätösarviot

Aineelliset hyödykkeet 2015

Milj. euroa	Lentokalusto	Rakennukset ja maa-alueet	Muu kalusto	Ennakot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	1 620,2	138,5	72,4	66,4	1 897,5
Lisäykset	248,7	17,4	1,7	91,3	359,1
Vähennykset	-264,3	-113,3	-35,5		-413,1
Lentokonehankintojen valuuttasuojaus				-14,7	-14,7
Siirrot erien välillä	57,1		11,7	-62,4	6,4
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-311,3	-16,7			-328,0
Hankintameno 31.12.2015	1 350,3	25,9	50,4	80,6	1 507,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-842,6	-108,4	-48,8		-999,7
Vähennykset	110,1	102,7	32,0		244,8
Tilikauden poistot	-94,2	-3,6	-2,5	-3,1	-103,5
Poistot kertaluonteisissa erissä	-31,2	-9,2	-0,1		-40,4
Siirrot erien välillä			-2,3		-2,3
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	190,3	15,2			205,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-667,5	-3,3	-21,7	-3,1	-695,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	682,8	22,6	28,7	77,5	811,6

Lentokalustoon sisältyvien korjauskiertoisten varaosien kirjanpitoarvo on 15,1 miljoonaa euroa (13,2). Lisäksi Finnairin vaihto-omaisuuteen sisältyy kertakäyttöisiä lentokaluston varaosia 10,1 miljoonan euron arvosta (13,1).

Velkojen vakuudeksi pantattujen lentokoneiden kirjanpito-arvo on 250,0 miljoonaa euroa (314,8).

Lentokonehankintojen valuuttasuojauksesta on kerrottu liitteissä 3.5 Rahoitusriskien hallinta ja 3.8 Johdannaiset.

Aineelliset hyödykkeet 2014

Milj. euroa	Lentokalusto	Rakennukset ja maa-alueet	Muu kalusto	Ennakot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	2 052,2	148,8	75,7	66,0	2 342,7
Lisäykset	56,2		1,0	86,3	143,4
Vähennykset	-361,3		-5,5		-366,8
Lentokonehankintojen valuuttasuojaus				-64,1	-64,1
Siirrot erien välillä	19,7		1,2	-21,8	-0,9
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-146,6	-10,3			-156,9
Hankintameno 31.12.2014	1 620,2	138,5	72,4	66,4	1 897,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2014	-888,0	-112,3	-49,8		-1 050,1
Vähennykset	132,9		5,4		138,3
Tilikauden poistot	-123,2	-1,2	-4,1		-128,6
Poistot kertaluonteisissa erissä	-1,2		-0,2		-1,4
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	37,0	5,2			42,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014	-842,6	-108,4	-48,8		-999,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	777,6	30,1	23,6	66,4	897,8

Aktivoituiden vieraan pääoman kulut

Milj. euroa	Lentokalusto		Ennakot		Yhteensä	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.			1,9		1,9	
Lisäykset	2,2		5,0	1,9	7,1	1,9
Vähennykset	-1,9				-1,9	
Siirrot erien välillä	0,8		-0,8		0,0	
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,0		6,1	1,9	7,1	1,9

Tilikaudella 2015 aktivoitiin aineellisiin hyödykkeisiin vieraan pääoman kuluja 7,1 miljoonaa euroa (1,9) liittyen Airbus A350 investointiohjelmaan. Käytetty korkokanta 5,0 prosenttia vastaa investoinnin rahoittamiseen käytetyn lainan kustannuksia. Lentokaluston aktivoituista vieraan pääoman kuluista ei vielä tehty poistoja, koska A350-lentokone ja varamoottori vastaanotettiin tilikauden lopussa. Vähennykset liittyvät kahteen A350-lentokoneen myyntiin ja takaisinvuokraukseen.

Arvonalentumistestaus

Lentokalustoon on tilinpäätöshetkellä tehty markkina-arvoon pohjautuva arvonalentumistestaus, jonka perusteella ei todettu arvonalentumistarvetta. Testaus on herkkä EUR/USD-valuuttakurssin liikkeille ja dollarin heikentyessä lentokaluston markkina-arvo pienenee. Lentokaluston markkina-arvo olisi tasearvoa suurempi, vaikka dollari heikentyisi 10 prosenttia.

2.2 Vuokrasopimukset

L Konserni vuokralleottajana

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Ne aktivoidaan taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokraoikeuden käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Vastaava määrä kirjataan rahoitusvelaksi. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokraveroitukset rahoituskustannuksella vähennettyinä sisältyvät pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin. Rahoitusleasingisopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokranantajalle, luokitellaan käyttöleasingisopimuksiksi. Niiden vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi vuokra-ajan kuluessa lentokaluston leasemaksuihin (ei sisälly toiminnalliseen EBITDA:iin) tai toimitilojen, ostoliikenteen ja tilapäisten lentokonevuokrien osalta muihin vuokriin.

Konserni vuokralleantajana

Konsernin ulkopuolelle vuokratut hyödykkeet käsitellään käyttöleasingisopimuksina, kun omistukselle ominaiset riskit ja edut eivät ole olennaisilta osin siirtyneet vuokralleottajalle. Vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin hyödykkeisiin ja niistä tehdään poistot taloudellisen vaikutusajan. Poistoajat vastaavat omassa käytössä olevia hyödykkeitä. Erät lentokoneiden vuokrasopimukset velvoittavat vuokralleottajaa maksamaan tietyn väliajoin huoltoreservejä kerryttämään varoja lentokoneiden huoltoja varten. Huoltoja varten saadut ennakkomaksut kirjataan velaksi, joka purkautuu, kun huollot toteutuvat.

Tilavuokrat kirjataan tulosvaikutteisesti vuokra-ajan kuluessa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja lentokoneiden vuokratuotot liikevaihtoon.

Myynti ja takaisinvuokraus

Jos myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy rahoitusleasingisopimus, kirjanpitoarvon ja myyntihinnan välinen erotus kirjataan taseeseen ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa. Jos myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy käyttöleasingisopimus, kirjanpitoarvon ja myyntihinnan välinen erotus tuloutetaan välittömästi, kun myyntihinta perustuu käypään arvoon. Muussa tapauksessa myyntivoitto tai -tappio kirjataan taseeseen ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa. L

I Kriittiset tilinpäätösarvot ja epävarmuustekijät

Konsernin lentoliikennesegmenttiin kuuluvien vuokrasopimusten luokitteluun rahoitusleasing- ja muihin vuokrasopimuksiin edellyttää johdolta harkintaa laadintaperiaatteiden valinnassa ja soveltamisessa. Niissä tapauksissa, joissa yhtiön johdon mukaan olennaiset riskit ja edut ovat yhtiöllä, käsitellään rahoitusleasing-sopimuksina, muutoin muina vuokrasopimuksina. **L**

Rahoitusleasingjärjestelyt

Milj. euroa	Rakennukset	Lentokalusto	Muu kalusto	Yhteensä
Hankintameno	4,2	197,2	8,4	209,8
Lisäykset			0,7	0,7
Vähennykset	-3,6		-0,6	-4,2
Kertyneet poistot	-0,5	-68,0	-4,7	-73,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	0,0	129,2	3,8	133,0
Hankintameno	4,2	197,2	8,4	209,8
Kertyneet poistot	-0,4	-57,9	-4,1	-62,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	3,7	139,3	4,3	147,3

Tilikaudella 2015 rahoitusleasingsopimuksella vuokratut toimitilat Kiinteistö Oyj Lentäjantie 1:ssä luokiteltiin käyttöleasingsopimukseksi.

Rahoitusleasingvelat

Milj. euroa	Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		Tulevat rahoituskulut		Vähimmäisvuokrien nykyarvo	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
alle vuoden	17,5	17,5	1,3	2,1	16,2	15,4
1-5 vuotta	68,8	70,3	3,1	6,0	65,7	64,3
yli 5 vuotta	24,1	49,5	0,2	8,3	23,8	41,2
Yhteensä	110,3	137,4	4,6	16,4	105,7	121,0

Rahoitusleasingvelat koostuvat pääosin kolmesta Airbus A330 -lentokoneesta, joiden vähimmäisvuokrien kokonaismäärä on 106,2 miljoonaa euroa (119,5), tulevat rahoituskulut 4,5 miljoonaa euroa (7,1) ja vähimmäisvuokrien nykyarvo 101,7 miljoonaa euroa (112,5). Lisäksi velkaan sisältyy maakuljetuskaluston rahoitusleasingsopimuksia, tilikauden 2014 lopussa myös Kiinteistö Oyj Lentäjantie 1.

Muut vuokrajärjestelyt**Vähimmäisvuokrat ei-purettavissa olevista vuokrasopimuksista, konserni vuokralle ottajana**

Milj. euroa	Lentokoneet		Toimitilat ja maa-alueet		Muu kalusto	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
alle vuoden	128,6	89,5	24,5	20,2	5,5	6,3
1-5 vuotta	426,5	253,6	80,3	75,4	11,1	2,6
yli 5 vuotta	485,2	292,7	183,7	141,8		
Yhteensä	1 040,3	635,8	288,6	237,5	16,6	8,9

Konserni on vuokrannut lentokoneita, toimitiloja ja muuta käyttöomaisuutta ei-purettavissa olevilla vuokrasopimuksilla. Näissä sopimuksissa on eritasoisia uudistamis- ja muita indeksiehtoja. Yhtiö on vuokrannut 37 lentokonetta erimittaisilla vuokrasopimuksilla. Lentokoneiden vuokrien kasvu johtuu pääosin Embraer E190, ATR 72 ja Airbus A350 -lentokoneiden myynnistä ja takaisinvuokrauksesta.

Vähimmäisvuokrat ei-purettavissa olevista vuokrasopimuksista, konserni vuokralle antajana

Milj. euroa	Lentokoneet		Toimitilat	
	2015	2014	2015	2014
alle vuoden	38,9	52,5	5,2	5,2
1-5 vuotta	33,9	87,3	20,9	22,0
yli 5 vuotta		0,2	37,1	43,6
Yhteensä	72,8	140,0	63,2	70,8

Konserni on vuokrannut lentokoneita ja toimitiloja ei-purettavissa olevilla vuokrasopimuksilla. Näissä sopimuksissa on eritasoisia uudistamis- ja muita indeksiehtoja. Yhtiö on vuokrannut 30 lentokonetta erimittaisilla vuokrasopimuksilla. Lentokoneiden ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten lasku johtuu E170 lentokoneiden vuokrasopimusten päättymisestä tilikauden 2016 alussa.

2.3 Aineettomat hyödykkeet

I Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo perustuu poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. **L**

Finnairin aineettoman omaisuuden arvo tilinpäätöshetkellä on 9,5 miljoonaa euroa (18,4), ja siitä kirjattiin poistoja ja arvonalentumisia tilikaudella 2015 yhteensä 4,6 miljoonaa euroa (5,7). Aineeton omaisuus koostuu lähinnä tietokoneohjelmista 6,2 miljoonaa euroa (8,9), ja ne poistetaan 3–8 vuoden pitoaikana. Muu aineeton omaisuus sisältää lähinnä liittymismaksuja, eikä niistä tehdä poistoja. Aineettomaan omaisuuteen sisältyvän liikearvon määrä on 1,2 miljoonaa euroa (1,2), eikä siihen arvonalentumistestauksen perusteella kohdistu tilinpäätöshetkellä arvonalentumistarvetta.

I = Kriittiset tilinpäätösarvot

L = Laadintaperiaatteet

3 Pääomarakenne ja rahoituskulut

3.1 Rahoitustuotot ja -kulut

i Pääomarakenne ja rahoituskulut -ryhmään on koottu rahoitusvaroihin ja -velkoihin sekä omaan pääomaan liittyvien tulos- ja tase-erien liitetiedot, jotta kokonaiskuva konsernin rahoituksellisesta asemasta olisi paremmin hahmotettavissa. Liitetieto osakekohtaisesta tuloksesta on liitetty osaksi oman pääoman tietoja. **i**

i Korkotuotot ja -kulut

Korkotuotot ja -kulut kirjataan ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Merkittävien investointien rahoittamisesta aiheutuvat korkokulut aktivoidaan osaksi omaisuuden hankintamenoa ja poistetaan taloudellisena pitoaikana.

Rahoitusvaroista kerrotaan tarkemmin liitteessä 3.2 ja korollisista veloista kerrotaan tarkemmin liitteessä 3.3.

Milj. euroa	2015	2014
Korkotuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä varoista	1,2	2,6
Muut rahoitustuotot	0,0	0,9
Rahoitustuotot yhteensä	1,3	3,5
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoitusveloista	-1,3	-9,0
Rahoitusleasing-korot	-2,0	-2,5
Kurssivoitot ja -tappiot	-4,2	-0,6
Muut rahoituskulut	-2,3	-14,8
Koronvaihtosopimukset käyvän arvon suojaukset	5,2	5,8
Suojatusta korkoriskistä johtuva käypää arvoa koskeva oikaisu joukkovelkakirjan kirjanpitoarvoon	-5,2	-5,8
Rahoituskulut yhteensä	-9,7	-26,9
Rahoituskulut, netto	-8,4	-23,4

Konsernin suojauslaskennan tehokkuustestauksessa todettiin, että sekä rahavirran että käyvän arvon suojaus on tehokasta. Näin ollen rahoituseriin ei sisälly tehottomuutta 2015 eikä myöskään vertailuvuonna 2014. Rahoitustuottoihin sisältyy käyvän arvon suojausinstrumenteista ja suojattavasta riskistä johtuvista suojauskohteista yhtäläinen määrä voittoja ja tappioita.

Vuoden 2015 rahoituskuluihin kirjatut kurssivoitot ja -tappiot koostuvat 3,2 miljoonan euron realisoituneista ja 1,9 miljoonan euron realisotumattomista nettokurssitappiosta. Tilikaudella 2015 on aktivoitu A350-investointiohjelmaan liittyen yhteensä 7,1 miljoonaa euroa korkokuluja (1,9). Vuoden 2014 muihin rahoituskuluihin sisältyi yhteistyöyrittäjä Nordic Regional Airlines -konsernille myönnetyn 10,8 miljoonan euron pääomallainan (sisältäen korot) alaskirjaus. Lisätietoja Nordic Regional Airlines -konsernista löytyy liitetiedoissa 4.5 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin sekä 4.6 Lähipiiri-tapahtumat, ja korkojen aktivoinnista on kerrottu liitetiedossa 2.1 Aineelliset hyödykkeet.

i = Osion sisältö

L = Laadintaperiaatteet

3.2 Rahoitusvarat

L Rahoitusvarat

Konsernissa rahoitusvarat on luokiteltu IAS 39 "Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen" -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät) rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset, sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat sekä varat, jotka on hankintahetkellä kirjattu tulosvaikutteisesti käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaikki ne johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi ja arvostetaan jokaisessa tilinpäätöksessä käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat, sekä realisoitumattomat että realisoituneet, voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät, sekä 12 kuukauden sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin.

Noteeraamattomat osakkeet arvostetaan Finnair-konsernissa hankintahintaan luotettavan käyvän arvon puuttuessa.

Lainasaamiset ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoan efektiivisen koron menetelmällä. Lainat ja muut saamiset sisältävät myyntisaamia, siirtosaamia, muita pitkäaikaisia saamia ja lentokonevuokrien takuutalletuksia.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman omaisuusarvon alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman ("tappion synnyttävä tapahtuma") vuoksi ja tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvoituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Jos saamisen arvo alentuu, sen kirjanpitoarvo alennetaan vastaamaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää, joka saadaan diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat instrumentin alkuperäisellä efektiivisellä korolla, ja diskonttausvaikutuksen purkautuminen kirjataan jatkossa korkotuotoksi. Tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Arvoltaan alentuneista lainasaamisista kertyvät korkotuotot kirjataan alkuperäisen efektiivisen koron mukaisesti.

Rahavarat

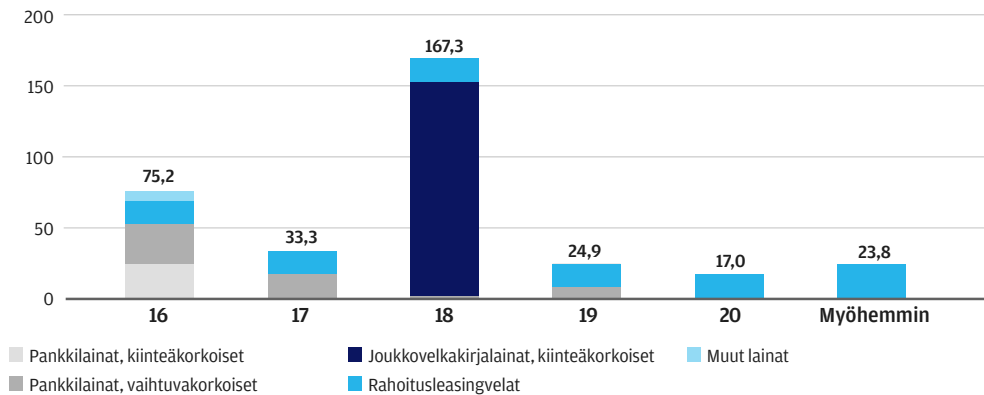
Taseen rahavarat koostuvat käteisvaroista ja lyhytaikaisista pankkitalletuksista, joiden maturiteetti on alle kolme kuukautta. Ulkomaanrahan määräiset erät on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän keskipäivän keskurssia. **L**

Rahoitusvelkojen erääntymisajat
31.12.2015 milj. euroa

	2016	2017	2018	2019	2020	Myöhemmin	Yhteensä
Pankkilainat, kiinteäkorkoiset	23,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,8
Pankkilainat, vaihtuvakorkoiset	28,2	17,2	1,2	8,3	0,0	0,0	54,9
Joukkovelkakirjalainat	0,0	0,0	150,0	0,0	0,0	0,0	150,0
Yritystodistukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahoitusleasingvelat	16,2	16,1	16,1	16,6	17,0	23,8	105,7
Muut lainat	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1
Korolliset rahoitusvelat yhteensä	75,2	33,3	167,3	24,9	17,0	23,8	341,5
Maksut valuuttajohdannaisista	1 022,0	431,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1 453,3
Saamiset valuuttajohdannaisista	-1 098,5	-501,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-1 600,0
Hyödykejohdannaiset	147,6	23,4	0,1	0,0	0,0	0,0	171,1
Korkojohdannaiset	0,0	0,2	-5,2	0,0	0,0	0,0	-5,0
Osakejohdannaiset	0,0	0,0	0,0	-4,1	0,0	0,0	-4,1
Ostovelat ja muut velat	872,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	872,8
Sopimuksiin perustuvat korkomaksut	6,2	5,7	5,6	0,1	0,0	0,0	17,5
Yhteensä	1 025,2	-7,6	167,8	20,8	17,0	23,8	1 247,0

Rahoitusvelkojen erääntymisajat

milj. euroa

Rahoitusvelkojen erääntymisajat
31.12.2014 milj. euroa

	2015	2016	2017	2018	2019	Myöhemmin	Yhteensä
Pankkilainat, kiinteäkorkoiset	23,5	23,8	0,0	0,0	0,0	0,0	47,3
Pankkilainat, vaihtuvakorkoiset	16,2	15,2	12,7	10,3	14,8	0,0	69,2
Joukkovelkakirjalainat	0,0	0,0	0,0	150,0	0,0	0,0	150,0
Yritystodistukset	28,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28,0
Rahoitusleasingvelat	15,4	15,3	15,9	16,4	16,7	41,2	121,0
Muut lainat	6,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,8
Korolliset rahoitusvelat yhteensä	89,9	54,3	28,6	176,7	31,5	41,2	422,2
Maksut valuuttajohdannaisista	914,9	291,5	214,4	0,0	0,0	0,0	1 420,8
Saamiset valuuttajohdannaisista	-1 010,4	-323,2	-247,1	0,0	0,0	0,0	-1 580,7
Hyödykejohdannaiset	152,2	38,2	0,0	0,0	0,0	0,0	190,4
Korkojohdannaiset	2,5	0,0	0,6	-5,8	0,0	0,0	-2,7
Osakejohdannaiset	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6	0,0	-0,6
Ostovelat ja muut velat	600,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	600,8
Sopimuksiin perustuvat korkomaksut	9,4	6,8	6,1	6,1	0,1	0,0	28,5
Yhteensä	759,4	67,5	2,7	176,9	31,0	41,2	1 078,7

Osassa pankkilainoista on vakuutena pankkitakauksia. Näitä lainoja on merkitty lyhennyksiin 23,8 miljoonaa euroa vuodelle 2016. Pankkilainat sisältävät myös yhtä lainaa suojaavan pitkäaikaisen valuutan- ja koronvaihtosopimuksen. Konsernin vaihtuvakorkoiset lainat on sidottu 3 tai 6 kuukauden viitekorkoihin. Vuonna 2018 erääntyvä joukkovelkakirjalaina ei sisällä 5,2 miljoonan euron koronvaihtosopimuksen käyvän arvon kirjausta. Tämän lisäksi joukkovelkakirjalaina ei sisällä 0,4 miljoonan euron kulujaksotusta, joka on maksettu vuonna 2013. Näin ollen korolliset rahoitusvelat poikkeavat tasearvosta yhteensä koronvaihtosopimuksen ja kulujaksotuksen verran. Rahoitusleasingvelkojen vähimmäisvuokrien kokonaismäärät, nykyarvot ja diskonttomäärät on esitetty liitetiedossa 2.2 Vuokrasopimukset.

Korolliset velat (ml. koron- ja valuuttavaihtosopimukset) jakaantuvat valuutoittain seuraavasti:

Milj. euroa	2015	2014
EUR	328,2	407,3
USD	18,1	20,2
Yhteensä	346,3	427,6

Korollisten velkojen efektiivisten korkokantojen painotettu keskiarvo oli 3,4 % (3,3).

Korollisten velkojen koronmääräytymisjakso

	2015	2014
Enintään 6 kuukautta	93,1 %	87,7 %
6-12 kuukautta	0,0 %	0,0 %
1-5 vuotta	6,9 %	11,3 %
Yli 5 vuotta	0,0 %	1,0 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

3.4 Vastuositoumukset

Milj. euroa	2015	2014
Muut omasta puolesta annetut vakuudet, pantit	160,1	181,1
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta, takaukset	67,0	72,8
Muiden puolesta annetut takaukset	0,1	2,2
Yhteensä	227,2	256,1

3.5 Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Finnair-konsernin liiketoiminnan luonne altistaa yhtiön useille rahoitusriskeille: valuutta-, korko-, luotto- ja likviditeettiriskeille sekä hyödykkeiden hintariskeille. Konsernin politiikkana on rajata näiden riskien aiheuttamaa epävarmuutta kasvavirran, tulokseen ja omaan pääomaan.

Rahoitusriskien hallinta perustuu hallituksen hyväksymään rahoituspolitiikkaan, jossa määritellään kullekin eri riskityypille sallitut minimi- ja maksimitasot. Rahoitusriskien hallintaa ohjaa ja valvoo rahoitusriskien ohjausryhmä. Rahoituspolitiikan ja riskienhallinnan käytännön toteutus on keskitetty emoyhtiön rahoitusosastolle.

Valuutta-, korko- ja lentopetrolipositioiden sekä sähkön hintariskien hallinnassa yhtiö käyttää rahoituspolitiikan määrittelemissä rajoissa seuraavia johdannaisinstrumenttejä: termiinejä, swappeja ja optioita. Johdannaiset määritellään niiden tekohehkellä tulevien kassavirtojen suojauksiksi (rahavirtasuojaus), sitovien ostosopimusten suojauksiksi (kiinteäehtoisen sitoumuksen käyvän arvon suojaus) tai taloudelliseksi johdannaisiksi, jotka eivät ole suojauslaskennan piirissä (taloudellisen suojaus). Finnair-konsernissa toteutetaan tulevan kassavirran suojauksena (rahavirtasuojaus) leasemaksujen valuuttasuojauksena, korkosuojauksena liikkeelle lasketulle joukkovelkakirjalainalle (käyvän arvon suojaus), lentopetrolin hinta- ja valuuttariskien suojauksena ja sähkön hintariskien suojauksena sekä kiinteäehtoisen sitoumuksen käyvän arvon suojauksena lentokoneinvestointien valuuttasuojauksena IAS 39 -suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti.

Lentotoiminnan polttoaineiden hintariski

Polttoaineen hintariski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu polttoaineen hintavaihtelusta.

Lentopetrolin hintariskien hallinnassa Finnair käyttää lentopetrolitermiinejä ja optioita. Lentopetrolijohdannaisten kohde-etuutena käytetään Jet Fuel CIF Cargoes NWE -indeksiä, sillä yli 60 prosenttia Finnairin polttoaineen ostosopimuksista pohjautuu Pohjois- ja Länsi-Euroopan lentopetrolitoimitusten hintaindeksiin.

Finnair noudattaa lentopetrolisuojauksissaan aikahajauttamisen periaatetta. Rahoituspolitiikan mukainen suojaushorisontti on kaksi vuotta. Rahoituspolitiikan mukaan suojauksia tulee lisätä kunkin vuosineljänneksen aikana siten, että suojausaste on lähimmältä puolelta vuodelta yli 60 prosenttia ja laskee tästä eteenpäin periodikohtaisesti. Suojauksien jaksotamisella periodikohtainen petrolikulku ei hintojen laskiessa ole yhtä alhainen kuin spot-pohjainen hinta, mutta toisaalta spot-hintojen noustessa petrolikulku nousee hitaammin.

Polttoainesuojaukset kirjataan Finnairissa kahdella eri tavalla. Ensimmäiset noin 40 prosenttiyksikköä kunkin ajanjakson ennustetusta polttoaineen kulutuksen suojauksesta käsitellään kirjanpidossa rahavirran suojauksena IAS 39 -suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. IAS 39 mukaan, rahavirran suojaukseksi määriteltyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan sisältyvään käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kirjattu käyvän arvon muutos puretaan tulokseen samaan aikaan suojauttavan erän kanssa. Suojauslaskennan ulkopuolisten suojausten, jotka eivät täytä IAS 39 -suojauslaskennan kriteerejä, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman johdannaisten käyvän arvon muutoksiin juoksuajanaan.

Finnair oli tilinpäätöshetkellä suojannut 67 prosenttia polttoaineistoistaan vuoden 2016 ensimmäiseltä kuudelta kuukaudelta ja 53 prosenttia toiselta vuosipuoliskolta. Tilikaudella 2015 lentotoiminnan polttoaineiden osuus suhteessa konsernin liikevaihtoon oli noin neljännes. Tilinpäätöshetkellä ennuste vuodelle 2016 on noin viidennes. Tilinpäätöshetkellä lentopetrolin markkinahinnan 10 prosentin nousu lisää, ilman suojaustoimintaa reittiliikenteen ennustetuilla lentomäärillä laskettua, vuosittaista petrolikulua arviolta 32 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä, suojaukset huomioon ottaen, petrolin

10 prosentin nousu alentaa toiminnallista liikevoittoa noin 14 miljoonaa euroa. Vuodenvaihteen positio kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta vallitsevassa hintaympäristössä.

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu valuuttakurssimuutoksista.

Finnair-konsernin valuuttariski syntyy lähinnä polttoaine- ja lentokoneistoista, lentokoneiden leasingmaksuista sekä valuuttamääräisistä myyntituotoista. Konsernin liikevaihdosta hieman vajaa 60 prosenttia kertyy euroina. Tärkeimmät muut ulkomaiset myyntivaluutat ovat Japanin jeni (8 prosenttia, prosenttiosuus liikevaihdosta), Kiinan yuan (7 prosenttia), Ruotsin kruunu (5 prosenttia) ja Yhdysvaltain dollari (3 prosenttia). Vieraiden valuuttojen osuus konsernin operatiivisista kustannuksista on noin puolet. Tärkein ostovaluutta on Yhdysvaltain dollari, jonka osuus on reilu 40 prosenttia kaikista operatiivisista kuluista. Merkittäviä dollarikulueriä ovat lentokoneiden leasingmaksut ja polttoainekulut. Suurimmat investoinnit, kuten lentokoneiden ja niiden varaosien hankinta, tapahtuvat pääosin Yhdysvaltain dollareissa.

Rahoituspolitiikka jakaa valuuttaposition kahteen osaan: tulosvaikutteeseen positioon ja investointipositioon.

Tulosvaikutteinen positio muodostuu pääasiassa dollarimääräisistä kuluista ja useissa eri valuutoissa tapahtuvista myyntituloista. Tulosvaikutteisen position suojaamisen tarkoitus on vähentää kurssivaihteluiden aiheuttamaa volatiliiteettia kasvavirran ja operatiivisissa tuloksessa. Tämä toteutetaan suojaamalla rullaaavasti kahta suurimpaa valuuttaa sekä hyödynnyttämällä monien valuuttojen portfolion hajautushyötyä. Suojauslimitit on asetettu vain kahdelle suurimmalle valuutalle eli Yhdysvaltain dollarille (USD) ja Japanin jenille (JPY). Näiden kahden valuutan suojaushorisontti on kaksi vuotta, joka on jaettu neljään kuuden kuukauden periodiin. Aikahajauttamisen hyödyntämiseksi lähimmän kuuden kuukauden minimisuojausaste on 60 prosenttia, ja se laskee aina viimeisen neljän kuukauden periodin 0 prosenttiin. Myös pienempiä valuuttavirtoja voidaan suojata, vaikka politiikka ei sitä vaadi. Tässä tapauksessa sovelletaan myös osittain rullaaavaa suojausstrategiaa mutta suojilla ei ole minimisuojausastetta.

Investointipositioon kuuluvat kaikki valuuttamääräiset lentokoneinvestoinnit, joiden osalta on allekirjoitettu sitova hankintasopimus. Rahoituspolitiikan mukaan vähintään puolet omistetuiksi suunnitelluista investoinneista tulee suojata sitovan hankintasopimuksen allekirjoituksen jälkeen. Tulevat investointiposition suojaukset toteutetaan IAS 39 sitovan ostosopimuksen käyvän arvon suojauksena.

Finnair oli tilinpäätöshetkellä suojannut tulosvaikutteisesta USD-korista 81 prosenttia ja 67 prosenttia JPY-korista seuraavalle 12 kuukaudelle. Tilinpäätöshetkellä, ilman suojaustoimintaa, dollarin 10 prosentin vahvistuminen suhteessa euroon vaikuttaa negatiivisesti vuositulokseen noin 56 miljoonaa euroa ja jenin 10 prosentin heikentyminen suhteessa euroon vaikuttaa negatiivisesti noin 18 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä, suojaukset huomioon ottaen, dollarin 10 prosentin vahvistuminen heikentää tulosta noin 10 miljoonaa euroa ja jenin 10 prosentin heikentyminen huonontaa tulosta noin 9 miljoonalla eurolla. Edellä mainituissa luvuissa dollaririskiön on sisällytetty myyntivaluuttoina olennaiset Kiinan yuan ja Hongkongin dollari, joiden historiallinen korrelaatio dollarin kanssa on erittäin korkea. Tilinpäätöshetken tilanne kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta.

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu korkojen muutoksesta.

Finnair-konsernissa korkoriskien mittarina käytetään korkosidonnaisuusajaka. Korkosidonnaisuusajan muokkaamiseksi käytetään tarvittaessa korkojohdannaista. Rahoituspolitiikan mukaisesti sijoitussalkun korkosidonnaisuusajan mandaatti on 0–12 kuukautta ja korollisten velkojen 0–24 kuukautta. Tilinpäätöshetkellä sijoitussalkun korkosidonnaisuusajaka oli noin 4 kuukautta ja korollisten velkojen ja korkojohdannaisten noin 3 kuukautta. Tilinpäätöshetkellä korkojen yhden prosenttiyksikön nousu lisää vuotuista sijoitussalkun korkotuottoa noin 2,9 miljoonaa euroa ja lainasalkun korkokulua noin 2,6 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetken tilanne kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta.

Kiinteäkorkoiset lainat altistavat konsernin käyvän arvon korkorisille. Konsernissa sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa elokuussa 2013 liikkeeseen lasketun 150 miljoonan euron kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan käyvän arvon korkorisiltä suojautumiseen.

Tulevaisuudessa alkavat lentokoneiden leasing sopimukset altistavat yhtiön korkorisille. Leasinghinnan yhtenä komponenttina on korkoelementti. Korko lukitaan leasingmaksujen alkaessa. Yhtiö voi tarvittaessa suojauttaa tätä vastaan rahavirran suojilla.

Luottoriski

Konserni altistuu vastapuoliriskille sijoittaessaan kassavarojaan ja käyttäessään johdannaisinstrumentteja. Luottoriskiä hallitaan tekemällä sopimuksia vakavaraisten koti- ja ulkomaisten pankkien, rahoituslaitosten ja välittäjien kanssa, rahoituspolitiikan sallimien vastapuoliriskirajojen puitteissa. Rahavaroja sijoitetaan myös konservatiivisesti valittujen yritysten liikkeellelaskemiin velkajirjoihin ja yritystodistuksiin, yrityskohtaisten limiittien puitteissa. Riskit yksittäisten vastapuolien kohdalla eivät näin ollen ole merkittäviä. Konsernin käypään arvoon arvostettujen lainojen arvostus johtuu täysin valuutan ja koron, ei luottoriskin, muutoksista. Konsernin suurin mahdollinen luottoriskin määrä on liitteessä 3.2.1 eritelty lyhytaikaiset muut rahoitusvarat, liitteessä 3.2.2 esitetyt rahavarat sekä liitteessä 1.2.3 eritelty myyntisaamiset.

Likviditeettiriski

Finnair-konsernin tavoitteena on ylläpitää hyvää maksuvalmiutta. Maksuvalmius varmistetaan kassavaroilla, tililimiiteillä, likvideillä rahamarkkinasijoituksilla ja sitovilla lainalupauksilla. Lentokonehankintojen osalta yhtiön politiikkana on varmistaa rahoitus esimerkiksi lainalupauksilla viimeistään neljä kuukautta ennen toimitusta. Konsernin pitkäaikaisten velkojen vastapuolet ovat vakavaraista hyvämaineisia rahoituslaitoksia.

Konsernin likvidit rahoitusvarat olivat tilikauden 2015 päättyessä 708,2 miljoonaa euroa. Finnair Oyj:llä on kotimainen yritystodistusohjelma määrältään 200 miljoonaa euroa, joka ei ollut käytössä tilinpäätöshetkellä. Lisäksi Finnairilla on käyttämätön 180 miljoonan euron sitova luottolimiitti. Luottolimiitti sisältää finanssikovenantin, joka perustuu oikaistun nettovelkaantumisasasteeseen (adjusted gearing). Oikaistun nettovelkaantumisasasteen kovenanttitaso on 175 prosenttia, tilinpäätöshetkellä tunnusluku on 45,8 prosenttia. Hallituksen määrittelemä enimmäistaso on 175 prosenttia.

Pääomarakenteen hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset. Pääomarakenteeseen vaikutetaan muun muassa osingonjaon ja osakeantien sekä muiden oman pääoman ehtoisten rahoitusjärjestelyjen kautta. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakekehenomistajille maksettujen osinkojen, näille palautettavan pääoman määrää, uusien liikkeeseen laskettavien osakkeiden lukumäärää. Konserni voi myös päättää omaisuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi. Vastaavasti Finnair voi päättää hybridilainan korkojen ja pääoman maksusta. Finnairin osingonjakopolitiikan tavoitteena on maksaa suhdannesyklin aikana keskimäärin vähintään kolmasosa osakekohtaisesta tuloksesta osinkona.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan jatkuvasti oikaistulla nettovelkaantumisasasteella (adjusted gearing), jota laskettaessa oikaistu korollinen nettovelka on jaettu oman pääoman määrällä. Konsernin oikaistu nettovelkaantumisasaste oli vuoden 2015 lopussa 45,8 prosenttia (107,5).

Käyvän arvon rahaston herkkyyshanalyysi

Mikäli Jet fuel CIF NWE -hintana olisi ollut 10 prosenttia korkeampi, olisi rahaston saldo ollut 21,2 miljoonaa euroa (26,7) suurempi. Vastaavasti taas 10 prosenttia alempi Jet fuel CIF NWE -hintana olisi pienentänyt rahastoa 21,2 miljoonaa euroa (26,7). Yhdysvaltain dollarin 10 prosenttia heikompi taso olisi heikentänyt käyvän arvon rahaston saldoa 50,3 miljoonaa euroa (53,2) ja 10 prosenttia vahvempi dollari olisi vaikuttanut positiivisesti 50,3 miljoonaa euroa (53,2). Sähkösuojaukset olivat tehotomia vuoden lopussa 2015, minkä vuoksi niiden arvostuksella ei ole vaikutusta käyvän arvon rahaston saldoon (0,0). Korkojen muutoksella ei ole olennaista vaikutusta oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Oheisissa herkkyyssluvuissa ei ole otettu huomioon laskennallisen verosaamisen ja -velan muutosta.

3.6 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Milj. euroa	Suojauslaskennassa olevat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytäväissä olevat	Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	Kirjanpitoarvo
31.12.2015						
Rahoitusvarat						
Saamiset			0,4	8,3		8,7
Muut rahoitusvarat		418,3		9,4		427,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset				208,5		208,5
Johdannaiset	134,2	21,5				155,7
Rahavarat				280,5		280,5
Kirjanpitoarvo yhteensä	134,2	439,8	0,4	506,7		1081,1
Käypä arvo yhteensä	134,2	439,8	0,4	506,7		1 081,1
Rahoitusvelat						
Korolliset rahoitusvelat					240,5	240,5
Rahoitusleasingvelat					105,7	105,7
Johdannaiset	143,4	37,2				180,6
Ostovelat ja muut velat				15,8	682,0	697,8
Kirjanpitoarvo yhteensä	143,4	37,2		15,8	1 028,3	1 224,6
Käypä arvo yhteensä	143,4	37,2		15,8	1 028,3	1 224,7

Johdannaiset sisältävät valuutta- ja hyödykejohdannaisten lisäksi myös korkojohdannaiset (valuutan- ja koronvaihtosopimukset), jotka sisältyvät muissa liitteissä pankkilainoihin. Saamiset-erä sisältää pääasiassa vuokratun lentokaluston USD-määräisiä takuutalletuksia. Ostovelat ja muut velat sisältää ostovelat, siirtovelat, eläkeveloitteet ja muut korottomat velat.

Johdannaiset arvostetaan käypään arvoon, josta tarkemmin käyvän arvon hierarkiataulukossa. Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ovat rahastoja (käypien arvojen hierarkiataso 1) ja joukkovelkakirjoja tai yritystodistuksia (käypien arvojen hierarkiataso 2). Lainat ja saamiset ovat pääosin lyhytaikaisia ja niiden kirjanpitoarvo vastaa käypää arvoa, sillä diskonttauksen vaikutus ei ole merkittävä. Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavien lainojen lyhytaikaisten velkojen osuus on 75 miljoonaa euroa ja niiden kirjanpitoarvo vastaa käypää arvoa, sillä diskonttauksen vaikutus ei ole merkittävä. Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavien pitkäaikaisten lainojen merkittävin erä on liikkeelle laskettu joukkovelkakirjalaina. Liikkeelle laskettu joukkovelkakirjalaina noteerattiin 31.12.2015 arvolla 103,5 prosenttia, mikä selittää käyvän arvon ja kirjanpitoarvon eron. Rahoitusvarojen ja -velkojen arvostusperiaatteet on kuvattu tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa niitä koskevan liitetiedon yhteydessä.

Milj. euroa	Suojaus- laskennassa olevat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat	Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankintameno- arvostettavat	Kirjan- pitoarvo
31.12.2014						
Rahoitusvarat						
Saamiset			0,4	8,7		9,2
Muut rahoitusvarat		323,4		9,4		332,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset				194,0		194,0
Johdannaiset	126,1	37,6				163,7
Rahavarat				93,4		93,4
Kirjanpitoarvo yhteensä	126,1	361,0	0,4	305,6		793,0
Käypä arvo yhteensä	126,1	361,0	0,4	305,6		793,0
Rahoitusvelat						
Korolliset rahoitusvelat					306,6	306,6
Rahoitusleasingvelat					121,0	121,0
Johdannaiset	147,2	51,9				199,1
Ostovelat ja muut velat				22,1	600,8	623,0
Kirjanpitoarvo yhteensä	147,2	51,9		22,1	1 028,4	1 249,7
Käypä arvo yhteensä	147,2	51,9		22,1	1 028,8	1 250,1

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Käyvät arvot raportointikauden lopussa

Milj. euroa	31.12.2015	Taso 1	Taso 2
Varat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Kaupankäyntiarvopaperit	418,3	35,7	382,6
Kaupankäyntijohdannaiset			
Korkojohdannaiset	5,2		5,2
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	5,2		5,2
Valuuttajohdannaiset	144,2		144,2
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	81,3		81,3
- joista rahavirran suojauslaskennassa	42,0		42,0
Hyödykejohdannaiset	0,6		0,6
Osakejohdannaiset	5,6		5,6
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	5,6		5,6
Yhteensä	574,0	35,7	538,3
Velat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat			
Kaupankäyntijohdannaiset			
Korkojohdannaiset	0,3		0,3
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	0,1		0,1
Valuuttajohdannaiset	7,3		7,3
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	0,4		0,4
- joista rahavirran suojauslaskennassa	0,8		0,8
Hyödykejohdannaiset	171,6		171,6
- joista rahavirran suojauslaskennassa	140,8		140,8
Osakejohdannaiset	1,4		1,4
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa	1,4		1,4
Yhteensä	180,6		180,6

Tilikauden aikana ei tapahtunut merkittäviä siirtoja käypien arvojen hierarkiatasojen 1 ja 2 välillä.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuserien tai velkojen noteerattuihin (oikaisematomiin) hintoihin toimivilla markkinoilla.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittävältä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina).

Se käypien arvojen hierarkiataso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty IFRS 7 -standardin vaatimusten mukaisesti koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

3.7 Rahoitusvarojen ja -velkojen netotus

Milj. euroa	2015	2014
Johdannaisvarat bruttomäärä	155,8	163,7
Taseessa netotetut rahoitusvelat	0,0	0,0
Taseessa esitetty rahoitusvarojen nettomäärä	155,8	163,7
Toimeenpantavissa oleva yleinen netotusjärjestely	-61,6	-63,5
Johdannaisvarat netto	94,2	100,2
Johdannaisvelat bruttomäärä	180,7	199,1
Taseessa netotetut rahoitusvarat	0,0	0,0
Taseessa esitetty rahoitusvelkojen nettomäärä	180,7	199,1
Toimeenpantavissa oleva yleinen netotusjärjestely	-61,6	-63,5
Johdannaisvelat netto	119,1	135,6

Yllä oleville rahoitusvaroilta ja -veloilta, jotka ovat toimeenpantavissa olevan yleisen netotusjärjestelyn tai vastaavan järjestelyn piirissä, jokainen sopimus konsernin ja vastapuolen välillä sallii rahoitusvarojen ja -velkojen netotuksen, kun molemmat osapuolet päättävät yhteisesti netotuksesta. Mikäli yhteistä päätöstä ei ole tehty, rahoitusvarat ja -velat toteutetaan bruttomääräisinä, mutta jokaisella yleisen netotusjärjestelyn tai vastaavan osapuolella on oikeus toteuttaa suoritukset nettomääräisinä, mikäli vastapuoli on ajautunut maksukyvyttömäksi. Riippuen jokaisesta sopimuksesta, osapuoli on maksukyvytön, mikäli se ei toteuta maksujaan eräpäivään mennessä, ei kykene suoriutumaan sopimuksen velvoitteista (muista kuin maksuista), jos sopimusrikkomusta ei ole oikaistu 30 tai 60 päivään mennessä siitä, kun huomautus rikkomuksesta on annettu osapuolelle tai osapuolen konkurssi.

3.8 Johdannaiset

L Johdannaisoppimukset ja suojauslaskenta

Rahoituspolitiikkansa mukaisesti Finnair-konserni käyttää valuutta-, korko-, osake- ja hyödykejohdannaisia pienentämään valuuttakursi-, korko- ja hyödykeriskejä, jotka johtuvat konsernin taseen eristä, valuuttamääräisistä ostosopimuksista, ennakoituista valuuttamääräisistä ostoista ja myynneistä sekä tulevista lentopetroliostoista.

Johdannaisoppimukset kirjataan tekohekellä taseeseen niiden alkuperäiseen hankintamenuon (käypä arvo), jonka jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon jokaisessa tilinpäätöksessä ja osavuositarkastuksessa. Johdannaisien käyvät arvot perustuvat arvoihin, joilla instrumentti voitaisiin asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden ja toisistaan riippumattomien osapuolten välillä ilman myyntitilanteeseen liittyvää pakkoa joko ostaa tai myydä. Johdannaisien käyvät arvot määritetään alla esitetyllä tavalla.

Kaikkien johdannaisien käyvät arvot lasketaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja, korkoja, volatiliiteetteja ja hyödykehin-tanoteeruksia. Valuuttatermiinien käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Valuuttapoptioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksytyjä optioiden arvonmääritysmalleja. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Koron- ja valuutanvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Korko-optioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksytyjä optioiden arvonmääritysmalleja. Hyödyketermiinien käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Hyödykeoptioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksytyjä optioiden arvonmääritysmalleja.

Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaisoppimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisien voitot ja tappiot kirjataan yhdenmukaisesti alla olevan kohde-etuuden kanssa. Johdannaisoppimukset määritellään syntymishetkellään tulevien kassavirtojen suojausiksi, sitovien ostosopimusten suojausiksi (rahavirtasuojaus tai käyvän arvon suojaus) tai johdannaisiksi, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja tai joihin ei sovelleta suojauslaskentaa (taloudellinen suojaus). Konsernilla ei ole käytössä ulkomaisen yksikön nettoinvestointien suojaus- eikä kytettyjä johdannaisia.

Finnair-konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskinhallintatavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloittaessaan ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuutta tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojaussuhteessa olevien johdannaisien arvot esitetään taseen lyhytaikaisissa rahoitusvaroissa ja -veloissa.

Finnair-konserni soveltaa IFRS-suojauslaskennan periaatteita tulevien kassavirtojen suojauksessa (rahavirtasuojaus). Tätä periaatetta sovelletaan polttoaineiden hinta- ja valuuttariskin, sähkön hintariskin sekä leasingmaksujen että lentokoneostojen valuutta- ja korkosuojauslaskennassa.

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon niiltä osin kun suojauslaskennan soveltamisen edellytykset ovat täyttyneet. Käyvän arvon rahastoon kirjatut voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelmaan sillä kaudella, jolla suojattu erä merkitään tuloslaskelmaan. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu instrumentti erääntyy tai myydään, tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Leasingmaksujen korkosuojien osalta kertynyt voitto tai tappio jaksotetaan omasta pääomasta tuloslaskelmaan koko leasingkaudelle. Jos ennakoitujen suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan kuitenkin välittömästi tuloslaskelmaan.

Suojauksen tehokkuutta testataan vuosineljänneksittäin. Suojausten tehokas osa kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon, josta se puretaan kohde-etuuden realisoituessa tuloslaskelmaan tai investointien osalta hankintamenoon.

Käyvän arvon suojausta toteutetaan Finnairissa lentokoneiden sitovien ostosopimusten, kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan sekä lentäjien kanssa sovitun kannustinohjelman suojaamiseen. Sitovat ostosopimukset käsitellään IFRS:n mukaan kiinteäehtoisena sitoumuksena, joiden suojattavan riskin valuuttakurssimuutos kirjataan taseeseen omaisuuseräksi ja vastaava voitto tai tappio tulosvai-
kutteisesti. Samoin näitä ostoja suojaavien instrumenttien käypä arvo esitetään taseessa velkana tai saamisena ja käyvän arvon muutos kirjataan tulosvai-
kutteisesti.

Lentäjien kanssa lokakuussa 2014 sovitun kertaluonteisen kannustinohjelman toteutumiseen vaikuttaa Finnairin osakekurssi ohjelman päättyessä. Finnair-konserni on suojannut 12 miljoonan euron ylittävän osuuden tämän järjestelyn mahdollisista kustannusvaikutuksista osakeoptioilla. Suojiin sovelletaan käyvän arvon suojausta. Optioiden realisoitumaton ja realisoitunut arvostustulos esitetään taseessa velkana ja saamisena ja tuloslaskelmassa realisoitumaton ja realisoitunut arvonmuutos kirjataan henkilöstökuluihin. Vastaavasti kannustinohjelma käsitellään IFRS:n mukaan kiinteäehtoisena sitoumuksena, jonka realisoitunut ja realisoitumaton arvonmuutos kirjataan tuloslaskelmassa henkilöstökuluihin ja esitetään taseessa velkana ja saamisena.

Kiinteäkorkoista lainaa suojaavien koronvaihtosopimusten tehokkaaseen osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan tuloslaskel-
massa rahoituskuluihin. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelman muihin rahoitustuottoihin tai kuluihin. Suojattujen kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa rahoituskuluihin.

Jos suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, efektiivisen koron menetelmällä kirjattavan suojauskohteen kirjanpitoarvoon tehtävä oikaisu jaksotetaan tulosvai-
kutteisesti jäljellä olevalle juoksuajalle.

Valuuttamääräisten lainojen korko- ja valuuttariskin suojaamisessa Finnair-konserni käyttää valuutan- ja koronvaihtosopimuksia. Suojauslaskennan ehdot täyttävien valuutan- ja koronvaihtosopimusten valuuttakurssiero kirjataan yhtäaikaaisesti lainasta syntyvää kurs-
siero vastaan. Muu käyvän arvon muutos kirjataan tehokkaalta osaltaan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon. Korkotuotot ja -kulut kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Finnair-konserni käyttää lentopetroliswappeja (termiinejä) ja -optioita lentopetrolin hintariskin suojaamisessa. Lentopetrolin uo-
jausinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon rahavirran suojausiksi määri-
teltyjen johdannaisten osalta, jotka täyttävät IFRS-suojauslaskennan soveltamisedellytykset. Omaan pääomaan kirjattujen johdannaisten kertyneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauksen kohde kirjataan tuloslaskel-
maan. Jos ennakkoidun kassavirran ei enää odoteta toteutuvan ja IFRS-suojauslaskennan kriteerit eivät täyty, esitetään omassa pääomas-
sa raportoituiden kertyneet voitot ja tappiot ja käyvän arvon muutokset johdannaisten käyvän arvon muutokset -erässä juoksuajanaan.

Finnair-konserni käyttää sähköjohdannaissopimuksia suojautuessaan sähkön hintariskiltä. Sähkösuojaukset kirjataan rahavirran suo-
jauksina. Rahavirran suojaukseksi IFRS:n mukaan määriteltujen johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon. Kirjattu käyvän arvon muutos puretaan tulokseen samaan aikaan suojaattavan erän kanssa. Suojauslaskennan ulkopuolisten suojausten käyvän arvon muutokset (jotka eivät täytä IFRS-suojauslaskennan kriteerejä) kirjataan tuloslaskelman johdan-
naisten käyvän arvon muutoksiin juoksuajanaan.

Suojauslaskennan piiriin kuulumattomien liike-
toimintojen rahavirtojen suojaamiseksi tehtyjen johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman johdannaisten käyvän arvon muutokset -erään. Suojauslaskennan piiriin kuulumattomien korkojohdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin. **L**

Milj. euroa	2015 Käyvät arvot				2014 Käyvät arvot			
	Nimellis- arvo	Positiiviset	Negatiiviset	Netto	Nimellis- arvo	Positiiviset	Negatiiviset	Netto
Valuuttajohdannaiset								
Polttoaineen valuuttasuojaus	331,6	23,8	-0,7	23,1	385,4	35,9	0,0	35,9
Lentokonehankintojen käyvän arvon suojaus	782,4	81,3	-0,4	81,0	657,6	66,3	0,0	66,3
Leasemaksujen suojaus	171,2	18,2	-0,1	18,1	146,6	15,0	0,0	15,0
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	1 285,3	123,4	-1,2	122,2	1 189,6	117,1	0,0	117,1
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus, termiinit	307,5	16,8	-2,0	14,8	370,4	29,5	-0,1	29,5
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus, ostetut optiot	180,4	3,7	0,0	3,7	110,2	7,1	0,0	7,1
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus, mydyt optiot	318,5	0,0	-4,1	-4,1	178,0	0,0	-3,0	-3,0
Taseen suojaus, termiinit	11,5	0,4	0,0	0,4	13,7	0,9	0,0	0,9
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä	817,8	20,9	-6,1	14,7	672,2	37,5	-3,0	34,5
Valuuttajohdannaiset yhteensä	2 103,1	144,2	-7,3	136,9	1 861,8	154,6	-3,0	151,6
Hyödykejohdannaiset								
Lentopetrolitermiinit, tonnia	559 000	0,0	-140,7	-140,7	534 700	0,0	-142,3	-142,3
Sähköjohdannaiset, MWh	13 140	0,0	0,0	0,0	30 220	0,0	-0,1	0,0
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä		0,0	-140,8	-140,8		0,0	-142,3	-142,3
Lentopetrolitermiinit, tonnia	26 000	0,0	-4,2	-4,2	33 500	0,0	-8,6	-8,6
Ostetut lentopetrolioptiot, tonnia	178 000	0,6	0,0	0,6	162 500	0,1	0,0	0,1
Mydyt lentopetrolioptiot, tonnia	329 000	0,0	-26,2	-26,2	171 500	0,0	-39,3	-39,3
Sähköjohdannaiset, MWh	26 352	0,0	-0,3	-0,3	46 904	0,0	-0,3	-0,3
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä		0,6	-30,8	-30,2		0,1	-48,2	-48,1
Hyödykejohdannaiset yhteensä		0,6	-171,6	-170,9		0,2	-190,5	-190,4
Korkojohdannaiset								
Koronvaihtosopimukset	150,0	5,2	-0,1	5,2	150,0	5,9	-0,1	5,8
Ostetut korko-optiot	0,0	0,0	0,0	0,0	123,5	2,3	0,0	2,3
Mydyt korko-optiot	0,0	0,0	0,0	0,0	123,5	0,0	-4,8	-4,8
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	150,0	5,2	-0,1	5,2	397,1	8,2	-4,8	3,4
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	7,1	0,0	-0,2	-0,2	11,6	0,0	-0,6	-0,6
Koronvaihtosopimukset	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	-0,1	-0,1
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä	7,1	0,0	-0,2	-0,2	36,6	0,0	-0,7	-0,7
Korkojohdannaiset yhteensä	157,1	5,2	-0,3	5,0	433,7	8,2	-5,5	2,7
Osakejohdannaiset								
Ostetut osakeoptiot	3,0	5,6	0,0	5,6	3,0	0,7	0,0	0,7
Mydyt osakeoptiot	3,0	0,0	-1,4	-1,4	3,0	0,0	-0,1	-0,1
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	6,0	5,6	-1,4	4,1	6,0	0,7	-0,1	0,6
Osakejohdannaiset yhteensä	6,0	5,6	-1,4	4,1	6,0	0,7	-0,1	0,6
Johdannaiset yhteensä*		155,7	-180,6	-24,9		163,7	-199,1	-35,4

* Johdannaissopimusten positiivinen/negatiivinen käypä arvo 31.12.2015 esitetään taseessa saamisena ja velkana.

Johdannaisvastapuolien luottoluokittelu

Milj. euroa	2015	2014
Parempi kuin A	31,9	34,4
A	-47,3	-53,1
BBB	-9,5	-16,7
BB	-	-
Luottoluokittelemattomat	-	-
Yhteensä	-24,9	-35,4

Realisoituneet johdannaiset toiminnallisissa kuluissa

Milj. euroa	2015	2014	
Polttoaineen suojaus	Polttoainekulut	77,6	15,0
Leasemaksujen suojaus	Lentokaluston leasemaksut	-15,7	-1,2
Kulut suojauslaskennassa olevista eristä yhteensä	61,9	13,8	
Polttoaineen suojaus	Polttoainekulut	59,4	3,8
Liiketoiminnan kassavirran suojaus	Muut kulut	-33,4	-15,4
Sähköjohdannaiset	Muut kulut	0,7	0,4
Kulut suojauslaskennan ulkopuolisista eristä yhteensä	26,7	-11,3	
Yhteensä	88,5	2,6	

3.9 Omaa pääomaa koskevat tiedot

L Oma pääoma

Osakepääomaan on kirjattu osakkeiden nimellisarvo ennen 22.3.2007 rekisteröityä yhtiöjärjestyksen muutosta. Muihin sidotun oman pääoman rahastoihin on kirjattu emissiovoitot ja omien osakkeiden myyntivoitot ennen osakeyhtiölain muutosta vuonna 2006.

Sijoitetun vapaan pääoman rahastoon on kirjattu osakeannista 2007 saadut varat transaktiokuluilla ja veroilla vähennettynä sekä osakeperusteiset maksut IFRS 2:n mukaisesti.

Käyvän arvon rahasto ja muut laajan tuloksen erät sisältävät rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset, etuusperusteisten eläkejärjestelyiden vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä muuntoerot.

Lunastettujen omien osakkeiden hankintameno ja transaktiomenot verojen jälkeen on vähennetty omasta pääomasta, kunnes ne mitätöidään ja lasketaan uudelleen liikkeelle. Omien osakkeiden myynnistä tai liikkeeseenlaskusta saatu vastike sisällytetään omaan pääomaan.

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei vähennetä jakokelpoisista veroista ennen yhtiökokouksen päätöstä.

Omaan pääomaan kirjataan oman pääoman ehtoinen laina, joka on vakuudeton ja muita velkasitoumuksia heikommassa etuoikeusasemassa. Lainan velkakirjan haltijalla ei ole osakeenomistajille kuuluvia oikeuksia, eikä se laimenna yhtiön osakeenomistajien omistusta. Korkokulut ja muut lainaan liittyvät rahoituskulut kirjataan maksuperusteisesti edellisten tilikausien voittovaroihin verovaiikutuksella oikaistuna. Osakekohtaisen tuloksen laskennassa oman pääoman ehtoisen lainan korkokulut sisällytetään tilikauden tulokseen. L

Osakkeiden lukumäärä	2015	2014
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilikauden alussa	127 824 023	127 856 947
Osakepalkkiojärjestelmästä 2010-2012 palautetut osakkeet	-14 893	-33 864
FlyShare henkilöstön osakesäästöohjelmista myönnettyt osakkeet	1 780	940
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	127 810 910	127 824 023
Emoyhtiön hallussa olevat osakkeet	325 205	312 092
Osakkeiden lukumäärä yhteensä tilikauden lopussa	128 136 115	128 136 115

Finnair Oyj:n kokonaan maksettu ja kaupparekisteriin rekisteröity osakepääoma oli vuosien 2014 ja 2015 lopussa 75 442 904,30 euroa. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Vuoden 2015 aikana yhtiön haltuun palautui 14 893 osaketta muutamalta osakepalkkiojärjestelmän 2010-2012 osallistujalta heidän työsuhteen päätyttyä.

Konsernin käyvän arvon rahasto ja muut laajan tuloksen erät

Milj. euroa	2015	2014
Polttoaineen hintasuojaus	-140,7	-142,3
Polttoaineen valuuttasuojaus	23,1	35,9
Leasemaksujen suojaus	18,1	15,0
Tulevien leasemaksujen korkosuojaus	-8,4	-2,5
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	22,2	-15,5
Muuntoerot	0,7	0,1
Verovaiikutus	17,2	21,9
Yhteensä	-67,9	-87,4

Käyvän arvon rahastoon kirjattujen arvostusten erääntymisajat

Milj. euroa	2016	2017	2018	2019	2020	Myöhemmin	Yhteensä
Polttoaineen hintasuojaus	-119,3	-21,4	-0,1				-140,7
Polttoaineen valuuttasuojaus	22,1	1,0					23,1
Leasemaksujen suojaus	15,5	2,6					18,1
Tulevien leasemaksujen korkosuojaus	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-4,9	-8,4
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	22,2						22,2
Muuntoerot						0,7	0,7
Verovaiikutus	12,0	3,7	0,2	0,1	0,1	1,0	17,2
Yhteensä	-48,1	-14,8	-0,6	-0,6	-0,6	-3,2	-67,9

Oman pääoman ehtoinen hybridilaina

Omaan pääomaan (omistajille kuuluvan pääoman jälkeen) sisältyy vuonna 2012 nostettua hybridilainaa 38,3 miljoonaa euroa. Lainan korko on kiinteä 8,875 prosenttia vuodessa ensimmäiset neljä vuotta ja sen jälkeen vaihtuva, vähintään 11,875 prosenttia vuodessa. Finnairilla on oikeus viivästyttää hybridilainan koronmaksu, mikäli se ei maksa osinkoa tai muuta hyvitystä osakepääomalle. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se neljän vuoden kuluttua liikkeeseen laskusta. Vuoden alusta yhtiö on lunastanut 81,7 miljoonaa euroa pääomaa alkuperäisestä 120 miljoonasta eurosta, ylihintaan 87,2 miljoonaa euroa. Ylihinta sisältää 5,5 miljoonan euron premion. Vuoden aikana, Finnair on myös laskenut liikkeelle uuden 200 miljoonan hybridilainan. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se viiden vuoden kuluttua. Lainan korko on 7,875 prosenttia vuodessa ensimmäiset viisi vuotta ja sen jälkeen vaihtuva, vähintään 12,875 prosenttia. Omaan pääomaan kirjattu hybridilainojen pääoma on 236,2 miljoonaa euroa kulujen jälkeen. Hybridilainat ovat vakuu-dettomia ja muita velkasitoumuksia heikommassa etuoikeusasemassa. Hybridilainan velkakirjan haltijalla ei ole osakkeen-omistajalle kuuluvia oikeuksia.

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Tilikauden tuloksesta oikaistaan tilikaudelle kohdistuvat oman pääoman ehtoisen lainan korot maksuhetkestä riippumatta, uuden lainan liikkeeseenlaskuun liittyvät transaktiokulut ja lainan takaisinmaksun yhteydessä maksettava premio verovaikutukset huomioon otettuna. Laimennus-vaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus.

Milj. euroa	2015	2014
Tilikauden tulos	89,4	-82,7
Oman pääoman ehtoisen hybridilainan korot	-12,5	-10,7
Maksettu premio liittyen vuoden 2012 hybridilainan takaisinmaksuun	-5,5	
Vuonna 2015 liikkeeseenlasketun hybridilainan transaktiokulut	-2,3	
Verovaikutus	4,0	2,1
Oikaistu tilikauden tulos	73,2	-91,2
Keskimääräinen painotettu osakemäärä, milj. kpl	127,8	127,8
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	0,57	-0,71
Omien osakkeiden vaikutus	0,00	0,00
Tilikauden tulos/osake, euroa*	0,70	-0,65

* ilman oman pääoman ehtoisen hybridilainan kulujen vaikutusta verojen jälkeen

Osinko

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2015 ei jaeta osinkoa. Yhtiökokous päätti 25.3.2015, että vuodelta 2014 ei maksettu osinkoa.

Finnair Oyj:n jakokelpoiset varat

Milj. euroa	31.12.2015
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden lopussa	-16,1
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	250,4
Käyvän arvon rahasto	-94,1
Tilikauden tulos	40,9
Jakokelpoiset varat yhteensä	181,1

4 Konsolidointi

i Konsolidointi-otsikon alle on koottu yleinen laadintaperusta sekä konsernin yhdistelyyn liittyvät periaatteet ja niihin liittyvät liitetiedot. Konsolidointikokonaisuuteen sisältyy konsernirakenteen ja siihen liittyvän laskentaympäristön kokonaiskuvan hahmottamista helpottavat liitetiedot. Liitteissä annetaan tietoa omistusten luokittelusta samoin kuin olemassa olevista, hankituista ja myydyistä tytäryhtiöistä, osakkuusyhtiöistä ja yhteisyrityksistä sekä myytävänä olevista pitkäaikaisista omaisuuseristä. **i**

4.1 Yleiset konsolidointiperiaatteet

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

Konsernitilinpäätökseen yhdistely ja yhdistelyssä käytetty menetelmä sekä omistuksen luokittelu taseessa riippuvat siitä, onko konsernilla yhtiössä määräysvalta, yhteinen määräysvalta, huomattava vaikutusvalta vai muu omistussuhde. Kun konsernilla on yhtiössä määräysvalta, yhdistellään tämä tytäryrityksenä konsernitilinpäätökseen liitetiedossa 4.2 Tytäryhtiöt kerrottujen periaatteiden mukaisesti. Kun konsernilla on yhtiössä yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, yhdistellään yhtiö pääomaosuusmenetelmää käyttäen konsernitilinpäätökseen. Tähän liittyvästä laadintaperiaatteesta on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 4.5 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä. Mikäli konsernilla ei ole omistamassaan yhtiössä määräys- tai huomattavaa vaikutusvaltaa, käsitellään omistusta myytävissä olevana rahoitusvarana liitetiedossa 3.2 Rahoitusvarat kerrottujen periaatteiden mukaisesti.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Kunkin tytäryhtiön tilinpäätökseen sisältyvät erät on arvostettu siihen valuuttaan, joka on tytäryhtiön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroissa, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttua. Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan kussakin konserniyhtiössä tapahtumahetken kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden, joiden toimintavaluutta on muu kuin euro, tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttämällä tilikauden keskimääräistä kurssia. Taseet muunnetaan euroiksi käyttämällä tilikauden päätöskurssia. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät oman pääoman erien muuntoerot kirjataan laajaan tulokseen. Kun ulkomainen tytäryhtiö myydään, nämä kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä aiheutuvaa kokonaisvoittoa tai -tappiota.

4.2 Tytäryhtiöt

i Tytäryhtiöiden yhdistelyperiaatteet

Finnair Oyj:n konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Finnair Oyj ja kaikki sen tytäryhtiöt. Tytäryhtiöiksi katsotaan ne yhtiöt, joiden äänimäärästä konserni omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 prosenttia tai joissa sillä muutoin on valta määrätä yhtiön liiketoiminnasta ja talouden periaatteista. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtiöt siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä, jonka mukaisesti hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Se määrä, jolla hankintahinta ylittää hankitun, käypään arvoon arvostetun nettovarallisuuden, kirjataan liikearvoksi.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernissa käytössä olevia laskentaperiaatteita.

Määräysvallattomien omistajien osuus ja liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa

Määräysvallattomien omistajien osuus on esitetty taseessa osana omaa pääomaa erillään emoyhtiön omistajille kuuluvasta osuudesta. Jokaisen hankinnan osalta määräysvallattomien omistajien osuus voidaan kirjata joko käypään arvoon tai suhteellisenä osuutena hankitun kohteen nettovarallisuudesta. Hankinnan jälkeen määräysvallattomien omistajien osuus on hankinnassa määritetty osuus lisättyinä kyseisille omistajille kuuluvalla osuudella oman pääoman muutoksista. **i**

i = Osion sisältö

L = Laadintaperiaatteet

Tytäryhtiöt

Yrityksen nimi	Konsernin omistus %	Yrityksen nimi	Konsernin omistus %
Lentoliikenne		Matkapalvelut	
Finnair Cargo Oy, Suomi	100,0	Oy Aurinkomatkat - Soutours Ltd Ab, Suomi	100,0
Finnair Aircraft Finance Oy, Suomi	100,0	SMT Oy, Suomi	100,0
Finnair ATR Finance Oy, Suomi	100,0	Amadeus Finland Oy, Suomi	95,0
Finnair Technical Services Oy, Suomi	100,0	Aurinko Oü, Viro	100,0
Finnair Engine Services Oy, Suomi	100,0	Toivelomat Oy, Suomi	100,0
Finnair Travel Retail Oy, Suomi	100,0	Matkayhtymä Oy, Suomi	100,0
Finnair Flight Academy Oy, Suomi	100,0	OOO Aurinko, Venäjä	100,0
Kiinteistö Oy Lentokonehuolto, Suomi	100,0	OOO Aurinkomatkat, Venäjä	100,0
Northport Oy, Suomi	100,0	Norvista Travel Ltd, Kanada	100,0
Kiinteistö Oy LEKO 8, Suomi	100,0	Muut toiminnot	
Kiinteistö Oy Air Cargo Center 1, Suomi	100,0	FTS Financial Services Oy, Suomi	100,0
IC Finnair Ltd, Iso-Britannia*	100,0	Back Office Services Estonia Oü, Viro	100,0
A/S Aero Airlines, Viro	100,0		
Balticport Oü, Viro	100,0		
LSG Sky Chefs Finland Oy, Suomi**	100,0		

* IC Finnair Ltd on Guernsain saarilla toimiva jälleenvakuustointia harjoittava -captive-yhtiö, jonka tulos verotetaan Suomessa.

** Tehdyn yhteistyösopimuksen ehtojen ja sopimukseen sisältyvän, koska tahansa käytettävän, osto-option takia konsernilla ei ole yhtiössä määräsvaltaa.

4.3 Hankitut ja mydyt liiketoiminnot

Tilikauden alkupuolella Finnairin ja Flybe Group plc -konsernin (jäljempänä "Flybe UK") yhteisyritys Flybe Finland Nordic -konserni siirtyi väliaikaisesti Finnairin omistukseen, kun Finnair osti yhden euron kauppahinnalla Flybe UK:n 60 prosentin osuuden Flybe Nordic -konsernista. Myöhemmin konsernin nimi muutettiin Nordic Regional Airlinesiksi (Norra). Norra käsiteltiin myytävissä olevana omaisuuseränä, kunnes 60 prosentin omistusosuus tilikauden loppupuolella myytiin edelleen Staffpoint Holding Oy:lle ja Kilco Oy:lle. Myynnin johdosta Norrasta tuli Finnairin ja sen uusien omistajien yhteisyritys. Lisätietoa Norrasta löytyy liitetiedosta 4.5 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä.

Tilikauden 2015 lopussa Finnair myi omistuksensa virolaisessa tytäryrityksessä Estravel AS, mukaan lukien tämän lietalaisen tytäryhtiön Estravel Vilnius UAB:n. Kaupalla ei ollut merkittävää vaikutusta Finnairin tilinpäätökseen.

Tilikauden 2014 aikana Finnair myi tytäryhtiönsä Travel Retail Oy:n myymäläliiketoiminnan World Duty Free Groupille. Kaupasta aiheutui noin 12,7 miljoonan euron suuruinen myyntivoitto. Lisäksi Finnair myi tytäryhtiö Finncatering Oy:n LSG Lufthansa Service Europa/Afrika GmbH:lle. Kaupalla ei ollut merkittävää vaikutusta Finnairin tilinpäätökseen. Tilikauden 2014 aikana ei hankittu tytäryrityksiä tai uusia liiketoimintoja.

4.4 Myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja velat

L Myytävänä oleviksi varoiksi luokitellaan sellaiset pitkäaikaiset omaisuuserät tai sellaisten varojen ja niihin liittyvien velkojen ryhmät (luovutettavien erien ryhmät), joiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden mynnistä, myynti on erittäin todennäköinen ja sen odotetaan toteutuvan seuraavan 12 kuukauden kuluessa.

Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevaksi omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempana mynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. **L**

Myytävänä olevat omaisuuserät koostuvat pääasiassa myytävänä olevista lentokoneista. Myytäväksi on vuonna 2015 luokiteltu kolme Airbus A340 -lentokonetta, joiden myynnin Airbusille odotetaan tapahtuvan tilikauden 2016 aikana. Nämä laajarunkolentokoneet tullaan korvaamaan uusilla A350 lentokoneilla. Lisäksi myytävissä oleviin lentokoneisiin sisältyy kaksi Embraer 170 lentokonetta ja yksi ATR-72 lentokone, joiden myynnin on tarkoitus tapahtua tilikauden 2016 alkupuolella.

Tilikauden 2014 myytäviin eriin sisältyneet kolme Embraer 190 ja kuusi ATR 72 -lentokonetta myytiin ja takaisinvuokattiin käyttöleasingsopimuksilla tilikauden 2015 alkupuolella.

Myytävänä olevien omaisuuserien kirjanpitoarvot

Milj. euroa	2015	2014
Aineellinen käyttöomaisuus	123,0	119,8
Vaihto-omaisuus	1,6	2,6
Yhteensä	124,5	122,4

4.5 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

L Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on yleensä 20-50 prosenttia äänimäärästä tai joissa konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta joissa sillä ei ole määräsvaltaa. Yritykset, joissa konsernilla on yhteinen määräsvalta toisen osapuolen kanssa ja merkittävät päätökset vaativat molempien osapuolien hyväksynnän, käsitellään luonteensa mukaisesti yhteisyrityksinä. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä on yhdistetty konsernitiilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernilla ei ole yhteisiksi toimintoiksi luokiteltuja yhteisjärjestelyjä, joissa konsernilla olisi oikeuksia osuuksiin yhteisyritysten omaisuudesta tai veloista ja jotka sen tulisi yhdistellä taseeseensa.

Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyrityksestä sisältää sen hankinnassa syntyneen liikearvon. Konsernin osuus hankintahetken jälkeisistä tuloksista on kirjattu tuloslaskelmaan. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrityksen veloitteiden täyttämiseen.

Konsernin ja sen osakkuus- ja yhteisyritysten välisistä liiketoimista merkitään konsernitiilinpäätökseen vain konsernin ulkopuolisille omistajille kuuluva osuus. Jokaisen raportointikauden lopussa tarkistetaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyritykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut. Jos tällaista näyttöä on, arvonalentumistappio määritetään osakkuusyrityksestä kerrytettävissä olevan rahamäärän ja sen kirjanpitoarvon välisenä erotuksena ja se merkitään tuloslaskelman erään osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista.

Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernissa käytössä olevia laskentaperiaatteita. Jos osakkuus- tai yhteisyrityksestä ei ole ollut käytössä vahvistettua tilinpäätöstä, on yhdistelyssä käytetty alustavia tilinpäätöslukuja tai viimeisintä saatua tietoa. **L**

Konsernin osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksesta, omaisuuseristä ja veloista on esitetty seuraavassa taulukossa.

Milj. euroa	2015	2014
Tilikauden alussa	4,9	8,2
Osuus kauden tuloksesta	0,1	-3,2
Vähennykset	-2,2	0,0
Tilikauden lopussa	2,6	4,9

Vähennyksiin sisältyy tilikaudella myyty Kiinteistö Oyj Lentäjätie 1. Tilikaudella Flybe Nordic AB, nykyisin Nordic Regional Airlines AB, hankittiin väliaikaisesti kokonaan konsernin omistukseen, mutta 60 prosentin osuus myytiin tilikauden lopulla edelleen ja Norra palautui konsernin yhteisyritykseksi.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa tehdyistä liiketoimista on kerrottu lisäksi liitetiedossa 4.6 Lähipiiritapahtumat.

Tiedot konsernin osakkuus ja yhteisyrityksistä 31.12.2015

Milj. euroa	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio	Omistus- osuus %
Amadeus Estonia	Viro	0,8	0,3	1,1	0,3	33,25
Nordic Global Airlines Oy (NGA)*	Suomi	1,8	5,8	12,1	-4,2	40,00
Nordic Regional Airlines AB (Norra)**	Ruotsi	40,5	39,7	100,7	35,8	40,00
Suomen Ilmailuopisto Oy	Suomi	18,7	1,3	1,4	0,8	49,50
Yhteensä		61,8	47,1	115,2	32,8	

* Nordic Global Airlines Oy:n liiketoiminta on lopetettu, ja likvidointiprosessi on tarkoitus saattaa loppuun tilikauden 2016 aikana.

** Esitetyt luvut perustuvat Nordic Regional Airlines AB -konsernin (Norra) tilinpäätökseen 31.12.2015. Konserni oli aiemmin nimeltään Flybe Nordic AB. Norran tulos on esitetty 9 kuukaudelta, koska Norra vaihtoi 2015 tilikauttaan päättymään 31.12 aikaisemmin 31.3. sijaan.

Tiedot konsernin osakkuus ja yhteisyrityksistä 31.12.2014

Milj. euroa	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio	Omistus- osuus %
Amadeus Estonia	Viro	0,8	0,3	0,9	0,3	33,25
Nordic Global Airlines Oy	Suomi	10,7	10,6	42,2	-2,9	40,00
Flybe Nordic AB*	Ruotsi	40,2	47,3	293,8	-1,0	40,00
Kiinteistö Oyj Lentäjätie 1	Suomi	25,6	19,3	1,5	0,0	28,33
Suomen Ilmailuopisto Oy	Suomi	17,4	0,8	8,1	0,0	49,50
Yhteensä		93,9	78,0	345,6	-3,8	

* Esitetyt luvut perustuvat Flybe Nordic AB:n operatiivisesta toiminnasta vastaavan tytäryhtiön Flybe Finland Oy:n viralliseen tilinpäätökseen 31.3.2014 päättyneeltä tilikaudelta.

Finnair-konsernin omistamat osakkuus- ja yhteisyritykset ovat noteeraamattomia yhtiöitä, eikä mikään niistä ole Finnairin kokonaisuuteen nähden olennainen. Yhtiöiden yhteenlaskettu jatkuvien toimintojen laajan tuloksen mukainen tulos oli 0,1 miljoonaa euroa (-3,5).

Nordic Regional Airlines (Norra, aiemmin Flybe Nordic AB)

Nordic Regional Airlines (Norra), aikaisemmalta nimeltään Flybe Nordic AB, on Pohjoismaissa ja Baltiassa toimiva alueellinen lentoyhtiö, joka on tilikaudella 2015 operoinut pääsääntöisesti Finnairin ostoliikennettä sekä omaa riskiliikennettä. Tilikauden 2014 lopulla Flybe UK ilmoitti irtautuvansa Flybe Nordic -konsernin emoyhtiö Flybe Nordic AB:sta, ja myyvänsä yhteisyrityksen osakkeet joko Finnairille tai sen osoittamalle taholle. Tilikauden 2015 alkupuolella Flybe Nordic -konserni siirtyi väliaikaisesti Finnairin omistukseen, kun Finnair osti yhden euron kauppahinnalla Flybe UK:n 60 prosentin osuuden konsernista, mukaan lukien Flybe UK:n 19,4 miljoonan euron laina- ja korkosaamiset Norralta. Myöhemmin konsernin nimi muutettiin Nordic Regional Airlines:ksi. Norra käsiteltiin myytävissä olevana omaisuuseränä, kunnes 60 prosentin omistusosuus tilikauden loppupuolella myytiin edelleen yhdellä eurolla Staffpoint Holding Oy:lle ja Kilco Oy:lle. Myynnin johdosta Norrasta tuli Finnairin ja sen uusien omistajien yhteisyritys, jossa omistajilla on yhteinen määräysvalta. Omistuspohjan muutoksella ei ollut vaikutusta järjestelyn luonteeseen, ja yrityksen toiminta jatkuu yhteisen määräysvallan alaisena myös uudessa omistusrakenteessa. Tilikauden 2015 aikana tehdyistä omistusjärjestelyistä ei aiheutunut Finnairille taloudellisia vaikutuksia. Finnair pyrkii uusien omistajien kanssa järjestelemään toiminnan uudelleen tavalla, joka mahdollistaa alueellisen lentämisen kehittämisen taloudellisesti järkevällä tavalla.

Flybe Nordicin (nykyisin Norra) toiminta oli tappiollista, ja osakkeiden arvo Finnairissa kirjattiin osakkuusyritystuloksen kautta nolnaan tilikauden 2014 aikana. Tilikauden 2014 lopussa Finnair myös alaskirjasi operatiivisia saamia Flybe Nordic -konsernilta yhteensä 11,3 miljoonan euron arvosta (vaikutus 2014 kertaluonteisissa erissä) ja pääomalainasaamia korkoineen yhteensä 10,8 miljoonan euron arvosta (vaikutus 2014 rahoituserissä). Osana toiminnan uudelleenjärjestelyä, Finnair luovutti tilikauden 2015 lopulla Norralle sekä jo aiemmin alaskirjaamansa operatiiviset saamiset (11,3) että Flybe UK:lta eurolla siirtyneet pääomalainasaamiset korkoineen (19,4) Norra-konsernin oman pääoman vahvistamiseksi. Tapahtumilla ei ollut vaikutusta Finnairin tulokseen tai taloudelliseen asemaan, mutta ne näkyvät kertaluonteisesti positiivisina erinä Norra-konsernin tilikauden tuloksessa. Finnair on laadintaperiaatteidensa mukaisesti arvostanut Norran nettovarot omien laskentaperiaatteidensa mukaisesti, eikä Norrasta ole kirjattu osakkuusyritystulosta tilikaudelle 2015.

Tietoa Norrasta löytyy myös liitteistä 4.3 Hankitut ja myydyt liiketoiminnot ja 4.6 Lähipiiritapahtumat.

Nordic Global Airlines Oy (NGA)

Nordic Global Airlines Oy (NGA) on Finnair Cargo Oy:n yhdessä Ilmarisen ja Neff Capital Managementin kanssa omistama rahtilentoihin erikoistunut lentoyhtiö. Yhtiön liiketoiminta on lopetettu tilikauden 2015 aikana kannattamattomana, ja likvidointiprosessi on tarkoitus saattaa loppuun tilikauden 2016 aikana. Finnair on alaskirjannut myyntisaamisensa NGA:lta tilikauden 2015 aikana. Alaskirjauksista ei aiheutunut Finnairille merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Finnair ei myöskään odota likvidointiprosessista seuraavan tilikaudella 2016 merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Muut osakkuusyritykset

Kiinteistö Oyj Lentäjätie 1 on lentokenttäalueella sijaitseva Finavian ja Finnairin eläkesäätiön kanssa yhteisesti omistettu kiinteistö, jonka omistuksen Finnair myi tilikauden 2015 lopulla Finavia Oy:lle. Myynnistä saatu voitto, 6,6 miljoonaa euroa, on esitetty kertaluonteisissa erissä.

Amadeus Finlandin osakkuusyrityksiä Amadeus Estonia tarjoaa IT-ratkaisuja Virossa toimiville matkatoimistoille. Suomen Ilmailuopisto on Finnair Oy:n (49,5 prosenttia), Suomen Valtion (49,5 prosenttia) ja Porin kaupungin (1 prosentti) omistama liikennelentäjä kouluttava ammatillinen erikoisoppilaitos. Finnairilla ei ole oikeutta yhtiön tulokseen ja nettovarallisuuteen, vaan ne tulee käyttää oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen.

4.6 Lähipiiritapahtumat

Finnair-konsernin lähipiiriin kuuluvat sen tytäryhtiöt, johto, osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset sekä Finnairin eläkesäätiö. Tytäryhtiöt on esitelty liitteessä 4.2 ja osakkuus- ja yhteisyritykset liitteessä 4.5. Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiirin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Suomen valtio omistaa 55,8 prosenttia (55,8) Finnairin osakkeista. Kaikki liiketoimet Finnairin ja suomalaisten valtion-yhtiöiden välillä tapahtuvat markkinaehtoisesti.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

Milj. euroa	2015	2014
Tavaroiden ja palvelujen myynnit		
Osakkuusyhtiöt	0,2	1,4
Yhteisyritykset	49,3	59,9
Eläkesäätiö	0,0	0,1
Tavaroiden ja palvelujen ostot		
Osakkuusyhtiöt	2,5	20,8
Yhteisyritykset	126,7	228,3
Eläkesäätiö	4,5	4,6
Rahoituskulut		
Yhteisyritykset	0,0	10,8
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset osakkuusyhtiöiltä	0,5	1,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteisyrityksiltä	12,1	7,3
Velat		
Pitkäaikaiset velat yhteisyrityksille	0,0	8,2
Pitkäaikaiset velat eläkesäätiölle	2,6	25,3
Lyhytaikaiset velat osakkuusyhtiöille	0,9	4,7
Lyhytaikaiset velat yhteisyrityksille	0,1	3,4
Vastuositoumukset		
Yhteisyritysten puolesta annetut takaukset	0,0	2,0

Lähipiiriin kanssa toteutetut transaktiot tehdään markkinaehtoisesti, ja vastaavat ehdoiltaan riippumattomien osapuolien kanssa tehtäviä liiketoimia. Johdon palkkiot on esitetty liitetiedossa 1.3.7.1. Johdolle ei ole myönnetty lainoja eikä johdon kanssa ole tehty muita liiketoimia.

Finnairin yhteisyritys Nordic Regional Airlines AB-konsernin (Norra) kanssa tehdyt liiketoimet sisältyvät tilikauden 2015 lähipiiritapahtumiin osana yhteisyritysten kanssa tehtyjä tapahtumia. Norra siirtyi 31.3.2015 väliaikaisesti Finnairin omistukseen, kun aikaisempi kumppani Flybe UK vetäytyi järjestelystä. Myöhemmin 4.11.2015 Finnair pääsi sopimukseen uusien yhteistyökumppaneiden kanssa, jolloin 60 prosentin omistusosuus myytiin uusille omistajille, ja Norrasta tuli jälleen yhteisyritys. Vaikka Norra väliaikaisesti ajalla 31.3.2015–4.11.2015 olikin Finnairin 100 prosentin omistuksessa, käsiteltiin se tällä ajalla myytävissä olevana omaisuuseränä eikä Norran ja Finnairin välisiä liiketoimia eliminoidu Finnairin jatkuvien toimintojen tuloksesta, koska Norran ja Finnairin välisen ostoliikennesopimuksen tiedettiin jatkuvan myös Norran omistusjärjestelyjen jälkeen. Tämän johdosta liiketoimet on myös koko tilikauden 2015 osalta esitetty lähipiiritapahtumissa.

Finnairin osakkuusyhtiö Kiinteistö Oyj Lentäjätie 1 myytiin tilikauden 2015 marraskuussa ja sen kanssa tehdyt liiketoimet sisältyvät lähipiiritapahtumiin myyntihetkeen asti.

Lisätietoa Norrasta, Kiinteistö Oyj Lentäjätie 1:stä ja muista osakkuus- ja yhteisyrityksistä löytyy liitetiedosta 4.5 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä.

Finnairin eläkesäätiö

Finnairin eläkesäätiö on erillinen juridinen yksikkö, joka tarjoaa lähinnä etuusperusteista lisäeläketurvaa Finnairin henkilöstölle ja hallinnoi säätiön varallisuutta. Säätiö omistaa Finnairin ulkona olevista osakkeista noin 0,1 prosenttia (0,1). Säätiön omistamat kiinteistöt on pääosin vuokrattu Finnairille, joista suurimman osan Finnair on vuokrannut edelleen konsernin ulkopuolisille toimijoille. Vuonna 2015 ja 2014 Finnair ei maksanut eläkesäätiölle kannatusmaksuja. Eläkesäätiön IFRS:n mukainen eläkevastuu tilikauden lopussa oli 2,6 miljoonaa euroa (25,3).

4.7 Konsernin soveltamat ja sovellettavaksi tulevat uudet ja muutetut standardit

Tilikauden 2015 aikana voimaan tulleilla IFRS-standardien muutoksilla ei ollut vaikutusta Finnairin tilinpäätökseen.

Finnair arvioi tuleviin tilikausiin vaikuttavien tuloutusta (IFRS 15) ja rahoitusinstrumentteja (IFRS 9) koskevien uusien IFRS-standardien vaikutuksia. Mikäli EU hyväksyy standardit, ne tulevat voimaan tilikaudesta 2018 lähtien. Tuloutuksen osalta arviointi on edelleen kesken.

Finnairin alustavien arvioiden mukaan rahoitusinstrumentteja koskeva standardi IFRS 9 mahdollistaa aikaisempaa laajemman suojauslaskennan soveltamisen tulevien kassavirtojen suojauksessa. Muutos vähentää liiketuloksen vaihtelua kausien välillä, koska suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten realisoitumaton käyvän arvon muutos voidaan kirjata laajaan tulokseen liiketuloksen sijaan. Rahoitusinstrumenttien luokittelun ja arvonalentumismallin muutoksilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta Finnairin tilinpäätökseen.

IFRS julkaisi uuden vuokrasopimuksia koskevan standardin IFRS 16 tammikuussa 2016. Mikäli EU hyväksyy standardin, astuu se voimaan tilikaudesta 2019 lähtien. Alustavien arvioiden perusteella standardin käyttöönotto tulee vaikuttamaan merkittävästi Finnairin tilinpäätökseen. Käyttöleasing-sopimuksilla (operating lease) vuokratut lentokoneet ja niihin liittyvät vastuut tulee standardin mukaisesti kirjata taseeseen käyttöoikeusvaraksi ja vuokravelaksi. Nykyisin tulevat vuokramaksut esitetään taseen ulkopuolisena eränä vuokravastuissa osana liitetietoja (2.2 Vuokrasopimukset).

Muulla julkaistuilla ja tulevia kausia koskevilla standardeilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Finnairin tilinpäätökseen.

5 Muut liitetiedot

i Muihin liitetietoihin on koottu kaikki liitetiedot, jotka eivät liity erityisesti mihinkään aikaisemmissa liitteissä käsiteltyihin asiakokonaisuuksiin. **i**

5.1 Tuloverot

i Tilikauden tulokseen sisältyvä tulovero koostuu konsernin kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikauden tuloverosta ja laskennallisesta verosta. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi milloin ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin.

Laskennalliset verot kirjataan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä vahvistettua tulevien vuosien verokantaa käyttäen. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että niitä voidaan käyttää tulevia verotettavia tuloja vastaan. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä, poistoista ja käyttämättömistä verotappioista. Ulkomaisten tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista kirjataan veroa vain, mikäli niistä tiedetään aiheutuvan veroseuraamuksia.

Laskennalliset verosaamiset- ja velat vähennetään toisistaan (netotetaan), kun ne liittyvät saman veronsaajan perimiin veroihin ja ne voidaan laillisesti toimeenpantavissa olevan oikeuden nojalla kuitata keskenään. **L**

i Tappioista johtuvien laskennallisten verojen hyödyntäminen edellyttää johdon arviota liiketoiminnan tulevasta kehityksestä. **i**

Tuloverot

Milj. euroa	2015	2014
Tilikauden verot		
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-0,2	-0,2
Aiempiä tilikaudia koskevat oikaisut	-0,3	-0,5
Laskennalliset verot	-23,1	17,3
Yhteensä	-23,6	16,5

Konsernin tuloslaskelmaan sisältyvä verokulu poikkeaa Suomen nimellisen 20,0 prosentin verokannan (20,0) mukaan lasketusta verosta seuraavasti:

Milj. euroa	2015	2014
Tulos ennen veroja	113,2	-99,1
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-22,6	19,8
Ulkomaisten tytäryritysten erilaiset verokannat	0,2	0,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	-0,6
Verovapaat tulot	0,6	0,5
Vähennyskelvottomat kulut	-1,4	-2,6
Aiempiä tilikaudia koskevat oikaisut	-0,3	-0,5
Tuloverot yhteensä	-23,6	16,5
Efektiivinen verokanta	20,8 %	-16,7 %

Tuloslaskelman mukainen verokanta oli 20,8 prosenttia (-16,7).

Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Konserni on arvioinut laskennallisten verosaamisten luonnetta ja luokittelua ja todennut niiden täyttävän IAS 12:n mukaiset netottamisen kriteerit niiltä osin, kuin on kyse verosaamisista ja -veloista samalle veronsaajalle. Näiden osalta taseen laskennalliset verosaamiset ja -velat on netotettu.

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2015 aikana:

Milj. euroa	2014	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	2015
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut tappiot	62,3	-10,7		51,7
Työsuhde-etuudet	5,1	3,0	-7,5	0,5
Muut väliaikaiset erot	2,7	-2,5		0,1
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	18,7		2,8	21,6
Yhteensä	88,8	-10,2	-4,7	73,9
Laskennallisten verojen netotus	-55,0			-64,8
Netotetut laskennalliset verosaamiset	33,8			9,1
Laskennalliset verosaamiset, jotka ovat hyödynnettävissä yli 12 kk:n kuluttua	0,6			0,5

Vahvistetut tappiot vanhenevat aikaisintaan 4–10 vuoden kuluttua. Konsernin arvion mukaan on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy riittävästi verotettavaa tuloa, jota vastaan vahvistettuihin tappioihin liittyvä väliaikainen ero voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

Mikäli ulkomaiset tytäryritykset maksaisivat osinkoina voittovaran, aiheutuisi tästä 0,2 miljoonan euron (0,4) verovaikutus.

Milj. euroa	2014	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	2015
Laskennalliset verovelat				
Käyttöomaisuus	51,8	7,4		59,2
Rahoitusleasing	2,2	1,3		3,4
Muut väliaikaiset erot	1,0	1,1		2,2
Yhteensä	55,0	9,8	0,0	64,8
Laskennallisten verojen netotus	-55,0			-64,8
Netotetut laskennalliset verovelat	0,0			0,0
Laskennalliset verovelat, jotka odotetaan realisoituvan yli 12 kk:n kuluttua	52,8			60,2

i = Osion sisältö

L = Laadintaperiaatteet

i = Kriittiset tilinpäätösarvot

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2014 aikana:

Milj. euroa	2013	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	2014
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut tappiot	58,6	1,6	2,1	62,3
Työsuhde-etuudet	2,2	2,1	0,8	5,1
Rahoitusleasing	0,6	-0,6		0,0
Kiinteiden kulujen aktivointi	1,0	-1,0		0,0
Omien lentokoneiden moottorihuoltojen laskentaperiaatteen muutos 2014	3,4	-3,4		0,0
Muut väliaikaiset erot	2,1	0,5		2,7
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	1,3		17,4	18,7
Yhteensä	69,2	-0,7	20,3	88,8
Laskennallisten verojen netotus (oikaistu)	-69,2			-55,0
Netotetut laskennalliset verosaamiset	0,0			33,8
Laskennalliset verosaamiset, jotka ovat hyödynnettävissä yli 12 kk:n kuluttua	0,6			0,6

Milj. euroa	2013	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	2014
Laskennalliset verovelat				
Käyttöomaisuus	68,4	-16,6		51,8
Rahoitusleasing	2,8	-0,6		2,2
Muut väliaikaiset erot	1,3	-0,3		1,0
Yhteensä	72,6	-17,5	0,0	55,0
Laskennallisten verojen netotus (oikaistu)	-69,2			-55,0
Netotetut laskennalliset verovelat	3,4			0,0
Laskennalliset verovelat, jotka odotetaan realisoituvan yli 12 kk:n kuluttua	69,6			52,8

5.2 Riidat ja oikeudenkäynnit

Finnair raportoi vain sellaiset riita-asiat, joiden intressi on vähintään 600 000 euroa ja joita ei ole katettu vakuutuksella. 31.12.2015 ei ollut vireillä yllä mainittuja riita-asioita.

5.3 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Finnair järjesti tammikuussa 2016 BNP Paribasin kanssa täyden markkina-arvon rahoituksen kolmannelle A350-900 XWB -koneelleen, jonka se otti vastaan 30.12.2015. Noin 135 miljoonan euron suuruinen rahoitus toteutettiin niin sanotulla Japanese Operating Lease with Call Option (JOLCO) -rakenteella, jossa rahoitus käsitellään Finnairin IFRS-kirjanpidossa lainana ja kone omistettuna. Katsauskauden jälkeen ei ole ollut muita merkittäviä tapahtumia.

5.4 Tunnuslukujen laskentakaavojen muutos

Finnair on 1.1.2015 alkaen muuttanut yksikkötuottojen (RASK, yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometrilta) ja yksikkökustannusten (CASK, yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometrilta) laskentakäytäntöjä vastaamaan konsernirakenteessa tapahtuneita muutoksia. Aiemmin Flyben (nykyisin Norra) operoima ja markkinoima liikenne siirtyi yhtiöiden välisen uuden ostoliikennesopimuksen myötä Finnairin liikenteeksi. Vertailukauden RASK ja CASK on oikaistu vastaamaan sopimuksen johdosta muuttuvaa tuotto- ja kustannusrakennetta. Lisäksi oikaistu RASK sisältää lennolla tapahtuvan myynnin ja siihen liittyvät kustannukset. Aiemmin kyseiset erät sisältyivät CASKiin. Samoin oikaistu CASK sisältää kaikki konsernihallinnon kustannukset. Aiemmin osa näistä jätettiin CASK-laskennan ulkopuolelle. Myös vertailukauden yksikkötuotto myydyltä henkilökilometrilta (yield) on oikaistu konsernirakenteessa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

Finnair on lisäksi ottanut käyttöön uudet mittarit: RASK ja CASK kiintein valuuttakurssein. Mittareiden tarkoitus on kuvata valuuttaneutraaleja yksikkötuottoja ja kustannuksia. Valuuttakurskien muutosten ja valuuttasuojauksen vaikutuksia ei ole näiden mittareiden laskennassa huomioitu.

Omavaraisuusasteen laskentakaavaa on muutettu vastaamaan paremmin yleisesti lentoliiketoiminnassa käytössä olevaa laskentatapaa. Aikaisemmin omavaraisuusaste laskettiin jakamalla oma pääoma taseen loppusummalla, josta oli oikaistu saadut ennakkomaksut. Muutoksen johdosta oma pääoma jaetaan ainoastaan taseen loppusummalla eikä saatuja ennakkomaksuja enää oikaista tästä.

Muutetut vuoden 2014 tunnusluvut kvartaaleittain on esitetty alla olevissa taulukoissa. Muutetut kaavat on esitetty liitteessä 18. Tunnuslukujen laskentakaavat.

Kumulatiiviset tunnusluvut

	Oikaistu 2014	Raportoitu 2014
Omavaraisuusaste, %	27,3	27,7
Yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometrilta (RASK), senttiä/ASK	6,23	6,10
Yksikkötuotto myydyltä henkilökilometrilta (yield), senttiä/RPK	6,65	6,59
Yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometrilta (CASK), senttiä/ASK	6,53	6,37
CASK ilman polttoainetta, senttiä/ASK	4,49	4,31

6 Emoyhtiön tilinpäätös

Finnair Oyj:n tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	2015	2014
Liikevaihto	6.2	2 066,4	1 972,7
Liiketoiminnan muut tuotot	6.3	62,6	44,5
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		2 129,1	2 017,1
Materiaalit ja palvelut	6.4	1 114,4	1 107,6
Henkilöstökulut	6.5	268,2	261,7
Poistot ja arvonalentumiset	6.6	11,4	5,3
Liiketoiminnan muut kulut	6.7	794,0	809,1
Liiketoiminnan kulut yhteensä		2 188,0	2 183,7
Liiketulos		-58,9	-166,6
Rahoitustuotot ja -kulut	6.8	-18,1	-32,1
Tulos ennen satunnaisia eriä		-77,0	-198,7
Satunnaiset erät	6.9	139,2	136,0
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		62,1	-62,7
Tilinpäätössiirrot	6.10	-11,2	0,2
Tuloverot	6.11	-10,1	8,7
Tilikauden tulos		40,9	-53,8

Finnair Oyj:n tase

Milj. euroa	Liite	2015	2014
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	6.12	12,1	12,7
Aineelliset hyödykkeet	6.13	36,0	41,2
Sijoitukset	6.14		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		452,6	449,1
Osuudet osakkuusyriksissä		2,5	4,7
Muut sijoitukset		0,4	0,4
Laina- ja muut saamiset	6.15	34,1	12,0
Laskennalliset verosaamiset	6.16	65,3	73,2
Pysyvät vastaavat yhteensä		602,9	593,2
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset	6.17	678,7	741,7
Rahoitusarvopaperit	6.18	427,7	332,8
Rahat ja pankkisaamiset	6.19	277,1	88,7
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		1 383,5	1 163,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 986,4	1 756,3
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	6.20		
Osakepääoma		75,4	75,4
Ylikurssirahasto		24,7	24,7
Vararahasto		147,7	147,7
Käyvän arvon rahasto		-94,1	-85,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		250,4	250,5
Edellisten tilikausien tulos		-16,1	37,7
Tilikauden tulos		40,9	-53,8
Oma pääoma yhteensä		428,9	397,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä	6.21	20,0	8,9
Pakolliset varaukset	6.22	89,8	87,2
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	6.23	396,7	304,9
Lyhytaikainen vieras pääoma	6.24	1 051,0	958,3
Vieras pääoma yhteensä		1 447,7	1 263,2
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 986,4	1 756,3

Finnair Oyj:n rahoituslaskelma

Milj. euroa	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä	-77,0	-198,7
Poistot ja arvonalentumiset	11,4	5,3
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-14,8	42,2
Rahoitustuotot ja -kulut	18,1	32,1
Käyttöpääoman muutos	76,7	-21,1
Maksetut korko- ja muut rahoituskulut	-30,1	-23,5
Saadut korko- ja muut rahoitustuotot	7,8	16,6
Liiketoiminnan nettorahavirta	-8,0	-147,2
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-14,8	-7,5
Luovutustulot aineellisista hyödykkeistä	28,4	0,0
Laina- ja muiden saamisten muutos	38,6	53,2
Sijoitukset tytäryrityksiin	-17,0	0,0
Luovutustulot osakkuus- ja yhteisyritysten myynnistä	8,4	0,0
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,0	0,3
Investointien nettorahavirta	43,7	46,0
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	45,5	0,0
Lainojen takaisinmaksut ja muutokset	-52,1	-34,6
Hybridilainan nostot	200,0	0,0
Hybridilainan takaisinmaksut	-81,7	0,0
Saadut ja maksetut konserniavustukset	136,0	103,6
Rahoituksen nettorahavirta	247,6	69,0
Rahavirtojen muutos	283,4	-32,2
Rahavarojen muutos		
Rahavarat tilikauden alussa	421,5	453,6
Rahavirtojen muutos	283,4	-32,2
Rahavarat tilikauden lopussa	704,8	421,5

Finnair Oyj:n tilinpäätöksen liitetiedot

6.1 Laadintaperiaatteet

Finnair Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain säännösten ja suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saamiset ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Maksetut ja saadut ennakot ovat taseessa maksupäivän kurssiin. Myyntisaamisten ja ostovelkojen arvostamisesta syntyneet kurssierot on käsitelty liikevaihdon ja liiketoiminnan muiden kulu- ja saamisten oikaisuerinä. Muiden saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssierot on esitetty rahoituksen kurssieroissa.

Johdannaissopimukset

Rahoituspolitiikkansa mukaisesti Finnair käyttää valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisia pienentämään riskejä, jotka johtuvat yhtiön valuuttamääräisistä ostosopimuksista, ennakoituista ostoista ja myynneistä ja tulevista lentopetroliostoista. Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin kirjanpitolain 5:2 a §:n mukaisesti. Johdannaissopimuksiin ja suojauslaskentaan liittyviä laadintaperiaatteita kuvataan tarkemmin Finnair-konsernin tilinpäätöksessä kohdassa 3.8 Johdannaiset.

Rahoitusvarat ja -velat

Finnairin rahoitusvarat jaotellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät) rahoitusvarat ja -velat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon nimellisarvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja 12 kuukauden sisällä erääntyvät rahoitusvarat ja -velat esitetään lyhytaikaisissa saamisissa tai veloissa.

Jokaisena tilinpäätöspäivänä arvioidaan, onko olemassa mitään objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvan erän tai erien ryhmän arvo on alentunut. Jos on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenuun taseeseen merkityistä lainoista ja muista saamisista tai eräpäivään asti pidettävistä sijoituksista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Muut rahoitusvarat ja -velat arvostetaan käypään arvoon. Muut rahoitusvarat sisältävät myyntisaamiaisia, siirtosaamiaisia ja muita pitkäaikaisia saamiaisia kuten lainasaamiaisia, muita osakkeita ja osuuksia sekä lentokonevuokrien takuutalletuksia. Muut rahoitusvelat sisältävät ostovelkoja ja siirtovelkoja.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvien vastaavien tasearvot perustuvat alkuperäisiin suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyihin hankintamenoihin. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat seuraaviin omaisuuden odotettuihin taloudellisiin vaikutusajankohdoin:

- Tietokoneohjelmat: 3–8 vuotta
- Muut aineettomat hyödykkeet: 3–10 vuotta
- Rakennukset: 50 vuotta hankintahetkestä 10 prosentin jäännösarvoon tai 3–7 prosentin menojäännöspoistolla
- Muut aineelliset hyödykkeet 23 prosentin menojäännöspoistolla

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tietokoneohjelmiin liittyviä merkittäviä kehittämishankkeita lukuun ottamatta tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan pääsääntöisesti kuluksi. Lentokoneiden, järjestelmien ja liikennöinnin teknologian tutkimus- sekä kehittämistyön suoritavat pääosin valmistajat.

Leasing

Lentokaluston leasingmaksut ovat merkittävät. Vuosittaiset leasingmaksut on käsitelty vuokrakaluina. Sopimusten mukaiset tulevat vuosina erääntyvät lentokaluston leasingmaksut on esitetty taseen ulkopuolisina erinä liitetiedoissa.

Satunnaiset erät

Satunnaiset erät sisältävät varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat tuotot ja kulut kuten konserniavustukset.

Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätöksissä tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus, poistoero, esitetään taseen erässä tilinpäätössiirtojen kertymä ja sen muutos tuloslaskelmassa erässä tilinpäätössiirrot.

Elinkeinotulon verottamisesta annettu laki mahdollistaa jälleenhankintavarausten tekemisen toimitilojen myynnin yhteydessä. Taseessa esitetään jälleenhankintavarausten kertymä ja sen muutos on kirjattu tuloslaskelmalle tilinpäätössiirtoihin.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu ja laskennallisten verojen muutos.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty pääosin Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva Finnairin eläkesäätiössä ja osittain kotimaisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkesäätiö on lisäeläketurvan osalta suljettu vuonna 1992 lukuun ottamatta liikennealajäseniä. Finnairin eläkesäätiön lisäeläketurvan eläkevastuu on katettu täysin. Eläkevastuita koskevia tietoja on esitetty liitetiedoissa.

Pakolliset varaukset

Taseen pakollisissa varauksissa ja tuloslaskelman kuluissa esitetään vastaisuudessa toteutuvia sopimusperusteisia tai muiden sitovia velvoitteita, jotka eivät enää kerrytä vastaavaa tuloa ja joiden rahallinen arvo voidaan kohtuullisesti arvioida.

Yhtiöllä on velvollisuus luovuttaa vuokratut lentokoneet ja moottorit tietyssä huoltotasossa. Näiden huoltovelvoitteiden täyttämiseksi yhtiö on kirjannut varauksia, jotka perustuvat 342q31huoltojakson lennetyihin tunteihin.

6.2 Liikevaihto liiketoiminta-alueittain

Milj. euroa	2015	2014
Liikevaihto toimialoittain		
Lentoliikenne	2 066,4	1 972,7
Matkustajatuotot	1 837,4	1 744,5
Lisäpalvelut	39,4	21,2
Lentokoneiden vuokratuotot	142,8	153,8
Muut	46,8	53,2
Liikevaihdon jakautuma markkina-alueittain lentoreittien perusteella, % liikevaihdosta		
Suomi	17	18
Eurooppa	40	39
Muut	43	43
Yhteensä	100	100

6.3 Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. euroa	2015	2014
Vuokratuotot	31,6	35,7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	13,3	0,0
Muut tuotot	17,7	8,8
Yhteensä	62,6	44,5

6.4 Materiaalit ja palvelut

Milj. euroa	2015	2014
Aineet ja tarvikkeet		
Maaselvitys- ja cateringkulut	194,7	182,7
Polttoainekulut	596,8	643,0
Lentokaluston huoltokulut	216,0	190,8
Tietohallintokulut	54,7	46,0
Muut erät	52,3	45,0
Yhteensä	1 114,4	1 107,6

6.5 Henkilöstökulut

Milj. euroa	2015	2014
Palkat ja palkkiot	219,7	213,7
Eläkekulut	34,5	35,6
Muut henkilösivukulut	13,9	12,5
Yhteensä	268,2	261,7
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1,2	1,0
Hallitus	0,4	0,4
Henkilöstö keskimäärin		
Lentoliikenne	3 297	3 396
Muut toiminnot	177	157
Yhteensä	3 475	3 554

6.6 Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset

Milj. euroa	2015	2014
Muista pitkävaikutteisista menoista	4,7	3,5
Rakennuksista	5,6	0,9
Muusta kalustosta	1,1	0,9
Yhteensä	11,4	5,3

6.7 Liiketoiminnan muut kulut

Milj. euroa	2015	2014
Lentokaluston leasemaksut	217,3	240,0
Lentokapasiteetin muut vuokrat	116,3	96,7
Toimitila- ja muut vuokrat	31,0	33,6
Liikennöimismaksut	258,8	225,3
Myynti- ja markkinointikulut	64,0	54,5
IT-kulut	88,3	75,8
Muut kulut	18,3	83,2
Yhteensä	794,0	809,1

6.8 Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. euroa	2015	2014
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	7,6	9,9
Muilta	1,1	2,0
Yhteensä	8,6	12,0
Myyntivoitot osakkeista	6,2	0,0
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksille	-1,3	-1,3
Muille	-19,3	-19,4
Yhteensä	-20,6	-20,7
Muut rahoituskulut muille	-9,9	-23,1
Kurssierot	-2,5	-0,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-18,1	-32,1

6.9 Satunnaiset erät

Milj. euroa	2015	2014
Saadut konserniavustukset	139,2	136,0

6.10 Tilinpäätössiirrot

Milj. euroa	2015	2014
Poistoeron muutos	8,9	0,2
Jälleenhankintavarauksen muutos	-20,0	0,0
Yhteensä	-11,2	0,2

6.11 Tuloverot

Milj. euroa	2015	2014
Laskennallisten verojen muutos	-10,1	8,7
Yhteensä	-10,1	8,7

6.12 Aineettomat hyödykkeet

Milj. euroa	2015	2014
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	46,5	42,6
Lisäykset	4,2	4,1
Vähennykset	-13,2	-0,3
Hankintameno 31.12.	37,5	46,5
Kertyneet poistot 1.1.	-33,9	-30,6
Vähennykset	12,5	0,2
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	-4,0	-3,5
Kertyneet poistot 31.12.	-25,4	-33,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	12,1	12,7
Aineettomat hyödykkeet 31.12.	12,1	12,7

6.13 Aineelliset hyödykkeet**Aineelliset hyödykkeet 2015**

Milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset	Muu kalusto	Ennakot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	0,7	51,0	8,3	6,5	66,5
Lisäykset	0,0	0,0	1,0	19,1	20,1
Vähennykset	0,0	-26,5	-2,1	-6,5	-35,1
Hankintameno 31.12.2015	0,7	24,5	7,2	19,1	51,5
Kertyneet poistot 1.1.2015	0,0	-20,2	-5,2	0,0	-25,3
Vähennykset	0,0	11,2	1,9	0,0	13,1
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	0,0	-2,4	-0,9	0,0	-3,3
Kertyneet poistot 31.12.2015	0,0	-11,4	-4,2	0,0	-15,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	0,7	13,1	3,0	19,1	36,0
Koneiden ja laitteiden osuus pysyvien vastaavien kirjanpitoarvosta 31.12.2015			0,8		

Aineelliset hyödykkeet 2014

Milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset	Muu kalusto	Ennakot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	0,7	51,0	8,3	4,1	64,1
Lisäykset	0,0	0,0	1,0	2,3	3,3
Vähennykset	0,0	0,0	-1,0	0,0	-1,0
Hankintameno 31.12.2014	0,7	51,0	8,3	6,5	66,5
Kertyneet poistot 1.1.2014	0,0	-19,3	-5,2	0,0	-24,5
Vähennykset	0,0	0,0	0,8	0,0	0,8
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	0,0	-0,9	-0,8	0,0	-1,7
Kertyneet poistot 31.12.2014	0,0	-20,2	-5,2	0,0	-25,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	0,7	-30,8	3,2	6,5	41,2
Koneiden ja laitteiden osuus pysyvien vastaavien kirjanpitoarvosta 31.12.2014			0,7		

6.14 Sijoitukset

Milj. euroa	2015	2014
Konserniyritykset		
Hankintameno 1.1.	449,1	449,1
Lisäykset	3,5	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	452,6	449,1
Osakkuus- ja yhteisyritykset		
Hankintameno 1.1.	4,7	15,4
Vähennykset	-2,2	0,0
Osakkeiden arvonalentuminen	0,0	-10,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,5	4,7
Osuudet muissa yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	0,4	0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,4	0,4

Osakkuus- ja yhteisyritykset	Emoyhtiön omistus-%		
Suomen Ilmailuopisto Oy, Suomi	49,50		
Nordic Regional Airlines AB (ennen Flybe Nordic), Ruotsi	40,00		
Konserniyritykset	Emoyhtiön omistus-%		
Finnair Cargo Oy, Suomi	100,00	Kiinteistö Oy LEKO 8, Suomi	100,00
Finnair Aircraft Finance Oy, Suomi	100,00	IC Finnair Ltd, Iso-Britannia**	100,00
Northport Oy, Suomi	100,00	A/S Aero Airlines, Viro	100,00
Finnair Technical Services Oy, Suomi	100,00	Amadeus Finland Oy, Suomi	95,00
Finnair Engine Services Oy, Suomi	100,00	Oy Aurinkomatkat - Suntours Ltd Ab, Suomi	100,00
Finnair Flight Academy Oy, Suomi	100,00	SMT Oy, Suomi	100,00
Finnair Travel Retail Oy, Suomi	100,00	Norvista Travel Ltd, Kanada	100,00
LSG Sky Chefs Finland Oy, Suomi*	100,00	FTS Financial Services Oy, Suomi	100,00
Kiinteistö Oy Air Cargo Center 1, Suomi	100,00	Backoffice Services Estonia Oü, Viro	100,00
Kiinteistö Oy Lentokonehuolto, Suomi	100,00		

* Tehdyn yhteistyösopimuksen ehtojen ja sopimukseen sisältyvän, koska tahansa käytettävän, osto-option takia konsernilla ei ole yhtiössä määräysvaltaa.

** IC Finnair Ltd on Guernsain saarilla toimiva jälleenvakuutustoimintaa harjoittava captive-yhtiö, jonka tulos verotetaan Suomessa.

6.15 Pitkäaikaiset laina- ja muut saamiset

Milj. euroa	2015	2014
Konserniyrityksiltä	32,5	11,6
Muilta yrityksiltä	1,5	0,4
Yhteensä	34,1	12,0

6.16 Laskennalliset verosaamiset

Milj. euroa	2015	2014
Laskennalliset verosaamiset 1.1.	73,2	44,2
Tilikauden tuloksesta	-2,8	-10,3
Jaksotuseroista	-7,3	19,0
Johdannaisten arvostuksesta käypään arvoon	2,2	20,2
Laskennalliset verosaamiset 31.12.	65,3	73,2

6.17 Lyhytaikaiset saamiset

Milj. euroa	2015	2014
Lyhytaikaiset saamiset konserniyrityksiltä		
Myyntisaamiset	21,0	43,5
Konsernitilisaamiset	139,2	136,0
Siirtosaamiset	3,2	4,1
Muut saamiset	282,4	329,3
Yhteensä	445,8	512,8
Lyhytaikaiset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	11,2	4,2
Yhteensä	11,2	4,2
Lyhytaikaiset saamiset muilta		
Myyntisaamiset	101,5	91,4
Siirtosaamiset	31,3	26,4
Johdannaissaamiset	55,8	79,2
Muut saamiset	33,1	27,5
Yhteensä	221,7	224,6
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	678,7	741,7

6.18 Rahoitusarvopaperit

Milj. euroa	2015	2014
Lyhytaikaiset sijoitukset käypään arvoon	427,7	332,8

6.19 Rahat ja pankkisaamiset

Milj. euroa	2015	2014
Konsernin pankkitileillä olevat varat ja alle kolmen kuukauden talletukset	277,1	88,7

6.20 Oma pääoma

Milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellisten tilikausien tulos	Oma pääoma yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	75,4	24,7	147,7	-85,2	250,5	-16,1	397,1
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos				-9,0			-9,0
Osakeperusteiset maksut					-0,0		-0,0
Tilikauden tulos						40,9	40,9
Oma pääoma 31.12.2015	75,4	24,7	147,7	-94,1	250,4	24,8	428,9

Milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellisten tilikausien tulos	Oma pääoma yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	75,4	24,7	147,7	-4,2	250,5	37,7	531,9
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos				-80,9			-80,9
Osakeperusteiset maksut					-0,1		-0,1
Tilikauden tulos						-53,8	-53,8
Oma pääoma 31.12.2014	75,4	24,7	147,7	-85,2	250,5	-16,1	397,1

Jakokelpoiset varat

Milj. euroa	2015	2014
Käyvän arvon rahasto	-94,1	-85,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	250,4	250,5
Edellisten tilikausien voitto	-16,1	37,7
Tilikauden voitto/tappio	40,9	-53,8
Yhteensä	181,1	149,2

6.21 Tilinpäätössiirtojen kertymä

Milj. euroa	2015	2014
Kertynyt poistoero 1.1.	8,9	9,1
Poistoeron muutos	-8,9	-0,2
Kertynyt poistoero 31.12.	0,0	8,9

Milj. euroa	2015	2014
Kertynyt jälleenhankintavarauks 1.1.	0,0	0,0
Jälleenhankintavarauksen muutos	20,0	0,0
Kertynyt jälleenhankintavarauks 31.12.	20,0	0,0

Jälleenhankintavarauks on tehty uuden rahtiterminaalin hankintaa varten.

6.22 Pakolliset varaukset

Milj. euroa	2015	2014
Varaukset 1.1.	87,2	94,0
Uudet varaukset	31,5	31,4
Varausten purku	-39,1	-47,2
Kurssierot	10,1	8,8
Varaukset 31.12.	89,8	87,2
Joista pitkäaikaista	52,6	53,2
Joista lyhytaikaista	37,2	33,9
Yhteensä	89,8	87,2

Lentokaluston pitkäaikaisen huoltovarauksen odotetaan purkautuvan vuoteen 2027 mennessä.

6.23 Pitkäaikainen vieras pääoma

Milj. euroa	2015	2014
Lainat konserniyrityksiltä	1,0	1,0
Lainat rahoituslaitoksilta	0,0	23,8
Joukkovelkakirjalainat	155,2	155,8
Hybridilaina	238,3	120,0
Muut velat	2,2	4,3
Yhteensä	396,7	304,9
Korollisten velkojen erääntymisajat		
2016	23,8	
2017	0,0	
2018	150,0	
2019	0,0	
2020	0,0	
2021 ja myöhemmin	238,3	
Yhteensä	412,1	

6.24 Lyhytaikainen vieras pääoma

Milj. euroa	2015	2014
Lyhytaikaiset velat konserniyrityksille		
Ostovelat	32,9	42,8
Siirtovelat	13,3	15,8
Konsernipankkitilivelat	178,6	133,1
Yhteensä	224,8	191,7
Lyhytaikaiset velat osakkuus- ja yhteisyrityksille		
Ostovelat	0,0	0,3
Siirtovelat	0,0	3,1
Yhteensä	0,0	3,4
Lyhytaikaiset velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	23,8	24,5
Yritystodistukset	0,0	28,0
Saadut ennakot	0,1	0,1
Ostovelat	70,4	49,1
Siirtovelat	714,7	648,2
Muut velat	17,3	13,2
Yhteensä	826,3	763,1
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 051,0	958,3
Siirtovelat		
Ennakkoon saadut lentolipputulot	301,7	252,3
Lentopolttoaineet ja liikennöimismaksut	67,2	63,9
Lomapalkkavelka	51,7	50,7
Kanta-asiakasohjelma Finnair Plus	31,9	29,6
Johdannaiset	180,0	193,7
Muut erät	95,5	76,8
Yhteensä	728,0	667,1

6.25 Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Milj. euroa	2015	2014
Takaukset ja vastuusitoumukset		
Konserniyritysten puolesta	227,1	253,9
Osakkuusyritysten puolesta	0,0	2,0
Muiden yritysten puolesta	0,1	0,2
Yhteensä	227,2	256,1
Lentokoneiden vuokrasopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavan vuoden aikana	252,2	227,7
1–5 vuoden kuluessa	1 301,9	1 047,6
Myöhemmin	330,2	259,1
Yhteensä	1 884,4	1 534,4

Emoyhtiö on vuokrannut lentokaluston 100-prosenttisesti omistamaltaan tytäryhtiöltä.

Milj. euroa	2015	2014
Muista vuokrasopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavan vuoden aikana	26,6	27,8
1–5 vuoden kuluessa	82,1	83,9
Myöhemmin	184,0	141,8
Yhteensä	292,7	253,5
Eläkevastuut		
Eläkesäätiön kokonaisvastuu	331,7	328,8
Kokonaisvastuusta katettu	-331,7	-328,8
Eläkesäätiön vastuusta kattamatta	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,0

6.26 Johdannaisoppimukset

Milj. euroa	31.12.2015		31.12.2014	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Valuuttajohdannaiset				
Suojauslaskennassa olevat erät (terminit):				
Polttoaineen valuuttasuojaus	331,6	23,1	385,4	35,9
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	331,6	23,1	385,4	35,9
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:				
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (terminit)	307,5	14,8	370,4	29,5
Osto-optiot	180,4	3,7	110,2	7,1
Myyntioptiot	318,5	-4,1	178,0	-3,0
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä	806,3	14,3	658,5	33,6
Valuuttajohdannaiset yhteensä	1 137,9	37,4	1 043,9	69,5
Hyödykejohdannaiset				
Suojauslaskennassa olevat erät:				
Lentopetrolitermiinit, tonnia	0,6	-140,7	0,5	-142,3
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	0,6	-140,8	0,6	-142,3
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:				
Lentopetrolitermiinit, tonnia	0,0	-4,2	0,0	-8,6
Optiot				
Osto-optiot, lentopetroli, tonnia	0,2	0,6	0,2	0,1
Myyntioptiot, lentopetroli, tonnia	-0,3	-26,2	0,2	-39,3
Sähköjohdannaiset, MWh	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä	-0,1	-30,2	0,4	-48,1
Hyödykejohdannaiset yhteensä	0,5	-170,9	1,0	-190,4
Korkojohdannaiset				
Suojauslaskennassa olevat erät:				
Koronvaihtosopimukset	150,0	5,2	150,0	5,8
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	150,0	5,2	150,0	5,8
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:				
Koronvaihtosopimukset	0,0	0,0	25,0	-0,1
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät yhteensä	0,0	0,0	25,0	-0,1
Korkojohdannaiset yhteensä	150,0	5,2	175,0	5,8
Osakejohdannaiset				
Suojauslaskennassa olevat erät:				
Osakeoptiot				
Osto-optiot	3,0	5,6	3,0	0,7
Myyntioptiot	3,0	-1,4	3,0	-0,1
Suojauslaskennassa olevat erät yhteensä	6,0	4,1	6,0	0,6
Osakejohdannaiset yhteensä	6,0	4,1	6,0	0,6
Johdannaiset yhteensä		-124,2		-114,5

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toiminnallinen liiketulos:

Liiketulos ilman johdannaisten käyvän arvon muutoksia, huoltovarausten valuuttakurssimuutoksia ja kertaluonteisia eräiä

Kertaluonteiset erät:

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, rakennejärjestelyihin liittyvät ja muut kertaluonteiset erät

Toiminnallinen EBITDAR:

Toiminnallinen liiketulos + poistot + lentokaluston leasemaksut

Oma pääoma:

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus

Bruttoinvestoinnit:

Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin ilman ennakkomaksuja

Sijoitettu pääoma keskimäärin:

Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin)

Korollinen nettovelka:

Korolliset velat - muut lyhytaikaiset rahoitusvarat - rahavarat

Osakekohtainen tulos (EPS):

Tilikauden tulos - oman pääoman ehtoisen lainan kulut verojen jälkeen

Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Kauden tulos/osake:

Tilikauden tulos

Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Oma pääoma/osake:

Oma pääoma

Osakeantioikaistu osakemäärä kauden lopussa

Osinko tuloksesta, %:

Osinko/osake $\times 100$

Tulos/osake

Efektiivinen osinkotuotto, %:

Osinko/osake $\times 100$

Osakkeen hinta tilikauden lopussa

Liiketoiminnan rahavirta/osake:

Liiketoiminnan rahavirta

Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Hinta/voitto-suhde (P/E):

Osakkeen hinta tilikauden lopussa

Tulos/osake

Omavaraisuusaste, %:

Oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus $\times 100$

Taseen loppusumma

Nettovelkaantumisaste, %:

Korollinen nettovelka $\times 100$

Oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus

Oikaistu nettovelkaantumisaste, %:

Korollinen nettovelka + 7 \times lentokaluston leasemaksut $\times 100$

Oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus

Oman pääoman tuotto (ROE), %:

Tilikauden tulos $\times 100$

Oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus (keskimäärin)

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %:

Tulos ennen veroja + rahoituskulut $\times 100$

Sijoitettu pääoma keskimäärin

Tarjotut henkilökilometrit (ASK):

Tarjottujen paikkojen lukumäärä \times lennetyt kilometrit

Myydyt henkilökilometrit (RPK):

Matkustajien lukumäärä \times lennetyt kilometrit

Matkustajakäyttöaste, %:

Myytyjen henkilökilometrien osuus tarjotuista henkilökilometreistä

Tarjotut tonnikilometrit (ATK):

Rahdin ja postin kuljetukseen tarjottujen tonnin määrä \times lennetyt kilometrit

Myydyt tonnikilometrit (RTK):

Kuljetetun rahti- ja postitonniin määrä \times lennetyt kilometrit

Kokonaiskäyttöaste, %:

Myytyjen tonnikilometrien osuus tarjotuista tonnikilometreistä

Yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometriltä (RASK):

Yksikkötuotto (RASK) saadaan jakamalla lentoliiketoiminnan matkustajaliikenteen tuotot tarjotuilla henkilökilometreillä (ASK). Matkustajaliikenteen tuottoihin lisätään lennolla tapahtuva myynti ja rahtituotot, vähennettynä niihin liittyvillä välittömällä kustannuksilla.

Yksikkötuotto (RASK) kiintein valuuttakurssin pyrkii antamaan vertailukelpoisen valuuttaneutraalin kuvan yksikkötuotoista. Valuuttakurssimuutosten ja valuuttasuojauksen vaikutukset on laskennassa eliminoitu.

Yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometriltä (CASK):

Yksikkökustannus (CASK) saadaan jakamalla lentoliikenteen toiminnalliset kulut tarjotuilla henkilökilometreillä. Toiminnalliset kulut sisältävät laskennallisen pääomaveloituksen Finnairin operoimista ja omistamista lentokoneista. Lennolla tapahtuvan myynnin ja rahtituottojen välittömät toiminnalliset kulut eivät sisälly laskennassa huomioitaviin toiminnallisiin kuluihin, koska ne on huomioitu yksikkötuottojen laskennassa netottamalla kyseiset kustannukset niitä vastaavista tuotoista. Muut, matkustajaliikenteeseen kuulumattomat lentoliikenteen tuotot on netotettu ja vähennetty toiminnallisista kuluista.

Yksikkökustannus (CASK) kiintein valuuttakurssin pyrkii antamaan vertailukelpoisen valuuttaneutraalin kuvan yksikkökustannuksista. Valuuttakurssimuutosten ja valuuttasuojauksen vaikutukset on laskennassa eliminoitu.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Tilinpäätöksen 31.12.2015 mukaan Finnair Oyj:n jakokelpoiset varat ovat 181 101 862,30 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, ettei osinkoa jaeta ja tilikauden tulos jätetään omaan pääomaan.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä 9. päivänä helmikuuta 2016

Finnair Oyj:n hallitus

Klaus Heinemann

Harri Kerminen

Maija-Liisa Friman

Jussi Itävuori

Gunvor Kronman

Jaana Tuominen

Nigel Turner

Pekka Vauramo

Finnair Oyj:n toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 9. päivänä helmikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Mikko Nieminen

KHT

Tilintarkastuskertomus

Finnair Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Finnair Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudattamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 9. päivänä helmikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Mikko Nieminen

KHT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Tasekirja	paperimuodossa	
Päivä- ja pääkirja	sähköisessä muodossa	
Reskontraerittelyt	sähköisessä muodossa	
Pankkitositteet	paperitositteina ja sähköisessä muodossa	tositelajit 42, 43, 68, 69, 70 ja YI
Myyntilaskut	paperitositteina ja sähköisessä muodossa	tositelajit 30, 31, 40, 41, XV, XW, YJ ja YW
Lentolippuositteet	sähköisessä muodossa	tositelajit SC, SE, SF, SH, SI, SJ, SM, SN, SO, SR, SS ja ST
Ostolaskut	paperitositteina ja sähköisessä muodossa	tositelajit 63, 64, 66, 67, YA, YM, YN, YP, YT, YU ja YX
Palkkositteet	paperitositteina ja sähköisessä muodossa	tositelajit XQ ja YV
Matka- ja kululaskut	sähköisessä muodossa	tositelaji YQ
Rahitustositteet	paperitositteina ja sähköisessä muodossa	tositelajit XK ja XM
Käyttöomaisuusositteet	paperitositteina ja sähköisessä muodossa	tositelajit AA ja AF
Finnair Plus -ositteet	sähköisessä muodossa	tositelaji XY
Muistiotositteet	paperitositteina ja sähköisessä muodossa	tositelajit 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, XX ja YY
Clearing-ositteet	sähköisessä muodossa	tositelajit 22 ja SU